

5. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ

5.1 กรอบการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่มีใช้ใช้เฉพาะสำหรับการวางแผนยุทธศาสตร์เท่านั้น แต่ใช้เพื่อเป้าหมายอื่นๆ ด้วย อาทิ การพัฒนานโยบาย และการหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกจังหวัดจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการก้าวสู่อนาคตต่อไป เมื่อกล่าวถึงกระบวนการประเมินปัจจัยแวดล้อม เรามักรู้จักในนามการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายและกลยุทธ์ต่อไป (สุวิทย์, 2549)

กรอบการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ คือ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมรอบด้าน (SWOT Analysis) ซึ่งได้แก่

1. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในจังหวัด (สามารถกำกับได้ - ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม)

- ปัจจัยภายในที่เป็นบวกคือจุดเด่นของจังหวัด (Strength)
- ปัจจัยภายในที่เป็นลบคือจุดด้อยของจังหวัด (Weakness)

2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกจังหวัด (ไม่สามารถกำกับได้ - เตรียมตัวรับมือ)

- ปัจจัยภายนอกที่เป็นบวกก่อให้เกิดปัจจัยแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunity)
- ปัจจัยภายนอกที่เป็นลบก่อให้เกิดปัจจัยแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคหรือภาวะคุกคาม

(Threat)

5.2 กระบวนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรสงคราม

ก. กระบวนการระดับจังหวัด

โครงการวิจัยได้ดำเนินการจัดเวทีเตรียมการเพื่อจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการประกอบด้วยการจัดเวทีเตรียมการจำนวน 6 ครั้ง และเวทีนำเสนอแผนจัดการทรัพยากรน้ำ 2 ครั้ง ดังนี้

วันที่	กิจกรรม	การดำเนินการ
10 มี.ค. 2553	เวทีเตรียมการ ครั้งที่ 1	- ประมวลข้อมูลสำหรับศึกษาสถานภาพทรัพยากรน้ำ - สอบถามความเห็นในการทำแผนจัดการน้ำ
23 มิ.ย. 2553	เวทีเตรียมการ ครั้งที่ 2	- นำเสนอกระบวนการจัดทำแผนจัดการน้ำ - กำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน
7 ก.ค. 2553	เวทีเตรียมการ ครั้งที่ 3	- วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
21 ก.ค. 2553	เวทีเตรียมการ ครั้งที่ 4	- ใช้ TOWS Matrix กำหนดโครงการ
11 ส.ค. 2553	เวทีเตรียมการ ครั้งที่ 5	- จำแนกโครงการด้านน้ำตามกลยุทธ์ - ร่างแผนจัดการน้ำระดับจังหวัด
8 ก.ย. 2553	เวทีเตรียมการ ครั้งที่ 6	- ประมวลแผนจัดการน้ำระดับจังหวัดและระดับตำบล
14 ต.ค. 2553	เวทีนำเสนอโครงการวิจัยต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัด สมุทรสงคราม	- นำเสนอผลจากกระบวนการวิจัยในปีแรก
4 พ.ย. 2553	การวางแผนจัดการทรัพยากร น้ำจังหวัดสมุทรสงคราม	- นำเสนอผลและกระบวนการจัดทำแผนจัดการ ทรัพยากรน้ำของชุมชนพื้นที่นำร่อง

ข. กระบวนการระดับท้องถิ่น

โครงการวิจัยได้ดำเนินการจัดเวทีจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบลของพื้นที่นำร่องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบล ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการประกอบด้วยการจัดเวทีจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบล จำนวน 6 ครั้ง และเวทีสำหรับรวมแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบลกับระดับจังหวัด 1 ครั้ง ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เวทีจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบล

วันที่	การจัดเวทีระดับตำบล	การดำเนินงาน
23 มิ.ย. 2553	ต.แพรกหนามแดง	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
7 ก.ค. 2553	ต.ท้ายหาด	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
21 ก.ค. 2553	ต.บางพรหม	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
28 ก.ค. 2553	ต.ดอนมะโนรา	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
29 ก.ค. 2553	ต.ท่าคา	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
30 ก.ค. 2553	ต.กระดังงา	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
30 ส.ค. 2553	เวทีการจัดทำแผนการจัดการ ทรัพยากรน้ำระดับตำบล	- ร่างแผนจัดการน้ำระดับตำบล

5.3 การวิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำของจังหวัด

การจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม ทราบสถานภาพของจังหวัดจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและภัยคุกคาม (SWOT Analysis) ด้านน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
สภาพพื้นที่ - พื้นที่จังหวัดไม่ใหญ่มาก - มีคลองจำนวนมากเชื่อมโยงในพื้นที่	- ที่ตั้งอยู่ท้ายน้ำ และอยู่ใกล้กรุงเทพฯ - ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่
คน - เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง - อาชีพส่วนใหญ่อยู่บนฐานทรัพยากรเดียวกัน - วิถีชีวิตยังเชื่อมโยงกับน้ำ - คนมีความพอเพียง - ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ	- การย้ายออกของคนในพื้นที่ (ขาดสิ่งรองรับในการประกอบอาชีพ) - ความสัมพันธ์ของคนกับแหล่งน้ำลดลง - ความสัมพันธ์ของผู้คนลดน้อยลง (คนในย้ายออก-คนนอกย้ายเข้า) - ขาดการควบคุมดูแลการทิ้งน้ำเสีย
องค์กร - ยุทธศาสตร์จังหวัดสนับสนุน - มีกฎหมายผังเมืองจังหวัด (แต่ไม่มีโซนอุตสาหกรรม) - มีโครงการตรวจวัดข้อมูลแผ่นดินทรุด (นำร่อง 3 ตำบล) โดยสภาอุตสาหกรรม - มีการขยายตัวได้เฉพาะอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่ต่อเนื่องจากภาคการเกษตร/ประมง - โรงงานขยายตัวได้ไม่มาก จากผังเมืองบังคับ/ชุมชนไม่ยอมรับ	- ช่วงเวลาการจัดทำแผนของหน่วยงานไม่สอดคล้องกัน - การประสานงานของหน่วยงานในพื้นที่ (อาทิ โครงการขุดลอกซ้ำซ้อนกัน) - ความเข้าใจด้านกฎหมาย (สิทธิชุมชน, พื้นที่สาธารณะ) - ขาดความมั่นคงของน้ำประปา (จ่ายน้ำไม่ได้บ่อย)

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายใน

โอกาส (Opportunity)	ภาวะคุกคาม (Threat)
สภาพพื้นที่ - มีแหล่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำพื้นที่ตอนบน	- น้ำระบายจากพื้นที่ภายนอก - ระดับน้ำทะเลมีแนวโน้มสูง - แนวโน้มแผ่นดินทรุด - อ่างเก็บน้ำพื้นที่ตอนบนกักธาตุอาหารและตะกอน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์
คน	- การพัฒนาพื้นที่โดยคนภายนอก (การถมลำประโดงในพื้นที่ตัวเอง)
องค์กร - หน่วยงานส่วนกลางให้ความสำคัญกับจังหวัด - มีข้อกฎหมาย (การควบคุมอาคาร, สิ่งแวดล้อม) - การปฏิรูปการศึกษา	

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดประชุมสามารถกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำจากการระดมความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการด้านน้ำ ประกอบไปด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ของจังหวัดสมุทรสงคราม สรุปได้ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านน้ำ เป้าประสงค์หลัก และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล
<u>เป้าประสงค์หลัก</u>	<u>กลยุทธ์</u>
1.1 ปริมาณน้ำพอดีกับความต้องการ	1.1.ก. การจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนและแหล่งน้ำสำรอง 1.1.ข. การพัฒนาระบบการกระจายน้ำ 1.1.ค. การจัดการความต้องการน้ำ/เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ
<u>เป้าประสงค์หลัก</u>	<u>กลยุทธ์</u>
2.1 การอนุรักษ์แหล่งน้ำและทางน้ำ	2.1.ก. การบำรุงรักษาแหล่งน้ำและทางน้ำ 2.1.ข. การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน 2.1.ค. การออกข้อกำหนดและมาตรการควบคุม
2.2 การลดปัญหาคุณภาพน้ำ	2.2.ก. การลดปริมาณน้ำเสีย 2.2.ข. การปรับปรุงคุณภาพน้ำเสีย 2.2.ค. การเพิ่มปริมาณน้ำคุณภาพดี 2.2.ง. การออกแบบอาคารบังคับน้ำและการจัดการน้ำที่เหมาะสม 2.2.จ. การจัดทำข้อกำหนดควบคุม
2.3 การลดปัญหาน้ำเค็ม	2.3.ก. การศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่ 2.3.ข. การป้องกันน้ำเค็ม

ตารางที่ 21(ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เป้าประสงค์หลัก	การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย กลยุทธ์
3.1 การป้องกันและบรรเทาภัยน้ำท่วม	3.1.ก. การศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการเกิดน้ำท่วม 3.1.ข. การป้องกันน้ำท่วม
3.2 การป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง	3.2.ก. การศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการเกิดภัยแล้ง 3.2.ข. การป้องกันภัยแล้ง
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เป้าประสงค์หลัก	การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ กลยุทธ์
4.1 การพัฒนากระบวนการวางแผน บริหารจัดการน้ำ	4.1.ก. การส่งเสริมกระบวนการการจัดทำแผนอย่างบูรณาการ 4.1.ข. การรักษาสิทธิและหน้าที่ของชุมชน 4.1.ค. การให้ข้อมูลย้อนกลับสู่พื้นที่ 4.1.ง. การอบรมให้ความรู้ 4.1.จ. การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม 4.1.ฉ. การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ
4.2 การพัฒนาระบบติดตามและการเฝ้า ระวัง	4.2.ก. การตรวจวัดคุณภาพน้ำ 4.2.ข. การประเมินสภาพแหล่งน้ำ 4.2.ค. การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังเรื่องน้ำ (ปริมาณ & คุณภาพ)
4.3 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการ จัดการ	4.3.ก. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการประยุกต์ 4.3.ข. การพัฒนาระบบเตือนภัย

6. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดประชุมสามารถสรุปโครงการด้านน้ำตามประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของจังหวัดนครปฐมได้ดังตารางที่ 22 ซึ่งจังหวัดสมุทรสงครามมีโครงการด้านน้ำจำนวน 445 โครงการ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ มีจำนวนโครงการด้านน้ำมากที่สุด คือ 302 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 68)

ตารางที่ 22 จำนวนโครงการด้านน้ำแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์	กลยุทธ์	ประเด็นยุทธศาสตร์				รวม
		1	2	3	4	
1.1	1.1.ก	40	-	-	-	40
	1.1.ข	21	-	-	-	21
	1.1.ค	3	-	-	-	3
2.1	2.1.ก	-	198	-	-	198
	2.1.ข	-	38	-	-	38
	2.1.ค	-	6	-	-	6
2.2	2.2.ก	-	31	-	-	31
	2.2.ข	-	6	-	-	6
	2.2.ค	-	1	-	-	1
	2.2.ง	-	2	-	-	2
	2.2.จ	-	1	-	-	1
2.3	2.3.ก	-	3	-	-	3
	2.3.ข	-	16	-	-	16
3.1	3.1.ก	-	-	7	-	7
	3.1.ข	-	-	3	-	3
4.1	4.1.ก	-	-	-	17	17
	4.1.ข	-	-	-	1	1
	4.1.ค	-	-	-	9	9
	4.1.ง	-	-	-	7	7
4.2	4.2.ก	-	-	-	5	5
	4.2.ข	-	-	-	8	8
	4.2.ค	-	-	-	4	4
4.3	4.3.ก	-	-	-	15	15
	4.3.ข	-	-	-	3	3
รวม		64	302	10	69	445

หมายเหตุ :

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล ดังสรุปโครงการตามยุทธศาสตร์นี้
ในตารางที่ 23

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ ดังสรุปโครงการตามยุทธ
ศาสตร์นี้ในตารางที่ 24

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย ดังสรุปโครงการตามยุทธศาสตร์นี้ใน
ตารางที่ 25

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ ดังสรุปโครงการตามยุทธศาสตร์นี้
ในตารางที่ 26

ตารางที่ 23 โครงการด้านน้ำตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	กบ.จ.สมุทรสงคราม คป.สมุทรสงคราม ทสจ.สมุทรสงคราม	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
2	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน		
3	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน		
4	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้าง/ขยายท่อประปาภูมิภาค	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
5	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน		
6	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน		
7	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน		
8	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างหลังคาคลุมถังน้ำ/เปลี่ยนเสิร์พน้ำ		
9	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างขยายเขตประปาหมู่บ้าน		
10	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำประปาหมู่บ้านคลองตาชุ่มบริเวณบ้านนายชาญ หมู่ที่ 1		
11	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขยายเขตประปาภูมิภาค หมู่ 1		
12	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขยายเขตประปาส่วนภูมิภาค หมู่ 1		
13	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซมระบบประปา		
14	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องกรองน้ำประปา	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
15	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงระบบหอกระจายข่าวประปาหมู่บ้าน		
16	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการผลิตน้ำประปาผิวดิน - การศึกษาความต้องการและความเหมาะสมของระบบประปา		
17	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการผลิตน้ำประปาผิวดิน - การสร้างโรงกรองน้ำและหอถังสูง	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม	อปต.กระดังงา อปต.โรงหีบ อปต.บางคนที อปต.โรงหีบ อปต.กระดังงา อปต.บางยี่รงค์ อ.เมืองสมุทรสงคราม อปต.จอมปลวก อปต.คลองโคน อปท. อ.อัมพวา อปต.บางยี่รงค์ อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
18	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการผลิตน้ำประปาหมู่บ้านจากแหล่งน้ำของตนเอง		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
19	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการพัฒนาระบบประปา โดยก่อสร้างถังกรองในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 41 แห่ง		ผจ.สมุทรสงคราม
20	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสนับสนุนเครื่องผลิตน้ำดื่มเพื่อชุมชน (ม.12) ต.ลาดใหญ่		อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม อบต.บางกระบือ
21	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ซ่อมแซมและปรับปรุงประปาหมู่บ้าน		
22	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตั้งสถานีฝนหลวงที่สนามบินโรงเรียนการบินกำแพงแสน		
23	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุงรักษา ขยายเขตระบบประปา		
24	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านพร้อมท่อส่งน้ำ		
25	1.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านในเขตพื้นที่อบต.บางสะแก		
26	1.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการจัดหาสถานที่กักเก็บน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปา	จังหวัด	
27	1.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการพัฒนาระบบประปา โดยก่อสร้างถังกรองในจังหวัดสมุทรสงคราม	ผจ.สมุทรสงคราม	
28	1.1.ก	ต.ดอนมะโนรา	โครงการดูแลบ่อบาดลประปาหมู่บ้าน	อบต.ดอนมะโนรา	
29	1.1.ก	ต.บางนกแขวก	โครงการผลิตน้ำประปาผิวดิน - การหาพื้นที่สำรองน้ำดิบ	อบจ.สมุทรสงคราม	
30	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการขยายเขตประปา	อบต.บางพรม	
31	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดซื้อถาวรทุกน้ำ	อบต.บางพรม	
32	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดสร้างระบบประปาผิวดิน	ต.บางพรม	
33	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดสร้างท่อส่งน้ำ	ต.บางพรม	
34	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดหาสถานที่กักเก็บน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปา	อบต.บางพรม	
35	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการพัฒนาระบบประปา โดยก่อสร้างถังกรองจำนวน 41 แห่ง	ผจ.สมุทรสงคราม	
36	1.1.ก	ต.บางพรม	โครงการสำรวจพื้นที่เพื่อสร้างระบบประปา		
37	1.1.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการจัดสร้างระบบประปาผิวดิน	ทน. กปภ.	
38	1.1.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล	ทน. กปภ.	
39	1.1.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการก่อสร้างคันทดน้ำ	คป.สมุทรสงคราม อบต.	

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
40	1.1.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการผลิตน้ำประปาผิวดิน - การหาพื้นที่สำรองน้ำดิบ	ต.แพรกหนามแดง	
41	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	แพรกหนามแดง	
42	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	อบจ.สมุทรสงคราม	
43	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	ขยายเขตท่อเมนประปาหมู่บ้าน	กบป.สมุทรสงคราม	
44	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา	คป.สมุทรสงคราม	อบต.โรงหีบ สำนักงานจังหวัด
45	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
46	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลจอมปาก อำเภอบางคนที		สำนักงานจังหวัด
47	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
48	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองฯ		สำนักงานจังหวัด
49	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
50	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองฯ		สำนักงานจังหวัด
51	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
52	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที		สำนักงานจังหวัด
53	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
54	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลบางนวล อำเภออัมพวา		สำนักงานจังหวัด
55	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
56	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลบางยี่รงค์ อำเภอบางคนที		สำนักงานจังหวัด
57	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	จ.สมุทรสงคราม		สมุทรสงคราม
58	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลบางสะแก ตำบลบ้านปราโมทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม		สำนักงานจังหวัด
59	1.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำบริเวณ ตำบลโรงหีบ อำเภอบางคนที		สมุทรสงคราม

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จ.สมุทรสงคราม					
54	1.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อระบายน้ำประปาบริเวณ ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา		สมุทรสงคราม สำนักงานจังหวัด
55	1.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางท่อระบายน้ำประปาบริเวณ ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา		สมุทรสงคราม สำนักงานจังหวัด
56	1.1.๗	ด.ดอนมะโนรา	โครงการปรับปรุงท่อส่งน้ำประปาประจำหมู่บ้าน	อบต.ดอนมะโนรา	สมุทรสงคราม
57	1.1.๗	ต.บางพรม	การเชื่อมต่องบระบบประปาระหว่าง อบจ. กับ อบต.บางพรม		
58	1.1.๗	ต.บางพรม	โครงการบริหารจัดการประปาชุมชน		
59	1.1.๗	ต.บางพรม	โครงการปรับปรุงกำลังผลิตน้ำประปาให้เพียงพอต่อการจ่ายน้ำ	ต.บางพรม	
60	1.1.๗	ต.บางพรม	โครงการปรับปรุงและขยายท่อประปาผิวดิน	อบต.บางพรม	
61	1.1.๗	ต.บางพรม	โครงการปรับปรุงท่อให้เหมาะสมกับการใช้น้ำ	ต.บางพรม	
แผนมรดกการใช้น้ำอย่างประหยัดในระดับจังหวัด					
62	1.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	แผนมรดกการใช้น้ำอย่างประหยัดในระดับจังหวัด		
63	1.1.ค	ต.แพรกหนามแดง	โครงการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ (JMC)	คป.สมุทรสงคราม	
64	1.1.ค	ต.แพรกหนามแดง	โครงการจัดทำแผนการ ใช้น้ำแต่ละอาชีพ	อบต.แพรกหนามแดง	

ตารางที่ 24 โครงการด้านน้ำตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลอง ตำบลท้ายหาด ม.1, 3, 4, 5, 6		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สมุทรสงคราม
2	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดน้ำบางน้อย		
3	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คป.สมุทรสงคราม	
4	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทน.	
5	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทสจ.สมุทรสงคราม	
6	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่ง ด้านท้าย ปตน. - ปตร. ปลายคลองแม่กลอง(ฝั่งขวา) กม.0+290 และ กม.0+408 ถึง กม. 0+647 ระยะทาง 528 ม.		คป.สมุทรสงคราม
7	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่ง ด้านท้าย ปตน. - ปตร. ปลายคลองแม่กลอง(ฝั่งซ้าย) กม.0+000 ถึง กม.0+615		
8	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำข้อกำหนดการเปลี่ยนแปลงทางน้ำ (ถม)	อปท.	
9	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาศักยภาพของการไหลเวียนของน้ำในคลอง - การขุดลอกทางน้ำ	อปท.	
10	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาศักยภาพของการไหลเวียนของน้ำในคลอง - การสำรวจสถานภาพของทางน้ำ	อปท.	
11	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาศักยภาพของการไหลเวียนของน้ำในคลอง - การสำรวจเส้นทางน้ำ	คป.สมุทรสงคราม	
12	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การศึกษาระบบนิเวศน์ปากอ่าว	สถานีพัฒนาป่าชายเลน	
13	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	กำจัดวัชพืชในคูคลองและบริเวณสองฝั่งคลอง		อบต.บางคนที
14	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ขุดลอกคลอง		อบต.บางคนที
15	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ขุดลอกคลองธรรมชาติที่ขึ้นเงินภายในตำบล		อบต.บางพรหม
16	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ขุดลอกคลองธรรมชาติ - ถ้าประโดงสาธารณะที่ขึ้นเงิน		อบต.โรงหีบ

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
17	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมกันดินพร้อมทางเดินเท้า (บริเวณริมแม่น้ำแม่กลอง) หมู่ที่ 7 ต. กระดังงา		ทต.กระดังงา
18	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่ง หมู่ที่ 6 ต. กระดังงา (บริเวณหน้าว่าการอำเภอบางคนที)		ทต.กระดังงา
19	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่ง คสล. เลียบคลองบางน้อย (บริเวณหลังอุโบสถวัดไทร) หมู่ที่ 9 ต.กระดังงา		ทต.กระดังงา
20	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่ง บริเวณวัดลังกา ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามความยาว 120 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
21	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่ง ริมคลองโค่น หมู่ที่ 6 ถนนบ้านดอนจั่น - บ้านคลองช่อง ตำบลคลองโค่น อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 325 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
22	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งบริเวณวัดปากกลัด หมู่ที่ 2 ตำบลคลองเขิน อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 180 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
23	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งบริเวณวัดพักดาราม ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 210 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
24	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งริมคลอง (บริเวณหลังที่ว่าการอำเภอบางคนที) หมู่ที่ 6		ทต.กระดังงา
25	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งริมคลอง บริเวณวัดบางแคน้อย อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 158 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
26	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งริมคลอง บริเวณวัดวรภูมิ บ้านวรภูมิ หมู่ที่ 14 ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 280 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
27	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งริมคลอง บ้านชุมชนวัดเจริญฯ หมู่ที่ 4 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 43 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
28	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเชื่อมป้องกันตลิ่งริมคลองแควอ้อม บริเวณวัดบางสะแก		ผจ.สมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
29	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 255 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองแควอ้อม บริเวณวัดปราโมทย์		ผจ.สมุทรสงคราม
30	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบ้านปราโมทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 245 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองแควอ้อม บริเวณวัดลุมุด		ผจ.สมุทรสงคราม
31	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 150 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองบางคนที หน้าวัดสิน-วิเศษฯ หมู่ที่ 7		ผจ.สมุทรสงคราม
32	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 125 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองประดู่ บริเวณวัดประดู่		ผจ.สมุทรสงคราม
33	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 130 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองแพรกทะเล บ้านคลองกลาง หมู่ที่ 3		ผจ.สมุทรสงคราม
34	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 169 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองวัดแม่น้ำ ตำบลบางชันแตก อำเภอเมืองฯ		ผจ.สมุทรสงคราม
35	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	จังหวัดสมุทรสงครามความยาว 100 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองวัดแคว่นจันทร์ บ้านสามแยกคลองบางนางลี่		ผจ.สมุทรสงคราม
36	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	หมู่ที่ 15 ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 120 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่กลอง หน้าวัด บางกล้วย หมู่ที่ 4		ผจ.สมุทรสงคราม
37	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลโรงหีบ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 175 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่กลอง บริเวณข้างเขื่อนเดิมของวัดเพชร		ผจ.สมุทรสงคราม
38	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	สมุทรวรวิหาร ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 187 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่กลอง บริเวณท่าเรือ แสงวิชิข ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 52 เมตร		ผจ.สมุทรสงคราม
39	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่กลอง บริเวณวัดโพรงพาง		ผจ.สมุทรสงคราม
40	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบางชันแตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 116 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่กลอง บ้านชุมชน วัดศรีสัต์ หมู่ที่ 7		ผจ.สมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
41	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 130 เมตร โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและปรับปรุงภูมิทัศน์ริมแม่น้ำแม่กลองบริเวณ		ผจ.สมุทรสงคราม
42	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	เทศบาลตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามความยาว 163 เมตร		อ.เมืองฯ
43	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณหน้าวัดโรงธรรม ม.5 ต.บ้านปรก		ทต.กระดังงา
44	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองบางน้อย หมู่ที่ 9 (บริเวณด้านหลังสำนักงานเทศบาลตำบลกระดังงา)		อปท.
45	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำ		อ.เมืองสมุทรสงคราม
46	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างทางระบายน้ำในหมู่บ้าน บ้านนาสุจินต์ สุสภาพรและบ้านนายก้อง		อปท. อ.อัมพวา
47	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภพ ศรีเจริญ หมู่ที่ 2 ตำบลดอนมะโนรา		อบต.ดอนมะโนรา
48	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างแนวกันคลื่นด้วยไม้ไผ่ ตำบลบางแก้ว ม.6,10		อปท. อ.เมือง
49	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างฝังท่อระบายน้ำ คสล. พร้อมบ่อบัก หมู่ที่ 1 สองฝั่ง หมู่ 9 ต. กระดังงา (บริเวณข้างอุ บิสลวัดไพร)		สมุทรสงคราม
50	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. รูปตัว Y หมู่ที่ 6 ต.กระดังงา (บริเวณทางเข้าวัดเกาะใหญ่)		ทต.กระดังงา
51	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการกำจัดขยะ/รักษาสิ่งแวดล้อม		ทต.กระดังงา
52	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการกำจัดขยะริมคลอง ตำบลบ้านปรก ม.6,11		อปท. อ.อัมพวา
53	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการกำจัดผักตบชวาและวัชพืชในแม่น้ำลำคลอง		อปท.
54	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการเก็บขยะในลำคลองตำบลคลองเงิน ม.4		อ.เมืองสมุทรสงคราม
55	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดร่องน้ำ		เรือเงินกลาง

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
55	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลอง ตำบลคลองโคน		สมุทรสงคราม
56	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลอง ตำบลบางแก้ว ม.1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
57	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลอง ตำบลบ้านปรก ม.3, 6, 8		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
58	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลอง ตำบลลาดใหญ่ ม.1-12		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
59	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลอง ตำบลแหลมใหญ่ ม.6, 7, 8		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
60	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองลำกระโดง/แพรงสาธารณะ		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
61	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองลำประโดง และปรับปรุงภูมิทัศน์ ตำบลบางช้างแดก ม 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12		อบต.คลองโคน อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
62	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองเชื่อมคันกันน้ำส้มสมุทรสงคราม - สมุทรสาคร 2.04 กม.		คป.ดำเนินสะดวก
63	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติและลำประโดงสาธารณะ		อบต.บางยี่รงค์
64	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองในเขตตำบล		อบต.นางตะเคียน
65	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองระบายน้ำ		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
66	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองลำประโดง		ทต.บางนกแขวก
67	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคลองสาธารณะ		อบต.จอมปลวก
68	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกคู - คลองสาธารณะ ในตำบล ม. 1 - 8		อบต.บ้านปรก
69	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการเพื่อบริการป้องกันตลิ่ง ริมคลองบางแค บริเวณโรงเรียนวัดบางแคกลาง		อบต.ดอนมะโนรา
70	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ตำบลบางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 80 เมตร		ขผจ.สมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
71	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการควบคุมบำรุงรักษาอาคารชลประทาน และประตูระบายน้ำ		คป.สมุทรสงคราม
72	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการควบคุมและบำรุงรักษาประตูระบายน้ำประตูเรือสัญจรและท่าระบาย		คป.ดำเนินสะดวก
73	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการงานซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ 10 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
74	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการงานซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ 10 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
75	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดซื้อเรือยนต์เก็บขยะ ตำบลคลองโคน		อปท.
					อ.เมืองสมุทรสงคราม
76	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดเรือเก็บขยะในลำคลอง		อบต.คลองโคน
77	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดให้มีรถและเรือเก็บขยะ ตำบลคลองเงิน ม.3		อปท.
					อ.เมืองสมุทรสงคราม
78	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจ้างเหมาจัดเก็บขยะมูลฝอย		อบต.จอมปลวก
79	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซม/ดูแลกทอระบายน้ำ ตำบลบางแก้ว ม.2		อปท.
					อ.เมืองสมุทรสงคราม
80	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซมคลองส่งน้ำ 19 สาย - 1 ขวา กม. 10+765 ถึง กม. 11+908		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
81	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซมบ้านพักข้าราชการ 2 หลัง		คป.ดำเนินสะดวก
82	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซมบานระบายและระบบ ปิด - เปิด ประตู บังป็น		คป.ดำเนินสะดวก
83	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซมบำรุงรักษาชลประทาน		คป.สมุทรสงคราม
84	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการซ่อมแซมอาคารชลประทาน		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
85	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ ตำบลบ้านปรก ม.9		อปท.
					อ.เมืองสมุทรสงคราม
86	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการบำรุงรักษาหัวงาน โครงการและ ปตท. - ปตร. ปลายคลองแม่กลอง		คป.สมุทรสงคราม
87	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำในหมู่บ้าน ตำบลบ้านปรก ม.9		อปท.
					อ.เมืองสมุทรสงคราม
88	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงบานระบาย นำประตูระบายน้ำ กม. 3+580 จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
89	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการฝังท่อระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 6 (บริเวณหน้าบ้านนายชวัล)		ทต.กระดังงา

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
90	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการฝั่งท่อระบายน้ำบริเวณถนนที่อยู่ใหญ่ในเขตดูแลรับผิดชอบของ อบต.ดอนมะโนรา หมู่ที่ 1 - 8		อบต.ดอนมะโนรา
91	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสนับสนุนเรือเก็บขยะในลำคลอง ตำบลบางจะเกร็ง ม.3		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
92	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสร้างท่อระบายน้ำ ตำบลนางตะเคียน		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
93	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการกำจัดขยะและขยะพาปนที่การเก็บขยะ ต.คลองหิน ม.7 และ ต.ท้ายหาด		อปท. อ.เมืองสมุทรสงคราม
94	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง		อปท. อ.อัมพวา
95	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงสร้างการก่อสร้างท่อระบายน้ำ หมู่ที่ 6 (บริเวณร้านเจริญสามัคคี)		ทต.กระดังงา
96	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งท้ายปตร.-ปตน. ปลายคลองแม่กลอง		คป.สมุทรสงคราม
97	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานกำจัดวัชพืชบริเวณคันกันน้ำเดิม		คป.สมุทรสงคราม
98	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานขุดลอกตะกอนดินคลองส่งน้ำ		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
99	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานขุดลอกตะกอนดินและหินทิ้งบริเวณ ปตร.-ปตน. ปลายคลองแม่กลอง		คป.สมุทรสงคราม
100	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซม ปตน. - ปตร. ปลายคลองแม่กลอง		คป.สมุทรสงคราม
101	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมคลองระบายน้ำทับเทียบ		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
102	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมคลองส่งน้ำ 3 สาย - 2 ขวา - 19 ซ้าย (ฝั่งขวา) กม.0+000 ถึง กม. 2+300		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
103	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมคันกันน้ำเดิมสายอัมพวา กม. 15+314-17+730		คป.สมุทรสงคราม
104	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมคันคลองเชื่อมแม่กลอง-ท่งเงิน และอาคารประกอบ		คป.สมุทรสงคราม
105	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมเครื่องกว้านบานระบายคลองส่งน้ำ 4 สาย		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
106	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมถนนบริเวณประตูเรือตัดจุจระปลายคลองแม่กลอง ระยะทาง 180 เมตร		คป.สมุทรสงคราม
107	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมถนนภายในบริเวณหัวงานฝ่ายส่งน้ำที่ 1 จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
108	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมท่อลอดระบายน้ำคันกันน้ำเดิมสายอัมพวา 1 แห่ง กม. 1+700		คป.สมุทรสงคราม
109	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมบ้านพักข้าราชการระดับ 3 - 4 จำนวน 3 หลัง		คป.สมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
110	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมบานระบายทางปลาปน. บางนกแขวก		คป.ดำเนินสะดวก
111	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมประตูระบายน้ำ 3 แห่ง		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
112	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมประตูระบายน้ำบนคันกันน้ำเดิมสายบางเค็ม-เพรกกหนามแดง กม.0+038 จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
113	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมบ่อบ่มยวมและประตูทางเข้าโครงการ		คป.สมุทรสงคราม
114	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมระบบไฟฟ้าสาธารณะของสะพาน คสล. ช้ามคลองแม่กลอง		คป.สมุทรสงคราม
115	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมระบายสาธารณูปโภค จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
116	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมรั้วบริเวณหัวงานโครงการ จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
117	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมระบายน้ำความยาว 800 เมตร		คป.สมุทรสงคราม
118	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมโรงจ่อรถยนต์		คป.สมุทรสงคราม
119	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมโรงฆ่าไก่และที่จอดรถยนต์		คป.สมุทรสงคราม
120	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมลาดถึงด้านหน้า-ด้านท้ายน้ำ ประตูระบายน้ำ จำนวน 3 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
121	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าอาคารชลประทาน จ.สมุทรสงคราม		คป.สมุทรสงคราม
122	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมเสริมคันป้องกันน้ำเค็มคลองเชื่อมแม่กลอง - ท้าย		คป.สมุทรสงคราม
123	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมหินเรียง คันเหนือ-ท้าย ปตน.-ปตร. ปลายคลองแม่กลอง จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
124	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมอาคารที่ทำการห้วงงาน โครงการฯ		คป.สมุทรสงคราม
125	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานซ่อมแซมอาคารบังคับน้ำบนคันกันน้ำเค็ม สายบางเค็ม-เพรกกหนามแดง จำนวน 2 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
126	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานทำนบทำนบดินชั่วคราวป้องกันน้ำเค็ม		คป.ดำเนินสะดวก
127	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานปรับปรุงพื้นที่บริเวณทางเข้าและโดยรอบที่ทำการ โครงการ		คป.สมุทรสงคราม
128	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	งานฝ่ายพร้อมประตูระบายน้ำทับเทียบ		คป.ราชบุรีฝั่งขวา
129	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	จัดทำนบป้องกันขยะและวัชพืช		อบต.บางคนที
130	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ดูแลออกดินเลน		อบต.บางสะแก
131	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ทุนกันขยะริมน้ำ		อบต.บางพรหม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
132	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุงโครงสร้างระบายน้ำก่อสร้างสะพาน คสล. สาย สส.2012 แยกทางหลวงหมายเลข 35 - บ้านโคกเกตุ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ความยาว 10.00 เมตร		สนง.ทางหลวงชนบท จังหวัด
133	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุงโครงสร้างระบายน้ำก่อสร้างสะพาน คสล. สาย สส.4004 แยกทางหลวงหมายเลข 3093 - บ้านปากน้ำ อำเภออัมพวา ก่อสร้างสะพาน คสล. ความยาว 6.00 เมตร		สนง.ทางหลวงชนบท จังหวัด
134	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุงภูมิทัศน์คลองบางน้อย		อบต.กระดังงา
135	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ปรับปรุงทัศนวิสัยทางส่งน้ำบำรุงรักษาที่ 1		คป.ดำเนินสะดวก
136	2.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	สร้างเขื่อนกันตลิ่งฝั่ง		อบต.โรงหีบ
137	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการกำจัดฝักคตบขนาในลำคลอง ลำกระโดง อ.บางคนที	อ.บางคนที	
138	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการจัดทำฝักพัฒนาพื้นที่เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชนริมน้ำ	ผจ. สมุทรสงคราม	
139	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง	อ.บางคนที	
140	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดน้ำบางน้อย	อ.บางคนที	
141	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการปล่อยพันธุ์กุ้งแม่น้ำ	เทศบาลตำบลกระดังงา	
142	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	เทศบาลตำบลกระดังงา	
143	2.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมทางลำคลอง	อ.บางคนที	
144	2.1.ก	ต.ดอนมะโนรา	โครงการก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองรางน้ำฝั่งบริเวณบ้านนายประทีป หนูสกุล หมู่ที่4	อบต. จังหวัด	
145	2.1.ก	ต.ดอนมะโนรา	โครงการดูแลดอกกุหลาบสาธารณะ	อบต.ดอนมะโนรา	
146	2.1.ก	ต.ท่าคา	โครงการกำจัดฝักคตบขนา	อบต.ท่าคา	
147	2.1.ก	ต.ท่าคา	โครงการดูแลดอกกลองและลำประโดง	อบต.ท่าคา อบจ.	
148	2.1.ก	ต.ท่าคา	โครงการโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์	อบต.ท่าคา อบจ.	
149	2.1.ก	ต.ท่าคา	โครงการจัดทำฝักพัฒนาพื้นที่เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชนริมน้ำ(ด้วยทางจักรยาน,ทางเท้า)	ผจ. สมุทรสงคราม	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
150	2.1.ก	ด.ท่าคา	โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง	พลจ.สมุทรสงคราม	
151	2.1.ก	ด.ท่าคา	โครงการท่องเที่ยวทางน้ำเชิงอนุรักษ์	อบต.ท่าคา	
152	2.1.ก	ด.ท่าคา	โครงการประกวดคลองสวย	อบต.ท่าคา	
153	2.1.ก	ด.ท่าคา	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดน้ำท่าคา	อ.อัมพวา	
154	2.1.ก	ด.ท่าคา	โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม ลำคลอง อ.อัมพวา	อ.อัมพวา	
155	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างถนนลูกรังผิวจราจรหินคลุกระหว่าง ม.4 ท้ายหาด กับ ม.1 บางขันแตก พร้อมสะพาน คสล.จำนวน 3 สะพาน เชื่อม ม.5 โรงเรียนท้ายหาด (2556)	ส่วนโยธาฯ/อบจ.	
156	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำบริเวณคุ้มลมทวน ซอย 1 และซอย 2 ม.2 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
157	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำบริเวณสี่แยกบางเรือหัก ม.4 (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
158	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างสะพานคลองศาล้วยเนี้ย ม.3 (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
159	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างสะพานท่อ คสล. ในซอยชายแหลม คลองนายสมกับนายสาคร เป้า น้อย ม.3 (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
160	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างสะพานท่อข้างบ้านนายศักดิ์ ทวีพร ม.5	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
161	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างสะพานแผ่นปูนใต้เรือบริเวณหลังบ้านนางประสิทธิ์ ม.6	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
162	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างสะพานพร้อมท่อ ม.5 เชื่อมต่อ ม.1 บางขันแตก (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
163	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกคลองข้างบ้านเขียวชาญชัย ม.1 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
164	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกคลองตาใบ ม.6 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
165	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกคลองบางหัวกรวด ม.4 -5 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
166	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกคลองบ้านตาเล็ก ม.2 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
167	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกคลองบ้านนายณวิ อาทกุล ม.3 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
168	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกท่อระบายน้ำซอยสุขสมบูรณ์ 2 ม.6 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
169	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกลำประโดงข้างบ้านนายตี๋ ม.6 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	
170	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการขุดลอกลำประโดงบริเวณบ้านตาเส็ง ตาเถา ตาณิลตาแดงและตาอ ม.5 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
171	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบริเวณบ้านนายพิชฌ์ ชื่นสกุล ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
172	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบ้านคุณเพลินตา มูลสวัสดิ์ ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
173	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบ้านคุณลำจวน เพิ่มพูน ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
174	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบ้านนายพิเชษฐ์ สุขอุดม ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
175	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบ้านแม่สะอาด ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
176	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบ้านลุงเลื่อน แสงสุวรรณ ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
177	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงบ้านลุงเสริม ศิริคำหอม ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
178	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงปากทางเข้าวัดท้ายหาด ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
179	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการชุดออกลำประโดงสี่แยกบางเรือหัก ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
180	2.1.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการวางท่อระบายน้ำซอยสี่ใบทอง ม.6 (2554)	อ.บางคนที	อ.บางคนที
181	2.1.ก	ด.บางพรม	โครงการกำจัดผักตบชวาในลำคลองลำประโดง	อบต.บางพรม	อบต.บางพรม
182	2.1.ก	ด.บางพรม	โครงการกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ	อบจ.	อบจ.
183	2.1.ก	ด.บางพรม	โครงการกำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง	อบต.บางพรม	อบต.บางพรม
184	2.1.ก	ด.บางพรม	โครงการชุดออกคูคลองด้วยแรงคน	อบต.บางพรม	อบต.บางพรม
185	2.1.ก	ด.บางพรม	โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมในการกำจัดวัชพืชและสิ่งปฏิกูลในลำคลอง	อบต.บางพรม	อบต.บางพรม
186	2.1.ก	ด.บางพรม	โครงการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ(กุ้งก้ามกราม)	อบต.บางพรม	อบต.บางพรม
187	2.1.ก	ด.แพรกหนามแดง	การปรับปรุงภูมิทัศน์ ต.แพรกหนามแดง	แขวงทางหลวง อบต.แพรก	แขวงทางหลวง อบต.แพรก
188	2.1.ก	ด.แพรกหนามแดง	กิจกรรมโครงการ “ชุดออกคลองได้สะพานบริเวณถนนพระราม 2 เพื่ณักยภาพการไหลเวียนของน้ำ	หนามแดง ทน.	หนามแดง ทน.
189	2.1.ก	ด.แพรกหนามแดง	กิจกรรมโครงการ “ปรับปรุงถนนที่ทับคลองธรรมชชาติ”ได้แก่ คลองตรง คลองต้นนุ่น คลองตาเรือ คลองยายปราง คลองขุดใหม่	คป.สมุทรสงคราม อบต.แพรกหนามแดง	คป.สมุทรสงคราม อบต.แพรกหนามแดง
190	2.1.ก	ด.แพรกหนามแดง	โครงการ ชุดออกคูคลอง, ลำราง, แพรก, ลำประโดงในตำบลแพรกหนามแดง	อบต.แพรกหนามแดง อบจ. ทน.	อบต.แพรกหนามแดง อบจ. ทน.
191	2.1.ก	ด.แพรกหนามแดง	โครงการ ดูดเลนกันคลอง, แพรก, ลำประโดงในตำบลแพรกหนามแดง	อบจ. ทน.	อบจ. ทน.

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
192	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	โครงการขยายท่อระบายน้ำ	อบต.แพร่ทนามแดง	
193	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	โครงการขุดลอกคูคลองลำประโดง	อบต.แพร่ทนามแดง	
194	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นแม่น้ำ ลำคลอง	อบต.แพร่ทนามแดง คป. สมุทรสงคราม ทน.	
195	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	โครงการสร้างเขื่อนกั้นตลิ่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ทน.	
196	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	โครงการสร้างซ่อมแซมสะพาน/ท่อลอด	อบต.แพร่ทนามแดง ทาง หลวงชนบท	
197	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมวิถีชีวิตลำคลองให้มีระบบนิเวศที่ดี	อบต.แพร่ทนามแดง คป. สมุทรสงคราม ทน.	
198	2.1.ก	ด.แพร่ทนามแดง	ปล่อยพันธุ์สัตว์ กุ้ง ปู ปลา ในลำคลองธรรมชาติ 3 เดือนครั้ง	อบต.แพร่ทนามแดง ประมง	
199	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คป.สมุทรสงคราม	
200	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทน.	
201	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทสจ.สมุทรสงคราม	
202	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชน - ชุมชนต้นแบบการจัดการน้ำ		
203	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชน - สร้างเครือข่ายการเรียนรู้การจัดการน้ำ		
204	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การส่งเสริมให้ความสัมพันธ์กับกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน		
205	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การสร้างจิตสำนึก		
206	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การหางบประมาณเพื่อใช้ขับเคลื่อนกิจกรรมของชุมชน - กองทุนหมุนเวียนของกรม ชลประทาน		
207	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การหางบประมาณเพื่อใช้ขับเคลื่อนกิจกรรมของชุมชน - กองทุนอนุรักษ์น้ำบาดาล		
208	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการ คลองสวย น้ำใส เกิดใช้ องค์กรชุมชน		
209	2.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการรณรงค์กำจัดขยะบนถนนและแม่น้ำ ตำบลแหลมใหญ่ ม.1-8		อบต.บางสะแก อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
210	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะในแม่น้ำลำคลอง ตำบลคลองหิน ม.6		อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
211	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเลี้ยงปลา, กุ้ง (ม.8) ต.ลาดใหญ่		อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
212	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมการตลาด (ม.7, 4, 12) ต.ลาดใหญ่		อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
213	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมการปลูกผักไร้ดิน (ม.10, 12) ต.ลาดใหญ่		อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
214	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา (ม.1, 5, 6) ต.ท้ายหาด		อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม
215	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	แนวทางการปรับปรุงและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		อปท. บางยี่รงค์
216	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	รณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ		อปท. บางคนที สนง.เขตพื้นที่
217	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	ส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		การศึกษา สมุทรสงคราม อปท. จอมปลวก
218	2.1.๗	จ.สมุทรสงคราม	สนับสนุนโครงการจัดและคัดแยกขยะเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
219	2.1.๗	ต.กระดังงา	โครงการชุมชนอยู่ดีมีสุข	เทศบาลตำบลกระดังงา	
220	2.1.๗	ต.กระดังงา	โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแกนนำสิ่งแวดล้อม	เทศบาลตำบลกระดังงา	
221	2.1.๗	ต.กระดังงา	โครงการรณรงค์อนุรักษ์สร้างจิตสำนึกคนรักษ์กระดังงา	เทศบาลตำบลกระดังงา	
222	2.1.๗	ต.ดอนมะโนรา	โครงการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในตำบลดอนมะโนราเพื่อปลูกจิตสำนึกรักกล้า คลอง		
223	2.1.๗	ต.ดอนมะโนรา	โครงการสัมพันธสัมพันธ์เสริมสร้างคุณค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่หมู่บ้านท่องเที่ยวทางลำคลอง	พช.สมุทรสงคราม	
224	2.1.๗	ต.ท่าคา	โครงการคลองสวยน้ำใส	อปท. ท่าคา	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
225	2.1.๗	ต.ท่าคา	โครงการจัดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) เรื่องกำจัดน้ำเสีย	ทสจ.สมุทรสงคราม	
226	2.1.๗	ต.ท่าคา	โครงการจัดตั้งกองทุนดูแลแหล่งน้ำ	อบต.ท่าคา	
227	2.1.๗	ต.ท่าคา	โครงการเยาวชนรักถิ่น	อบต.ท่าคา	
228	2.1.๗	ต.ท่าคา	โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น แม่น้ำ ลำคลอง	อบต.ท่าคา อบจ.	
229	2.1.๗	ต.ท่าคา	โครงการเสริมสร้างคุณค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์หมู่บ้านท่องเที่ยวทางลำคลอง	พช.สมุทรสงคราม	
230	2.1.๗	ต.ท้ายหาด	โครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำลำคลอง ป้ายหล่น (2554-2556)	ส่วนสาธารณสุข/อบต.ท้ายหาด	
231	2.1.๗	ต.ท้ายหาด	โครงการศึกษาดูงานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ม.1-6 (2554-2556)	สำนักงานปลัด/อบต.ท้ายหาด	
232	2.1.๗	ต.ท้ายหาด	โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวให้มีชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้เกิดการล้ามนักอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน		
233	2.1.๗	ต.บางพรม	โครงการทำความเข้าใจความสำคัญของการดูแลรักษาแหล่งน้ำ/สายน้ำ	อบต.บางพรม กิจการประปาบางพรม	
234	2.1.๗	ต.บางพรม	โครงการพัฒนาศักยภาพทีมงาน(พลังกลุ่ม)	ต.บางพรม	
235	2.1.๗	ต.แพรกหนามแดง	โครงการ สร้างการมีส่วนร่วมในการรักษาแหล่งน้ำดูคลอง ได้แก่ จัดเก็บขยะและวัชพืชในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง	อบต.แพรกหนามแดง	
236	2.1.๗	ต.แพรกหนามแดง	โครงการสร้างเครือข่ายเด็กอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	อบต.แพรกหนามแดง คป.สมุทรสงคราม ทน.	
237	2.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำข้อกำหนดควบคุม	อบจ.	
238	2.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำข้อกำหนดควบคุม - การขออนุญาตปลูกสร้างรีสอร์ท โซมสเตย์	อปท.	
239	2.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำข้อกำหนดควบคุม - การติดตั้งบ่อบำบัดน้ำเสีย	อปท.	
240	2.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำข้อกำหนดควบคุม - การทิ้งน้ำ		
241	2.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดทำผังพัฒนาพื้นที่เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ เพื่อการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชนริมน้ำ (ด้วยทางจักรยาน, ทางเท้า)		ยพจ.สมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
242	2.1.ค	ต.แพรกกนามแดง	โครงการสร้างมาตรการป้องกันภัยกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อบต.แพรกกนามแดง คป. สมุทรสงคราม ทน.	
243	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คพ.	
244	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทสจ.สมุทรสงคราม	
245	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	อปท.	
246	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างบ่อดักไขมันบ้านบ้น้ำเสีย		อบต.โรงหีบ
247	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	การจัดเก็บฝักตบขวา		
248	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	การใช้ประโยชน์จากวัชพืชน้ำผักตบชวาผักนึ่ง		
249	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	การติดตั้งถังดักไขมัน	อปท.	
250	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการขุดลอกบ่อบ้านบ้น้ำเสีย		เรือนจำกลาง สมุทรสงคราม อปท. อ.เมือง สมุทรสงคราม อบต.บางยี่รงค์
251	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมและกำจัดขยะในหมู่บ้าน/ลำคลอง ตำบลบางแก้ว ม.1, 3, 4, 5, 6, 8		
252	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดเก็บขยะมูลฝอยและวัชพืชตาม ถนน ตรอก ซอยและแม่น้ำลำคลอง สาธารณะต่าง ๆ		
253	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงก่อสร้างรางระบายน้ำพร้อมระบบบำบัดน้ำเสีย		ทต. บางนกแขวก
254	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมการทำบ่อบ้านบ้น้ำเสีย		อบต.บ้านปรก
255	2.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	ติดตั้งบ่อ ไขมัน		อบต.บางพรม
256	2.2.ก	ต.กระดังงา	โครงการก่อสร้างบ่อบ้านบ้น้ำเสีย	เทศบาลตำบลกระดังงา	
257	2.2.ก	ต.กระดังงา	โครงการกำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง	อบจ.	
258	2.2.ก	ต.กระดังงา	โครงการติดตั้งบ่อดักไขมัน	เทศบาลตำบลกระดังงา	
259	2.2.ก	ต.กระดังงา	โครงการทูลถอนน้ำกินขยะ	จังหวัด	
260	2.2.ก	ต.กระดังงา	โครงการสนับสนุนการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นจากครัวเรือน	เทศบาลตำบลกระดังงา	
261	2.2.ก	ต.ดอนมะโนรา	โครงการกำจัดวัชพืชและขยะทางน้ำโดยใช้เรือเป็นพาหนะ		

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
262	2.2.ก	ด.ดอนมะโนรา	โครงการธนาคารขยะ ละครยะในชุมชน		
263	2.2.ก	ด.ดอนมะโนรา	โครงการบ่อดักไขมันก่อนทิ้งลงคลอง		
264	2.2.ก	ด.ท่าคา	โครงการกำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง		อบจ.
265	2.2.ก	ด.ท่าคา	โครงการคัดแยกขยะในครัวเรือนและจัดการขยะในชุมชน		อบจ.
266	2.2.ก	ด.ท่าคา	โครงการจัดซื้อรถ/เรือเก็บขยะ/ถังใส่ขยะ		อบต.ท่าคา อบจ.
267	2.2.ก	ด.ท่าคา	โครงการจัดซื้อเรือเก็บขยะในลำคลอง		อบต.ท่าคา
268	2.2.ก	ด.ท่าคา	โครงการติดตั้งบ่อดักไขมัน		อบต.ท่าคา
269	2.2.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการจัดเก็บขยะมูลฝอยทางลำคลอง ม.1-6		
270	2.2.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการสำรวจครัวเรือนที่ยังไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย		อ.บางคนที
271	2.2.ก	ด.บางพรม	โครงการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย		อบต.บางพรม
272	2.2.ก	ด.บางพรม	โครงการก่อสร้างบ่อดักไขมัน		อบต.บางพรม
273	2.2.ก	ด.บางพรม	โครงการจัดทำบ่อบำบัดน้ำเสีย		
274	2.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คพ.	
275	2.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทสจ.สมุทรสงคราม	
276	2.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	อปท.	
277	2.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	การเพิ่มการสัญจรทางน้ำ		
278	2.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย (โครงการต่อเนื่องปี 2553-2554)		ทต.กระดังงา
279	2.2.ข	ด.ดอนมะโนรา	โครงการปรับปรุงสภาพน้ำในลำคลอง		
280	2.2.ค	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คป.สมุทรสงคราม	
281	2.2.ง	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คป.สมุทรสงคราม	
282	2.2.ง	จ.สมุทรสงคราม	การออกแบบอาคารบังคับน้ำและการจัดการน้ำที่เหมาะสม	ชุมชน	
283	2.2.จ	จ.สมุทรสงคราม	โครงการวางและจัดทำผังเมืองรวมบางคนที		ยผจ.สมุทรสงคราม
284	2.3.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คป.สมุทรสงคราม	
285	2.3.ก		ศึกษากระบวนการนำเข้เคมีรุกเข้าพื้นที่	ชุมชน	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
286	2.3.ก	ต.ดอนมะโนรา	โครงการค้นหาแนวทาง การป้องกันน้ำเค็ม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลคอนมะโนรา		
287	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	ก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งด้านเหนือ น้ำ ปตท. - ปตท. ปลายคลองแม่กลอง (บริเวณบ้านนายเสียง)		คป.สมุทรสงคราม
288	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างประตูลำน้ำคลองโรงนา		คป.ดำเนินสะดวก
289	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ 1 กม. 8+ 857 คันกั้นน้ำเค็มสายบางเค็ม-วัดพวงมาลัย (คลองตาคิม)		คป.สมุทรสงคราม
290	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ กม. 11+096 คันกั้นน้ำเค็ม-วัดพวงมาลัย (คลองเจ๊ก)		คป.สมุทรสงคราม
291	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ กม. 12-190 คันกั้นน้ำเค็มสายบางเค็ม-วัดพวงมาลัย (คลองบ้านรุ้งสิทธิ์)		คป.สมุทรสงคราม
292	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ กม. 3-357 คันกั้นน้ำเค็มสายบางเค็ม-แพรกหนามแดง (คลองวัว)		คป.สมุทรสงคราม
293	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ กม.12+994 คันกั้นน้ำเค็มสายบางเค็ม-วัดพวงมาลัย (คลองบ้านแซก)		คป.สมุทรสงคราม
294	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ กม.8+020 คันกั้นน้ำเค็มสายบางเค็ม - วัดพวงมาลัย (คลองลำประโดง)		คป.สมุทรสงคราม
295	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงบานระบายน้ำประตูระบายน้ำ กม.10+756(คลองจุดก้านสนบูรณ) จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
296	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการปรับปรุงบานระบายน้ำประตูระบายน้ำ กม.3+580(คลองแพรกหนามแดง) จำนวน 1 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
297	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการป้องกันน้ำเค็มก่อสร้างทำนบกั้นชั่วคราว		คป.สมุทรสงคราม
298	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสร้างประตูกั้นน้ำเค็ม ตำบลนางคะเคียน		อบต. อ.เมืองสมุทรสงคราม
299	2.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสร้างประตูกั้นน้ำเค็ม ตำบลลาดใหญ่ ม.9		อบต. อ.เมืองสมุทรสงคราม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
300	2.3.๗	จ.สมุทรสงคราม	งานปรับปรุงกำแพงป้องกันตลิ่งบริเวณ ปตท. - ปตท. ปลายคลองแม่กลอง		สมุทรสงคราม
301	2.3.๗	จ.สมุทรสงคราม	ทำนบป้องกันน้ำเค็มทำนบชั่วคราว 12 แห่ง		คป.สมุทรสงคราม
302	2.3.๗	ต.ดอนมะโนรา	โครงการบำรุงรักษาและดูแล ปีค - เปิดประตูกันน้ำเค็ม ไม่ให้เข้าทำลายพืชผลทางการเกษตร	อบต.ดอนมะโนรา	คป.ดำเนินสะดวก

ตารางที่ 25 โครงการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ปภ.สมุทรสงคราม อปท.	
2	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน		
3	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ศึกษากระบวนการเกิดน้ำท่วม - น้ำท่วมฉับ		
4	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ศึกษากระบวนการเกิดน้ำท่วม - น้ำทะเลท่วม		
5	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ศึกษากระบวนการเกิดน้ำท่วม - น้ำหลาก		
6	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ศึกษาปรากฏการณ์น้ำท่วมที่มีลักษณะเฉพาะของจังหวัดสมุทรสงคราม		
7	3.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ศึกษาปรากฏการณ์แผ่นดินไหวของจังหวัดสมุทรสงคราม		
8	3.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การสร้างพินัง	ขอข้อมูลเพิ่ม(สภา อุตสาหกรรม)	
9	3.1.ข	ต.ท้ายหาด	โครงการก่อสร้างเขื่อน ดสล. กันตลิ่งข้างบ้านนายดี ม.6 (2554)		
10	3.1.ข	ต.บางพรม	โครงการแก้มลิง หมู่ 6 (เพื่อกักเก็บน้ำ)		

ตารางที่ 26 โครงข่ายการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสนับสนุน ส่งเสริม การจัดทำผังชุมชน (อปท.) โดยกรมมีส่วนร่วม		ยผจ.สมุทรสงคราม
2	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน		
3	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	คป.สมุทรสงคราม	
4	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การวางแผนและจัดลำดับความสำคัญโครงการจัดการน้ำ	สนง.จังหวัดสมุทรสงคราม	
5	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	การสำรวจวิทยากรกระบวนการสำหรับการสืบค้นาศักยภาพของชุมชน ในการจัดทำแผนจัดการน้ำ		
6	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดทำแผนแม่บทระบบคลองเพื่อการพัฒนาจังหวัดเป็นเวนิสตะวันออกแห่งสุดท้ายของประเทศ		ยผจ.สมุทรสงคราม
7	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสนับสนุนส่งเสริม อปท. ในการวางแผนจัดทำผังเมืองรวมเมืองสมุทรสงคราม		เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
8	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสนับสนุนส่งเสริม อปท. ในการวางแผนจัดทำผังเมืองรวมเมืองอัมพวา		เทศบาลตำบลอัมพวา
9	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการสัมมนาผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน		อ.เมืองสมุทรสงคราม
10	4.1.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน		สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ
11	4.1.ก	ต.กระดังงา	โครงการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการบริหารงานของเทศบาล	เทศบาลตำบลกระดังงา	
12	4.1.ก	ต.ท่าคา	โครงการเพิ่มศักยภาพการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล	อบต.ท่าคา	
13	4.1.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้น้ำ	อบต.บางพรม	กิจการประปาบางพรม
14	4.1.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง	อ.บางคนที่	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
15	4.1.ก	ต.บางพรหม	โครงการบูรณาการความร่วมมือการสร้างแผนการใช้น้ำของชุมชนและหน่วยงาน	อบต.บางพรหม กิจการประปา บางพรหม	
16	4.1.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการน้ำ โดยชุมชนอย่างยั่งยืน	อบต.แพรกหนามแดง คป. สมุทรสงคราม ทน.	
17	4.1.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการส่งเสริมการจัดทำแผนน้ำ		
18	4.1.ข	จ.สมุทรสงคราม	การฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย/ค่าเสียกรณีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดวิกฤตทางน้ำ		สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สมุทรสงคราม
19	4.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	โครงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้อย		
20	4.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำป้ายรายงานสถานการณ์น้ำ	ทสจ.สมุทรสงคราม	
21	4.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำป้ายรายงานสถานการณ์น้ำ	อบจ.สมุทรสงคราม	
22	4.1.ค	จ.สมุทรสงคราม	การจัดทำป้ายรายงานสถานการณ์น้ำ	อปท.	
23	4.1.ค	ต.ท้ายหาด	โครงการสื่อสารเรื่องการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้กับแรงงานต่างด้าว		
24	4.1.ค	ต.ท้ายหาด	โครงการสื่อสารให้ความรู้ในเรื่องทรัพยากรน้ำในตำบล ผ่านหอกระจายข่าว		
25	4.1.ค	ต.ท้ายหาด	โครงการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ กับผู้ประกอบการรายใหม่		
26	4.1.ค	ต.บางพรหม	โครงการณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่างๆ	อบต.บางพรหม กิจการประปา บางพรหม	
27	4.1.ค	ต.แพรกหนามแดง	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคลอง ได้แก่ การออกข้อบัญญัติของ อบต. เกี่ยวกับการกั้นน้ำด้านการเกษตร	อบต.แพรกหนามแดง	
28	4.1.ง	จ.สมุทรสงคราม	โครงการประชาสัมพันธ์ปลูกและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งการแยกขยะและสิ่งของที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่		อบต.บางยี่รงค์

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
29	4.1.ง	ด.ท่าคา	โครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ อบต. และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) เรื่องกำจัดน้ำเสีย	ทสจ.สมุทรสงคราม	
30	4.1.ง	ด.ท้ายหาด	โครงการจัดฝึกอบรมเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน		
31	4.1.ง	ด.ท้ายหาด	โครงการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้กับแรงงานต่างด้าวและประชากรต่างถิ่นที่อาศัยอยู่ในตำบล		
32	4.1.ง	ด.บางพรม	โครงการอบรมผู้ดูแลระบบประปา		
33	4.1.ง	ด.แพรกหนามแดง	โครงการสนับสนุนอาชีพทำนาและเลี้ยงปลา	กษ. ประมง อบต.แพรกหนามแดง	
34	4.1.ง	ด.แพรกหนามแดง	โครงการสนับสนุนอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	อบต.แพรกหนามแดง ประมง	
35	4.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	ภารกิจหน่วยงาน	ทสจ.สมุทรสงคราม	
36	4.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	การสร้างและฝึกอบรมหน่วยฉุกเฉินเพื่อวินิจฉัยปัญหาคุณภาพน้ำ	อบต.	
37	4.2.ก	จ.สมุทรสงคราม	นักสืบสายน้ำ	โรงเรียนในพื้นที่	
38	4.2.ก	ด.ท่าคา	โครงการตรวจวัดค่าน้ำ	อบต.ท่าคา	
39	4.2.ก	ด.ท้ายหาด	โครงการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำให้กับแกนนำชุมชน		
40	4.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	กลไกการเฝ้าระวังการจัดการระบบลุ่มน้ำ		
41	4.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	การประเมินคุณภาพน้ำเพื่อจัดประเภทแหล่งน้ำ	ทสจ.สมุทรสงคราม	
42	4.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	การวิเคราะห์พื้นที่ปัญหา (hot spot)	ทสจ.สมุทรสงคราม	
43	4.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	การวิเคราะห์สาเหตุของน้ำเสีย		
44	4.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	การศึกษา safe yield นำมาดอลในแผนที่แม่กลอง		
45	4.2.ข	จ.สมุทรสงคราม	การสำรวจจำนวนบ่อบาดาลที่ขึ้นทะเบียน/ไม่ขึ้นทะเบียน และปริมาณน้ำที่ใช้ในปัจจุบัน		
46	4.2.ข	ด.บางพรม	โครงการสำรวจความพึงพอใจผู้ใช้น้ำประปา	กิจการประปาบางพรม	
47	4.2.ข	ด.แพรกหนามแดง	โครงการติดตามประเมินผลและเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำในตำบล โดยความร่วมมือร่วม	อบต.แพรกหนามแดง คป.สมุทรสงคราม ทน.	
48	4.2.ค	จ.สมุทรสงคราม	การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังเรื่องน้ำ (ปริมาณ+คุณภาพ)		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
49	4.2.ค	จ.สมุทรสงคราม	มีเครือข่ายชุมชนของทุกสายนำเฝ้าระวัง (monitoring) คุณภาพน้ำ		
50	4.2.ค	ด.กระดังงา	โครงการเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังแหล่งน้ำ	พน.	
51	4.2.ค	ต.บางพรม	โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ผสมเรื่องการกำจัดน้ำเสีย	ทสจ.สมุทรสงคราม	
52	4.3.ก	จ.สมุทรสงคราม	การทำนายแนวโน้มความต้องการน้ำระดับตำบล		
53	4.3.ก	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาฐานข้อมูลการใช้น้ำอุปโภคบริโภค		ยพจ.สมุทรสงคราม
54	4.3.ก	จ.สมุทรสงคราม	โครงการจัดทำแผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บทระบบคลอง		
55	4.3.ก	ด.กระดังงา	โครงการจัดทำแผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บท ระบบคลอง	ยพจ.สมุทรสงคราม	
56	4.3.ก	ต.ท่าคา	โครงการจัดทำแผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บทระบบคลอง	ยพจ.สมุทรสงคราม	
57	4.3.ก	ต.ท่าคา	โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ	อบต.ท่าคา	
58	4.3.ก	ต.ท้ายหาด	โครงการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อประชาชน (2554-2556)	สำนักงานปลัด/อบต.ท้ายหาด	
59	4.3.ก	ต.ท้ายหาด	โครงการจัดทำแผนที่เส้นทางคลองหลัก และลำประโดงสาธารณะเพื่อเป็นข้อมูลในการ รองรับการขยายตัวของเมือง และชุมชน		
60	4.3.ก	ต.ท้ายหาด	โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูล สถานการณ์เร่งด่วน (น้ำท่วมบริเวณ โหนดบ้าง จุดไหนที่ น้ำไหลไม่สะดวก ฯลฯ)		
61	4.3.ก	ต.ท้ายหาด	โครงการรังวัดปักเขตที่ดินสาธารณะ ลำประโดง ถนนในเขตตำบล (2554-2556)	สำนักงานปลัด/อบต.ท้ายหาด	
62	4.3.ก	ต.ท้ายหาด	โครงการสำรวจประชากรต่างดาว และประชากรแฝง		
63	4.3.ก	ต.บางพรม	โครงการจัดทำแผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บทระบบคลอง	ยพจ.สมุทรสงคราม	
64	4.3.ก	ต.บางพรม	โครงการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการใช้น้ำเพื่อการเกษตรและท่องเที่ยว	อบต.บางพรม	
65	4.3.ก	ต.บางพรม	โครงการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	อบต.บางพรม	
66	4.3.ก	ต.แพรกหนามแดง	โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาระบบฐานข้อมูล การใช้น้ำ	อบต.แพรกหนามแดง คป. สมุทรสงคราม พน.	
67	4.3.ข	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาระบบเตือนภัยน้ำท่วม		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ลำดับ	กลยุทธ์	พื้นที่	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
68	4.3.๗	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาระบบเตือนภัยน้ำทะเลหนุน		
69	4.3.๗	จ.สมุทรสงคราม	การพัฒนาระบบเตือนภัยน้ำเสีย		

7. ข้อมูลสนับสนุนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำ

- ก. ประชากร
- ข. เกษตร-ประมง
- ค. อุตสาหกรรม
- ง. เศรษฐกิจ-สังคม
- จ. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- ฉ. ทรัพยากรน้ำ
- ช. ความต้องการน้ำ

ก. ประชากร

ตารางที่ 27 จำนวนประชากรจำแนกรายตำบล ปี 2547 - 2551 (คน)

อำเภอ	ตำบล	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
อ.เมืองสมุทรสงคราม	ต.บางแก้ว	7,875	7,951	7,997	8,068	8,172
	ต.บางขันแตก	9,150	9,100	9,118	9,013	8,944
	ต.ลาดใหญ่	14,045	14,258	14,472	14,769	15,057
	ต.บ้านปรก	8,008	8,077	8,135	8,204	8,219
	ต.ท้ายหาด	4,549	4,645	4,684	4,737	4,775
	ต.แหลมใหญ่	7,836	7,894	7,950	7,958	7,959
	ต.คลองเจิน	5,335	5,382	5,448	5,458	5,431
	ต.คลองโคน	4,337	4,332	4,339	4,309	4,345
	ต.นางตะเคียน	6,096	6,076	6,052	6,045	6,030
	ต.บางจะเกร็ง	4,636	4,597	4,580	4,580	4,600
	ต.แม่กลอง	31,281	30,956	30,734	30,335	30,027
อ.บางคนที	ต.กระดังงา	5,641	5,668	5,714	5,828	5,775
	ต.บางสะแก	2,195	2,180	2,144	2,120	2,083
	ต.บางยี่รงค์	2,048	2,022	2,047	2,017	2,013
	ต.โรงหีบ	2,359	2,331	2,257	2,193	2,194
	ต.บางคนที	2,526	2,461	2,431	2,399	2,379
	ต.ดอนมะโนรา	4,397	4,350	4,313	4,303	4,263
	ต.บางพรม	2,779	2,781	2,777	2,814	2,820
	ต.บางกุ้ง	1,687	1,677	1,657	1,640	1,664
	ต.จอมปลวก	3,504	3,481	3,453	3,443	3,415
	ต.บางนกแขวก	1,331	1,351	1,357	1,356	1,401
	ต.ยายแพ่ง	1,584	1,564	1,546	1,518	1,506
	ต.บางกระบือ	1,997	1,970	2,003	1,992	1,987
	ต.บ้านปราโมทย์	1,931	1,905	1,862	1,853	1,834
อ.อัมพวา	ต.บางช้าง	4,850	4,796	4,791	4,888	4,969
	ต.สวนหลวง	5,563	5,564	5,579	5,477	5,465
	ต.ท่าคา	5,671	5,641	5,653	5,540	5,528
	ต.วัดประดู่	5,898	5,891	5,886	5,841	5,784
	ต.เหมืองใหม่	4,655	4,664	4,644	4,523	4,526
	ต.แควอ้อม	2,532	2,527	2,475	2,370	2,380
	ต.ปลายโพงพง	8,475	8,453	8,437	8,376	8,369
	ต.บางแค	3,836	3,833	3,868	3,823	3,826
	ต.แพรกหนามแดง	3,835	3,853	3,827	3,805	3,832
	ต.ยี่สาร	3,235	3,217	3,219	3,205	3,163
	ต.บางนางลี่	3,789	3,856	3,825	3,770	3,712
	ต.อัมพวา	5,752	5,764	5,716	5,642	5,607
รวม (คน)		195,218	195,068	194,990	194,212	194,054

ที่มา: กรมการปกครอง, 2551

ตารางที่ 28 สัดส่วนของประชากรเทียบกับปี 2547

อำเภอ	ตำบล	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
อ.เมืองสมุทรสงคราม	ต.บางแก้ว	100%	100.97%	101.55%	102.45%	103.77%
	ต.บางขันแตก	100%	99.45%	99.65%	98.50%	97.75%
	ต.ลาดใหญ่	100%	101.52%	103.04%	105.15%	107.21%
	ต.บ้านปรก	100%	100.86%	101.59%	102.45%	102.63%
	ต.ท้ายหาด	100%	102.11%	102.97%	104.13%	104.97%
	ต.แหลมใหญ่	100%	100.74%	101.45%	101.56%	101.57%
	ต.คลองเจิน	100%	100.88%	102.12%	102.31%	101.80%
	ต.คลองโคน	100%	99.88%	100.05%	99.35%	100.18%
	ต.นางตะเคียน	100%	99.67%	99.28%	99.16%	98.92%
	ต.บางจะเกร็ง	100%	99.16%	98.79%	98.79%	99.22%
	ต.แม่กลอง	100%	98.96%	98.25%	96.98%	95.99%
อ.บางคนที	ต.กระดังงา	100%	100.48%	101.29%	103.32%	102.38%
	ต.บางสะแก	100%	99.32%	97.68%	96.58%	94.90%
	ต.บางยี่รงค์	100%	98.73%	99.95%	98.49%	98.29%
	ต.โรงหีบ	100%	98.81%	95.68%	92.96%	93.01%
	ต.บางคนที	100%	97.43%	96.24%	94.97%	94.18%
	ต.ดอนมะโนรา	100%	98.93%	98.09%	97.86%	96.95%
	ต.บางพรม	100%	100.07%	99.93%	101.26%	101.48%
	ต.บางกุ้ง	100%	99.41%	98.22%	97.21%	98.64%
	ต.จอมปลวก	100%	99.34%	98.54%	98.26%	97.46%
	ต.บางนกแขวก	100%	101.50%	101.95%	101.88%	105.26%
	ต.ยายแพง	100%	98.74%	97.60%	95.83%	95.08%
	ต.บางกระบือ	100%	98.65%	100.30%	99.75%	99.50%
	ต.บ้านปราโมทย์	100%	98.65%	96.43%	95.96%	94.98%
อ.อัมพวา	ต.บางช้าง	100%	98.89%	98.78%	100.78%	102.45%
	ต.สวนหลวง	100%	100.02%	100.29%	98.45%	98.24%
	ต.ท่าคา	100%	99.47%	99.68%	97.69%	97.48%
	ต.วัดประดู่	100%	99.88%	99.80%	99.03%	98.07%
	ต.เหมืองใหม่	100%	100.19%	99.76%	97.16%	97.23%
	ต.แควอ้อม	100%	99.80%	97.75%	93.60%	94.00%
	ต.ปลายโพงพาง	100%	99.74%	99.55%	98.83%	98.75%
	ต.บางแค	100%	99.92%	100.83%	99.66%	99.74%
	ต.แพรกหนามแดง	100%	100.47%	99.79%	99.22%	99.92%
	ต.ยี่สาร	100%	99.44%	99.51%	99.07%	97.77%
	ต.บางนางลี่	100%	101.77%	100.95%	99.50%	97.97%
	ต.อัมพวา	100%	100.21%	99.37%	98.09%	97.48%
	รวม	100%	99.92%	99.88%	99.48%	99.40%

ตารางที่ 29 ความหนาแน่นของประชากรรายตำบล ปี 2547 - 2551 (คนต่อตารางกิโลเมตร)

อำเภอ	ตำบล	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
อ.เมืองสมุทรสงคราม	ต.บางขันแตก	705	701	702	694	689
	ต.ลาดใหญ่	497	505	512	523	533
	ต.บ้านปรก	1,193	1,203	1,212	1,222	1,225
	ต.บางแก้ว	236	239	240	242	245
	ต.ท้ายหาด	1,154	1,178	1,188	1,202	1,211
	ต.แหลมใหญ่	491	495	498	499	499
	ต.คลองเจิน	776	782	792	794	790
	ต.คลองโคน	119	118	119	118	119
	ต.นางตะเคียน	408	407	405	405	404
	ต.บางจะเกร็ง	656	650	648	648	651
	ต.แม่กลอง	3,531	3,494	3,469	3,424	3,389
อ.บางคนที	ต.กระดังงา	920	924	931	950	941
	ต.บางสะแก	418	415	408	403	396
	ต.บางยี่รงค์	228	225	228	225	224
	ต.โรงหีบ	606	599	580	563	563
	ต.บางคนที	475	463	457	451	448
	ต.ดอนมะโนรา	377	373	370	369	366
	ต.บางพรม	745	745	744	754	756
	ต.บางกุ้ง	597	593	586	580	589
	ต.จอมปลวก	657	653	648	646	641
	ต.บางนกแขวก	502	509	511	511	528
	ต.ยายแพ่ง	608	600	594	583	578
	ต.บางกระบือ	598	590	600	596	595
	ต.บ้านปราโมทย์	398	392	383	381	378
อ.อัมพวา	ต.สวนหลวง	1,000	1,000	1,003	984	982
	ต.ท่าคา	483	481	482	472	471
	ต.วัดประดู่	370	369	369	366	363
	ต.เหมืองใหม่	405	406	404	394	394
	ต.บางช้าง	1,023	1,012	1,011	1,031	1,049
	ต.แควอ้อม	762	760	745	713	716
	ต.ปลายโพพาง	632	631	629	625	624
	ต.บางแค	699	698	705	697	697
	ต.แพรกหนามแดง	122	123	122	121	122
	ต.ยี่สาร	54	54	54	54	53
	ต.บางนางลี่	692	704	699	689	678
	ต.อัมพวา	1,922	1,926	1,910	1,885	1,873
	เฉลี่ย	696.1	694.9	693.3	689.3	688.3

ข. หน่วยการปกครอง

ตารางที่ 30 จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

อำเภอ	อบจ.	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	อบต.	รวม
อำเภอเมือง	1	-	1	10	11
อำเภอบางคนที	-	4	-	7	11
อำเภออัมพวา	-	2	-	11	13
รวม	1	6	1	28	36

ตารางที่ 31 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอเมือง	เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
	อบต.คลองโคน
	อบต.ท้ายหาด
	อบต.นางตะเคียน
	อบต.บางแก้ว
	อบต.บางขันแตก
	อบต.บางจะเกร็ง
	อบต.บ้านปรก
	อบต.ลาดใหญ่
	อบต.แหลมใหญ่
	อบต.คลองเงิน
อำเภอบางคนที	เทศบาลตำบลกระดังงา
	เทศบาลตำบลบางกระบือ
	เทศบาลตำบลบางนกแขวก
	เทศบาลตำบลบางยี่รงค์
	อบต.กระดังงา
	อบต.จอมปลวก
	อบต.ดอนมะโนรา
	อบต.บางคนที
	อบต.บางพรม

ตารางที่ 31 (ต่อ)

อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	อบต.บางสะแก
	อบต.โรงหีบ
อำเภออัมพวา	เทศบาลตำบลเหมืองใหม่
	เทศบาลตำบลอัมพวา
	อบต.แควอ้อม
	อบต.ท่าคา
	อบต.บางแค
	อบต.บางช้าง
	อบต.บางนางลี่
	อบต.ปลายโพงพาง
	อบต.แพรกหนามแดง
	อบต.ยี่สาร
	อบต.วัดประดู่
	อบต.สวนหลวง
	อบต.เหมืองใหม่

ค. เกษตร - ประมง

ตารางที่ 32 ข้อมูลทางการเกษตรที่สำคัญอำเภอเมืองสมุทรสงคราม ปี 2552

ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ ปลูกพืช (ไร่)	จำนวน ครัวเรือน					จำนวน แรงงานภาค การเกษตร (คน)
			ทั้งหมด	เกษตร	ผู้ปลูก ส้มโอ (ราย)	ผู้ ปลูก ลิ้นจี่ (ราย)	ผู้ปลูก มะพร้าว (ราย)	
แหลมใหญ่	10,854	2,807	1,417	224	-	-	224	224
ลาดใหญ่	15,832	3,811	4,180	864	-	-	521	415
บางขันแตก	8,352	5,547	1,791	895	195	5	752	1,001
นางตะเคียน	7,724	5,021	1,261	615	-	-	550	400
บ้านปรก	4,924	2,354	2,055	380	25	-	355	760
คลองโคน	21,005	1,734	1,083	525	-	-	69	1,575
บางแก้ว	17,702	148	1,398	40	-	-	40	40
แม่กลอง	5,000	758	8,757	108	-	-	108	108
บางจะเกร็ง	4,757	363	718	34	-	-	34	34
ท้ายหาด	3,490	758	1,048	226	46	-	180	226
คลองเขิน	4,461	2,940	890	611	34	-	572	611
รวม	104,101	26,241	24,598	4,522	300	5	3,405	5,394

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 33 ข้อมูลทางการเกษตรที่สำคัญอำเภออัมพวา ปี 2552

ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ปลูก พืช (ไร่)	จำนวนครัวเรือน					จำนวนแรงงาน ภาคการเกษตร (คน)
			ทั้งหมด	เกษตร	ผู้ปลูก ส้มโอ (ราย)	ผู้ปลูก ลิ้นจี่ (ราย)	ผู้ปลูก มะพร้าว (ราย)	
วัดประดู่	8,798	5,719	1,440	787	149	91	453	820
อัมพวา	1,562	729	1,448	114	65	50	53	375
ปลายโพรงพาง	8,920	5,187	1,644	722	82	-	703	2,250
เหมืองใหม่	8,355	7,144	1,148	812	631	661	363	1,850
ท่าคา	5,278	4,881	1,132	665	8	-	665	2,543
บางช้าง	2,876	2,216	1,147	396	217	96	364	2,215
บางแค	2,687	2,434	762	341	192	80	225	2,657
แพรกหนามแดง	20,522	2,975	844	518	-	-	90	1,038
แควอ้อม	3,246	3,087	591	318	262	268	63	1,083
ยี่สาร	36,954	115	730	64	-	-	64	565
สวนหลวง	3,998	2,752	1,173	466	320	219	256	952
บางนางลี่	3,550	3,052	697	462	183	46	343	2,463
รวม	106,746	40,223	12,756	5,665	2,109	1,511	3,642	18,811

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 34 ข้อมูลทางการเกษตรที่สำคัญอำเภอบางคนที ปี 2552

ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ ปลูกพืช (ไร่)	จำนวน ครัวเรือน					จำนวน แรงงานภาค การเกษตร (คน)
			ทั้งหมด	เกษตร	ผู้ปลูก ส้มโอ (ราย)	ผู้ ปลูก ลิ้นจี่ (ราย)	ผู้ปลูก มะพร้าว (ราย)	
ดอนมโนรา	8,656	6,175	977	549	-	-	526	1,647
บางสะแก	4,471	4,248	635	387	387	387	211	126
บางคนที	3,789	3,216	677	504	86	78	309	609
ยายแพง	2,201	2,051	393	223	16	12	223	372
บ้านปราโมทย์	2,490	2,417	563	263	119	137	112	197
กระดังงา	4,186	3,767	1,680	720	113	438	461	1,383
จอมปลวก	3,773	3,436	832	506	8	5	493	1,479
โรงหีบ	3,207	1,937	599	269	220	219	178	369
บางยี่รงค์	5,673	3,202	606	325	156	149	294	481
บางกระบือ	2,679	1,898	529	415	29	26	386	1,245
บางนกแขวก	2,331	2,078	539	194	24	13	192	253
บางกุ้ง	2,043	1,678	476	266	149	146	49	80
บางพรหม	2,816	2,719	802	237	232	192	235	705
รวม	48,315	38,822	9,308	4,858	1,539	1,802	3,669	8,946

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

ง. อุตสาหกรรม

ตารางที่ 35 จำนวนโรงงานจำแนกตามประเภทในจังหวัดสมุทรสงคราม

ประเภทของโรงงาน	จำนวนโรงงาน			รวม
	อ.บางคนที	อ.เมือง	อ.อัมพวา	
001	-	1	-	1
002	-	2	1	3
003	-	1	-	1
004	-	1	-	1
006	-	12	2	14
007	3	4	-	7
008	1	5	1	7
009	-	1	-	1
010	-	2	2	4
011	-	2	-	2
012	-	-	1	1
013	-	20	1	21
014	1	6	-	7
015	-	5	1	6
027	1	1	1	3
028	-	-	1	1
034	9	19	5	33
036	-	1	-	1
037	2	5	2	9
040	-	1	1	2
048	-	1	-	1
050	-	1	-	1
053	-	3	2	5
054	-	1	-	1
055	-	-	1	1
056	1	-	-	1
057	-	1	-	1
058	2	11	1	14
059	-	1	2	3
060	-	1	-	1
062	-	1	1	2
063	-	3	-	3
064	-	21	2	23
065	-	14	1	15
066	1	-	-	1
068	1	1	-	2

จ. อุตสาหกรรม

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ประเภทของโรงงาน	จำนวนโรงงาน			รวม
	อ.บางคนที	อ.เมือง	อ.อัมพวา	
071	-	1	-	1
075	-	10	-	10
077	-	2	-	2
087	-	1	-	1
091	-	4	1	5
092	-	7	-	7
095	-	16	2	18
100	-	-	1	1
101	-	2	-	2
103	-	4	-	4
104	-	1	-	1
105	-	1	2	3
106	-	-	1	1
รวม	22	204	36	262

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 36 บัญชีประเภทโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามกฎกระทรวง (พ.ศ. 2535)

ประเภท โรงงาน	รายละเอียด
1	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการบ่มใบชาหรือใบยาสูบ
2	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตผลเกษตรกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
3	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับหิน กรวด ทราย หรือดินสำหรับการก่อสร้างอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
4	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งมีใช้สัตว์น้ำ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
5	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
6	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
7	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมัน จากพืชหรือ สัตว์ หรือไขมันจากสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
8	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผัก พืช หรือผลไม้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
9	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เมล็ดพืช หรือหัวพืชอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
10	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารจากแป้งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
11	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ น้ำตาล ซึ่งทำจากอ้อย บีช หนุ่ยหวาน หรือพืชอื่นที่ให้ความหวานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
12	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับชา กาแฟ โกโก้ ช็อกโกแลต หรือขนมหวาน อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
13	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องปรุงหรือเครื่องประกอบอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
14	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ การทำน้ำแข็ง หรือ ตัด ซอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง
15	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ อาหารสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
16	โรงงานต้ม กั่น หรือผสมสุรา
17	โรงงานผลิต เอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งมีใช้ เอทิลแอลกอฮอล์ ที่ผลิตจากกากซัลไฟด์ในการทำเยื่อกระดาษ
18	โรงงานทำหรือผสมสุราจากผลไม้ หรือสุราแช่อื่นๆ แต่ไม่รวมถึงโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับมอลต์หรือเบียร์ในลำดับที่ 19
19	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับมอลต์ หรือเบียร์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
20	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำดื่ม เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำอัดลม หรือน้ำแร่ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
21	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยาสูบ ยาอัด ยาเส้น ยาเคี้ยว หรือยานัตถ์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
22	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสิ่งทอ ด้าย หรือเส้นใยซึ่งมีใยหิน (Asbestos) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายอย่าง

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเภทโรงงาน	รายละเอียด
23	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอ ซึ่งมีใช้เครื่องนุ่งห่มอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
24	โรงงานถักผ้า ผ้าลูกไม้ หรือเครื่องนุ่งห่มด้วยด้ายหรือเส้นใย หรือฟอกย้อมสี หรือแต่งสำเร็จผ้าผ้าลูกไม้ หรือเครื่องนุ่งห่มที่ถักด้วยด้ายหรือเส้นใย
25	โรงงานผลิตเส้นหรือพรมด้วยวิธีทอ สาน ถัก หรือผูกให้เป็นปุย ซึ่งมีใช้เส้นหรือพรมที่ทำด้วยยางหรือพลาสติกหรือพรมน้ำมัน
26	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเชือก ดาข่าย แห หรือวนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
27	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีใช้ทำด้วยวิธีถัก หรือทออย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
28	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ซึ่งมีใช้รองเท้าอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
29	โรงงานหมัก ชำแหละ อบ ปนหรือบด ฟอก ขัดและแต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายนูน หรือเคลือบสีหนังสัตว์
30	โรงงานสาว ฟอก ฟอกสี ย้อมสี ขัดหรือแต่งขนสัตว์
31	โรงงานทำพรม หรือเครื่องใช้จากหนังสัตว์หรือขนสัตว์
32	โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์หรือชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีใช้เครื่องแต่งกาย หรือรองเท้าจาก
33	โรงงานผลิตรองเท้า หรือชิ้นส่วนของรองเท้า ซึ่งมีได้ทำจากไม้ ยางอบแข็ง ยางอัดเข้ารูป หรือพลาสติกอัดเข้ารูป
34	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับไม้ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
35	โรงงานผลิตภาชนะบรรจุ หรือเครื่องใช้จากไม้ ฝั่ หวาย ฟาง อ้อ กก หรือผักตบชวา
36	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากไม้หรือไม้กึ่งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
37	โรงงานทำเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ซึ่งมีใช้เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากพลาสติกอัดเข้ารูป และรวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
38	โรงงานผลิตเยื่อ หรือกระดาษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
39	โรงงานผลิตภาชนะบรรจุจากกระดาษทุกชนิดหรือแผ่นกระดาษไฟเบอร์ (Fibreboard)
40	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเยื่อ กระดาษ หรือกระดาษแข็งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
41	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการพิมพ์ การทำแผ่นเก็บเอกสาร การเย็บเล่ม ทำปก หรือตกแต่งสิ่งพิมพ์ การทำแม่พิมพ์โลหะ
42	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เคมีภัณฑ์ สารเคมี หรือวัสดุเคมี ซึ่งมีใช้ป้อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
43	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ (Pesticides) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
44	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตยางเรซินสังเคราะห์ ยางอีลาสโตเมอร์ พลาสติก หรือเส้นใยสังเคราะห์ซึ่งมีใช้ใยแก้ว

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเภท โรงงาน	รายละเอียด
45	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสี (Paints) น้ำมันชักเงาเซแล็ก แล็กเกอร์ หรือผลิตภัณฑ์ สำหรับใช้ยา หรืออุดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
46	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ ยา อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
47	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ สบู่ เครื่องสำอาง หรือสิ่งปรุงแต่งร่างกาย อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
48	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เคมี อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
49	โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
50	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ถ่านหิน หรือลิกไนต์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
51	โรงงานผลิต ช่อม หล่อ หรือหล่อดอกยางนอกหรือยางในสำหรับยานพาหนะ ที่เคลื่อนที่ด้วยเครื่องกลคนหรือสัตว์
52	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยาง อย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
53	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลาสติกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
54	โรงงานผลิตแก้ว เส้นใยแก้ว หรือผลิตภัณฑ์แก้ว
55	โรงงานผลิตภัณฑ์ เครื่องกระเบื้องเคลือบ เครื่องปั้นดินเผา หรือเครื่องดินเผา และรวมถึงการเตรียมวัสดุเพื่อการดังกล่าว
56	โรงงานผลิตอิฐ กระเบื้องหรือท่อสำหรับใช้ในการก่อสร้างเข้าหลอมโลหะ กระเบื้องประดับ (Architectural Terracotta) รองในเตาไฟท่อหรือยอดปล่องไฟ หรือวัตถุนไฟ จากดินเหนียว
57	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
58	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
59	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการถลุง หลอม หล่อ รีด ดึง หรือผลิตเหล็ก หรือเหล็กกล้าในขั้นต้น (Iron and Steel Basic Industries)
60	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับถลุง ผสม ทำให้บริสุทธิ์ หลอม หล่อ รีด ดึง หรือผลิตโลหะในขั้นต้น ซึ่งมีไม่ใช่เหล็กหรือเหล็กกล้า (Non-ferrous Metal Basic Industries)
61	โรงงานผลิต ตบแต่ง คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องมือ หรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์เครื่องมือหรือเครื่องใช้ดังกล่าว
62	โรงงานผลิตตบแต่ง คัดแปลง หรือซ่อมแซม เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารที่ทำจากโลหะหรือโลหะเป็นส่วนใหญ่ และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ ของเครื่องเรือน หรือเครื่องตกแต่งดังกล่าว
63	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะสำหรับการก่อสร้าง หรือติดตั้งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
64	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
65	โรงงานผลิต ประกอบ หรือคัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องยนต์ เครื่องกังหัน และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องยนต์ หรือเครื่องกังหันดังกล่าว
66	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรสำหรับการใช้ในการกลสีกรรมหรือการเลี้ยงสัตว์ และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าว

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเภท โรงงาน	รายละเอียด
67	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องจักร ส่วนประกอบ หรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรสำหรับประดิษฐ์โลหะหรือไม้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
68	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรสำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ เคมี อาหาร การปั่นทอ การพิมพ์ การผลิตซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ดินเหนียว การก่อสร้าง การทำเหมืองแร่ การเจาะหาปิโตรเลียม หรือการกลั่นน้ำมัน และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าว
69	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องคำนวณ เครื่องทำบัญชี เครื่องจักรสำหรับระบบบัตรเจาะ เครื่องจักรสำหรับใช้ในการคำนวณชนิดดิจิทัล หรือชนิดอนาล็อก หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์สำหรับปฏิบัติกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน หรืออุปกรณ์ (Digital or Analog Computers or Associated Electronic Data Processing Equipment or Accessories) เครื่องรวมราคาของขาย (Cash Registers) เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องชั่งซึ่งมีใช้เครื่องชั่งที่ใช้ในห้องทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องอัดสำเนาซึ่งมีใช้เครื่องอัดสำเนาด้วยการถ่ายภาพ และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
70	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำ เครื่องอัดอากาศหรือก๊าซ เครื่องเป่าลม เครื่องปรับหรือถ่ายเทอากาศ เครื่องโปรยน้ำดับไฟ ตู้เย็นหรือเครื่องประกอบตู้เย็น เครื่องขายสินค้าอัตโนมัติ เครื่องล้าง ชัก ชักแห้ง หรือรีดผ้า เครื่องเย็บ เครื่องส่งกำลังกล เครื่องยก ปั่นจั่น ลิฟต์ บันไดเลื่อน รถบรรทุก รถแทรกเตอร์ รถพ่วงสำหรับการใช้ในการอุตสาหกรรม รถยกซ้อนของ (Stackers) เตาไฟฟ้าหรือเตาอบสำหรับการใช้ในการอุตสาหกรรม หรือสำหรับใช้ในบ้าน แต่ผลิตภัณฑ์นั้นต้องไม่ใช่พลังงานไฟฟ้า และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
71	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรหรือผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในลำดับที่ 70 เฉพาะที่ใช้ไฟฟ้า เครื่องยนต์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า หม้อแปลงแรงไฟฟ้า เครื่องสับหรือบังคับไฟฟ้า เครื่องใช้สำหรับแผงไฟฟ้า เครื่องเปลี่ยนทางไฟฟ้า เครื่องส่งหรือจำหน่ายไฟฟ้า เครื่องสำหรับใช้บังคับไฟฟ้า หรือเครื่องเชื่อมไฟฟ้า
72	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องกระจายเสียงหรือบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกคำบอกเครื่องบันทึกเสียงด้วยเทป เครื่องบันทึกคำบอกเครื่องบันทึกด้วยเทป เครื่องเล่นหรือเครื่องบันทึกแถบภาพ (วิดีโอ) แผ่นเสียง เทปแม่เหล็กที่ได้บันทึกเสียงแล้ว เครื่องโทรศัพท์หรือโทรเลขชนิดมีสายหรือไม่มีสาย เครื่องส่งวิทยุ เครื่องส่งโทรทัศน์ เครื่องรับส่งสัญญาณหรือจับสัญญาณ เครื่องเรดาร์ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวกึ่งนำหรือตัวกึ่งนำชนิดไวที่เกี่ยข้อง (Semi-Conductor or Related Sensitive Semi-Conductor Devices) คาปาซิเตอร์หรือคอนเดนเซอร์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดคงที่หรือเปลี่ยนแปลงได้ Fixed or Variable Electronic Capacitors or Condensers) เครื่องหรือหลอดเรดิโอกราฟ เครื่องหรือหลอดฟลูโรสโคป หรือเครื่องหรือหลอดเอชเรย์ และรวมถึงการผลิตอุปกรณ์ หรือชิ้นส่วนสำหรับใช้กับเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าว
73	โรงงานผลิต ประกอบหรือคัดแปลงเครื่องมือหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้ระบุไว้ในลำดับใด และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
74	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้า อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
75	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเรือ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
76	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ รถไฟ รถรางไฟฟ้า หรือกระเช้าไฟฟ้า อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
77	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับรถยนต์ หรือรถพ่วง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
78	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ จักรยานยนต์ จักรยานสามล้อ หรือจักรยานสองล้อ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเภท โรงงาน	รายละเอียด
79	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ อากาศยาน หรือเรือไฮเวอร์คราฟท์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
80	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซมล้อเลื่อนที่ขับเคลื่อนด้วยแรงคน หรือสัตว์ ซึ่งมีใช้ จักรยานและรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
81	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์อย่างใด อย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
82	โรงงานผลิตเครื่องมือหรือเครื่องใช้เกี่ยวกับนัยน์ตาหรือการวัดสายตา เลนส์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่ ใช้แสงเป็นอุปกรณ์ในการทำงานหรือเครื่องอัดสำเนาด้วยการถ่ายภาพ
83	โรงงานผลิตหรือประกอบนาฬิกา เครื่องวัดเวลา หรือชิ้นส่วนของนาฬิกา หรือเครื่องวัดเวลา
84	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เพชร พลอย ทอง เงิน นาก หรืออัญมณี อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย อย่าง
85	โรงงานผลิตหรือประกอบเครื่องดนตรี และรวมถึงชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของเครื่องดนตรี ดังกล่าว
86	โรงงานผลิตหรือประกอบเครื่องมือ หรือเครื่องใช้ในการกีฬา การบริหารร่างกาย การเล่นเกมบิลเลียด โบว์ลิ่ง หรือตกปลา และรวมถึงชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ดังกล่าว
87	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องเล่น เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่มีได้ระบุไว้ในลำดับอื่นอย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
88	โรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า
89	โรงงานผลิตก๊าซ ซึ่งมีใช้ก๊าซธรรมชาติ ส่งหรือจำหน่ายก๊าซ
90	โรงงานจัดหาน้ำ ทำน้ำให้บริสุทธิ์ หรือจำหน่ายน้ำไปยังอาคารหรือโรงงานอุตสาหกรรม
91	โรงงานบรรจุสินค้าในภาชนะ โดยไม่มีการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
92	โรงงานห้องเย็น
93	โรงงานซ่อมรองเท้า หรือเครื่องหนัง
94	โรงงานซ่อมเครื่องมือไฟฟ้า หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าสำหรับใช้ในบ้านหรือใช้ประจำตัว
95	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ รถพ่วง จักรยานสามล้อ จักรยานสอง ล้อ หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
96	โรงงานซ่อมนาฬิกา เครื่องวัดเวลา หรือเครื่องประดับที่ทำด้วยเพชร พลอย ทองคำ ทองขาว เงิน นาก หรืออัญมณี
97	โรงงานซ่อมผลิตภัณฑ์ที่มีได้ระบุการซ่อมไว้ในลำดับใด
98	โรงงานซักรีด ซักแห้ง ซักฟอก รีด อัด หรือย้อมผ้าเครื่องนุ่งห่ม พรม หรือขนสัตว์
99	โรงงานผลิต ซ่อมแซม คัดแปลง หรือเปลี่ยนลักษณะอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด อาวุธหรือ สิ่งอื่นใดที่มีอำนาจในการประหาร ทำลายหรือทำให้หมดสมรรถภาพในทำนองเดียวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และรวมถึงสิ่งประกอบของสิ่งดังกล่าว
100	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการตกแต่งหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะของผลิตภัณฑ์ หรือ ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์โดยไม่มีการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
101	โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวม (Central Waste Treatment Plant)
102	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิต และหรือจำหน่ายไอน้ำ (Steam Generating)
103	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเกลืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเภท โรงงาน	รายละเอียด
104	โรงงานผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซม หม้อไอน้ำ (Boiler) หรือหม้อต้มที่ใช้ของเหลวหรือ ก๊าซเป็นสื่อทำความร้อน ภาชนะทนแรงดัน และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ ดังกล่าว
105	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการคัดแยกหรือฟักรกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและ คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ.2535
106	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ใช้แล้วหรือของเสียจากโรงงานมา ผลิตเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่โดยผ่านกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม
107	โรงงานผลิตแผ่นซีดี (ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สำหรับบันทึกข้อมูล เสียงหรือภาพ ในรูปอิเล็กทรอนิกส์และ สามารถอ่านได้โดยใช้เครื่องมือที่อาศัยแหล่งแสงที่มีกำลังสูง เช่น แสงเลเซอร์ แผ่นเสียง แถบ บันทึกภาพ แถบบันทึกเสียง และแถบบันทึกภาพและเสียง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์ที่ได้มี การบันทึกข้อมูลไว้แล้ว หรือมีการบันทึกซ้ำได้อีกหรือยังมิได้มีการบันทึกข้อมูล

ฉ. เศรษฐกิจ - สังคม

ตารางที่ 37 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรสงคราม ปี 2545 - 2552

	ล้านบาท							
	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ภาคเกษตร	901.9	1,041.8	1,107	1,305.8	1,568.4	1,560.6	1,688.9	1,925.9
สาขาพืชผล ปศุสัตว์ และการป่าไม้	534.8	707.5	848.5	913.2	1,178.2	1,193.4	13,14.9	1,502.8
สาขาประมง	367.1	334.3	258.5	392.6	390.2	367.2	374	423.1
ภาคนอกเกษตร	8,798.8	9,177.5	10,092.5	11,867	13,090.4	13,873	15,152.3	15,495.8
สาขาเหมืองแร่และขอยหิน	105.8	59.2	61	65.8	50.8	36.5	39.1	51.2
สาขาอุตสาหกรรม	1,793.4	1,938.9	2,139.6	2,376.8	3,077.1	3,561.2	4,142.3	4,449.3
สาขาไฟฟ้า ประปา และ โรงแยกก๊าซ	234.3	245.3	258.9	285.2	314.5	327.7	322	360.5
สาขาก่อสร้าง	278	312.9	398.6	409	445.3	469.5	584.4	638.6
สาขาการขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของ ใช้ส่วนบุคคลและของใช้ใน ครัวเรือน	2,416.9	2,560.7	2,805.7	3,024.7	3,160.4	3,399.7	3,783.5	3641.1
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	92	110.1	120.8	132.4	144.2	153.3	160.7	159.3
สาขาการขนส่ง สถานีเก็บสินค้า และการคมนาคม	614.2	633	722.1	1,331.5	1,313	1,123.9	1,307.8	1,369.9
สาขาตัวกลางทางการเงิน	422.5	419.3	475.5	641.4	733.8	676.7	668.2	695
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	385.3	396.6	401.1	405.7	420.7	428.5	418.6	443.6
สาขาการบริหารราชการและการ ป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	448.3	501.3	525.9	714.1	751.4	810.5	852.2	874
สาขาการศึกษา	784.8	778	822.5	975.5	1,066.2	1,216.2	1,208.3	1,255.8
สาขาการบริการด้านสุขภาพและ สังคม	514.8	491.8	539.7	650	717.6	794.4	825.9	808.2
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	698.5	719.4	808.1	840.9	880.4	858.9	821.3	730.3
สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	10	11	13	14	15	16	18	19
Gross Provincial Product (GPP)	9,700.7	10,219.3	11,199.5	13,172.8	14,658.8	15,433.6	16,841.2	17,421.7
GPP Per capita (Baht)	46,316	48,769	53,482	62,980	69,987	73,499	79,940	82,380
Population (1,000 persons)	209.4	209.5	209.4	209.2	209.42	209.9	210.7	211.5

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข. ทรัพยากรน้ำ

ตารางที่ 38 การแบ่งคุณภาพน้ำและการใช้ประโยชน์จากเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำ	DO (mg/l)	BOD (mg/l)	FCB (MPN/100 ml)	การใช้ประโยชน์
ดี	> 4.0	< 1.5	< 1,000	อนุรักษ์สัตว์น้ำ, ประมง, วัยน้ำ, กีฬาทางน้ำ, อุปโภค-บริโภค
พอใช้	> 3.0	< 2.0	< 4,000	เกษตร, อุปโภค-บริโภค
ต่ำ	> 2.0	< 4.0	< 60,000	อุตสาหกรรม, อุปโภค-บริโภค
ต่ำมาก	< 2.0	> 4.0	> 60,000	คมนาคม

หมายเหตุ:

DO	:	Dissolved Oxygen	mg/l	:	Milligrams/liter
BOD	:	Biocheical Oxygen Demand	MPN/100 ml	:	Most Probable Number / 100milli-liter
FCB	:	Fecal Coliform Bacteria			

ตารางที่ 39 การแบ่งประเภทของแหล่งน้ำผิวดินตามการใช้ประโยชน์

ประเภทที่	สภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์
1	<p>ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติโดยปราศจากน้ำทิ้งจากกิจกรรมทุกประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน (2) การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตระดับพื้นฐาน (3) การอนุรักษ์ระบบนิเวศของแหล่งน้ำ
2	<p>ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ (3) การประมง (4) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ
3	<p>ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การเกษตร
4	<p>ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน (4) การอุตสาหกรรม
5	<p>ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ</p> <p>การคมนาคม</p>

ซ. ความต้องการน้ำ

ตารางที่ 40 ความต้องการน้ำรายตำบลของจังหวัดสมุทรสงคราม

1,000 ลบ.ม./ปี					
อำเภอ	ตำบล	อุปโภค-บริโภค	อุตสาหกรรม	เกษตรกรรม	รวม
อ.บางคนที	ต.กระดังงา	217.7	1.8	5,377.7	5,597.2
	ต.จอมปลวก	88.0	0.6	4,929.1	5,017.7
	ต.คอนมะโนรา	109.9	2.6	10,823.0	10,935.5
	ต.บางกระบือ	50.9	0.1	3,036.8	3,087.8
	ต.บางกุ้ง	41.9	0.0	2,425.5	2,467.4
	ต.บางคนที	76.1	22.0	4,769.6	4,867.7
	ต.บางนกแขวก	74.2	96.9	2,269.6	2,440.7
	ต.บางพรหม	71.9	7.0	3,371.8	3,450.6
	ต.บางยี่รงค์	51.5	0.7	8,200.4	8,252.6
	ต.บางสะแก	54.2	0.0	4,819.4	4,873.6
	ต.บ้านปราโมทย์	47.3	2.4	4,392.3	4,442.0
	ต.ยายแพ่ง	38.8	0.0	2,338.9	2,377.7
	ต.โรงหีบ	56.0	15.4	3,348.3	3,419.7
อ.เมืองสมุทรสงคราม	ต.คลองเขิน	139.5	0.0	6,343.1	6,482.5
	ต.คลองโคน	110.1	8.1	2,412.0	2,530.2
	ต.ท้ายหาด	121.0	32.5	2,510.2	2,663.7
	ต.นางตะเคียน	154.4	0.0	13,207.5	13,361.9
	ต.บางแก้ว	206.1	249.0	1,211.7	1,666.8
	ต.บางขันแตก	230.3	191.9	11,432.8	11,855.0
	ต.บางจะเกร็ง	117.0	322.0	469.4	908.5
	ต.บ้านปรก	209.6	137.5	5,566.7	5,913.8
	ต.แม่กลอง	2,214.5	234.4	2,888.1	5,336.9
	ต.ลาดใหญ่	377.3	147.0	14,928.1	15,452.5
	ต.แหลมใหญ่	203.3	80.5	6,333.6	6,617.5
อ.อัมพวา	ต.แก้อ้อม	60.6	0.0	2,920.8	2,981.3
	ต.ท่าคา	141.5	6.2	10,830.3	10,978.0
	ต.บางแค	97.7	0.0	5,096.2	5,193.9
	ต.บางช้าง	124.9	21.4	4,255.1	4,401.4
	ต.บางนางลี่	96.3	0.0	5,084.3	5,180.6
	ต.ปลายโพงพาง	214.0	49.0	11,772.6	12,035.6
	ต.แพรกหนามแดง	97.2	458.3	20,709.1	21,264.6
	ต.ยี่สาร	81.9	572.5	3,256.0	3,910.4
	ต.วัดประดู่	149.2	12.6	14,464.4	14,626.3
	ต.สวนหลวง	139.9	0.0	4,693.6	4,833.6
	ต.เหมืองใหม่	179.0	0.0	10,459.1	10,638.1
	ต.อัมพวา	308.9	24.9	2,129.1	2,462.9
	รวม	6,752.9	2,697.4	223,076.1	232,526.4

ณ. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ณ.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ บำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยสวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของคน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม และการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้เว้นแต่จะ ได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชนและจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการ การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการ ดำเนินการดังกล่าวสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วน ท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความ คุ้มครอง

รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนา สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ โดยจัดระบบการ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ มีกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและ ตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนา

จังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

ณ.2 พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยให้จังหวัดหรือ กลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ในกรณีนี้ให้ถือว่าจังหวัดหรือ กลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยมีอำนาจภายในเขตจังหวัดในการ นำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์และจัดให้มีการส่งเสริม อุดหนุน และ สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีขีดความสามารถพร้อมที่จะดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจาก กระทรวง ทบวง กรม รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงาน อื่นของรัฐมอบหมาย หรือที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ ประจำอยู่ในเขตจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2550 กำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่าง หัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการ บริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดรวมทั้งผู้แทนภาคประชา สังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและ การดำเนินกิจการของส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวงที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้อง กับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว และให้นำมาใช้บังคับกับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วย

ณ.3 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2551 ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวกและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน สร้างความสามัคคีและความสามัคคี ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรแจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำอบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้ สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร และแจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดป้องกันอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย โดยจัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย ปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือตามที่กระทรวงทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย

ณ.4 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดย บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการส่วนจังหวัด ข้าราชการส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสภาจังหวัด ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้าราชการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพ่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งใดได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือว่านายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นนั้นเท่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น และเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ยี่สิบสี่คน จังหวัดใดมีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบแปดคน

ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่ง และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ช่วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติการตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบายสั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การ

บริหารส่วนจังหวัดวางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น และแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล ให้ความคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ฉ.5 พระราชบัญญัติองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนพ.ศ. 2551 ว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำ ดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การเสนอแนวทางการพัฒนาจังหวัดต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การจัดทำบริการสาธารณะและการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบลเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เสนอข้อคิดเห็นในเรื่องที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดปรึกษาได้ และเสนอรายชื่อผู้แทนระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลสองคน เพื่อไปร่วมประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องประสานและดำเนินการให้มีการจัดตั้งและดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนตำบลรวมทั้ง เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจการเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบลและผลการประชุมของการประชุมระดับจังหวัดและระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล ประสานและร่วมมือกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ จัดทำทะเบียนกลางเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ จัดตั้งและดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนและผลการประชุมในทุกระดับแล้วเสนอรายงานต่อที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลระดับชาติและรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลระดับชาติหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

ฉ.6 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารของตำบล โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด สภาตำบลอาจดำเนิน กิจการภายในตำบล อันได้แก่ การจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การจัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และสภาตำบลอาจทำกิจการนอกเขตสภาตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อทำกิจการร่วมกันได้เมื่อได้รับความ ยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำอันได้แก่การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการ คู้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

ฉ.7   ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและ ประสานแผนพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 โดยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

โดยใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ซึ่งระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ ระเบียบนี้แทน

โดยให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัย ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อบำบัดการให้ เป็นไปตามระเบียบนี้ได้ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือผ่อนผันการ ปฏิบัติตามระเบียบนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัด แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทย ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ยกเว้นหรือผ่อนผัน และการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ต้องสอดคล้องกับระเบียบ ว่าด้วยการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการสนับสนุนการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผลกระทบต่อ ประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง การกำจัดขยะมูลฝอยตาม กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจจังหวัด โดยให้นับดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และมีผลต่อประชาชนโดยตรง

ในการจัดทำแผนพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ มาประกอบการพิจารณาและร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนา

ในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหาความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่ โดยให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด จัดทำร่างแผนการดำเนินงานและจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน และการจัดประชุมของกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผล คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รวบรวมประเด็นหลักการพัฒนา ปัญหา ความต้องการ และข้อมูลนำมาจัดทำร่าง

แผนพัฒนาสามปี แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีและเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไปและควรจัดทำ และทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนก่อนงบประมาณประจำปีผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาสามปี แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ

การนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว และนำไปปฏิบัติรวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันภายในสัปดาห์วันเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปี

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม และเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทยอาจจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก ง
แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น

สารบัญ

ภาพผนวก ง แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น	499 -
สารบัญ	501 -
สารบัญภาพ.....	503 -
สารบัญตาราง	504 -
1. บทนำ.....	507 -
1.1 ที่มาและความสำคัญ	507 -
2. กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่น จ.สมุทรสงคราม	509 -
2.1 การกำหนดพื้นที่ตำบลน้ำร้อง	509 -
2.2 การสร้างทีมงานจากพื้นที่น้ำร้อง	510 -
2.3 การรวบรวมและศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่น	511 -
2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของพื้นที่ โดยใช้เครื่องมือ SWOT	512 -
2.5 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์.....	512 -
2.6 การจัดทำกลยุทธ์	513 -
3. ผลการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่นในพื้นที่น้ำร้อง จ.สมุทรสงคราม.....	515 -
3.1 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำของตำบลท่าคา.....	518 -
3.2 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลดอนมะโนรา	542 -
3.3 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลท้ายหาด	560 -
3.4 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลแพรกหนามแดง.....	582 -
3.5 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลกระดังงา	611 -
4. สรุปแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น จ.สมุทรสงคราม.....	632 -
4.1 โครงการในแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่นของพื้นที่น้ำร้อง จ.สมุทรสงคราม	632 -
4.2 แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ	633 -
4.3 สถานภาพของแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น และการนำไปสู่การปฏิบัติ	634 -

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1	พื้นที่ตำบลน้ำร้องจังหวัดสมุทรสงคราม	509 -
ภาพที่ 2	เขตพื้นที่ตำบลท่าคา	519 -
ภาพที่ 3	สายคลองธรรมชาติในพื้นที่ตำบลท่าคา	522 -
ภาพที่ 4	สภาพพื้นที่ที่ชุมชนปักไม้เพื่อคักสวะ/ผักตบ	524 -
ภาพที่ 5	ปัญหาสวะปิดทางคมนาคมทางน้ำ	524 -
ภาพที่ 6	กำหนดพื้นที่กำหนดเป้าประสงค์ (Hot Spot) สำหรับแก้ปัญหา	525 -
ภาพที่ 7	เขตการปกครองและอาณาเขตติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา	544 -
ภาพที่ 8	แหล่งน้ำและลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา	547 -
ภาพที่ 9	สภาพลำคลองที่ตื้นเขินเนื่องจากปริมาณน้ำไหลลงมาน้อย	549 -
ภาพที่ 10	ปัญหาการปิดเปิดประตูระบายน้ำที่ส่งผลต่อปัญหาน้ำเสีย	550 -
ภาพที่ 11	การก่อสร้างประตูระบายน้ำชลประทานระหว่างน้ำจืดและน้ำเค็ม	550 -
ภาพที่ 12	กำหนดพื้นที่กำหนดเป้าประสงค์ (Hot Spot) สำหรับแก้ปัญหา	551 -
ภาพที่ 13	แผนที่แสดงตำแหน่งท่อลอด ในตำบลท้ายหาด	567 -
ภาพที่ 14	แสดงจุดพิกัดปัญหา ท่อลอดบริเวณหน้าหอประชุมอนุเคราะห์ ม.4 ต.ท้ายหาด	568 -
ภาพที่ 15	แสดงจุดพิกัดปัญหา ลำประโดงแยกซอยวัดกลาง ต.ท้ายหาด	568 -
ภาพที่ 16	แสดงจุดพิกัดปัญหา ลำประโดงใน ม.4 ต.ท้ายหาด	569 -
ภาพที่ 17	แสดงจุดพิกัดปัญหา ลำประโดงที่ถูกลูกน้ำใน ม.4 ต.ท้ายหาด	569 -
ภาพที่ 18	เขตการปกครองและอาณาเขตติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง	584 -
ภาพที่ 19	แหล่งน้ำและลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง	589 -
ภาพที่ 20	สภาพพื้นที่ที่ถูกกีดขวางการกระจายน้ำด้วยถนนสายหลัก พระราม 2	590 -
ภาพที่ 21	ปัญหาน้ำเสียในคลองคลองวัดประดู่ซึ่งมีปริมาณน้ำเสียจากฟาร์มสุกรและพื้นที่ชุมชน	591 -
ภาพที่ 22	การก่อสร้างประตูระบายน้ำชลประทานกันระหว่างน้ำจืดและน้ำเค็ม	591 -
ภาพที่ 23	ตะกอนดินใต้สะพานและท่อลอด	592 -
ภาพที่ 24	กำหนดพื้นที่กำหนดเป้าประสงค์ (Hot Spot) สำหรับแก้ปัญหา	593 -
ภาพที่ 25	แผนปฏิบัติการพัฒนาด้านจัดหาน้ำและการพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ	608 -
ภาพที่ 26	แผนที่เทศบาลตำบลกระดังงา	615 -
ภาพที่ 27	สภาพพื้นที่ที่ประสบปัญหาวัชพืชในคลองบางน้อย	617 -
ภาพที่ 28	เรือหางยาวจำนวนมาก วิ่งสลายน้ำเสียในคลองบางน้อย (โมลาต)	618 -
ภาพที่ 29	กำหนดพื้นที่กำหนดเป้าประสงค์ (Hot Spot)	620 -

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	เวทีจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบล	513 -
ตารางที่ 2	ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านน้ำ เป้าประสงค์หลัก และกลยุทธ์	516 -
ตารางที่ 3	จำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านในเขตตำบลท่าคา	520 -
ตารางที่ 4	ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ	527 -
ตารางที่ 5	การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน	529 -
ตารางที่ 6	การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค	531 -
ตารางที่ 7	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา	532 -
ตารางที่ 8	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา	533 -
ตารางที่ 9	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา	534 -
ตารางที่ 10	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา	535 -
ตารางที่ 11	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การดูแลรักษาและพัฒนาทางน้ำ	536 -
ตารางที่ 12	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ	537 -
ตารางที่ 13	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ	538 -
ตารางที่ 14	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ	539 -
ตารางที่ 15	จำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา	545 -
ตารางที่ 16	ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ	553 -
ตารางที่ 17	การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน	554 -
ตารางที่ 18	การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค	555 -
ตารางที่ 19	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชนของ ตำบลดอนมะโนรา	556 -
ตารางที่ 20	แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ	557 -
ตารางที่ 21	แผนปฏิบัติการการจัดหาแหล่งน้ำ	558 -
ตารางที่ 22	แผนปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	558 -
ตารางที่ 23	แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์หลัก ตำบลท้ายหาด	570 -
ตารางที่ 24	แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT	572 -
ตารางที่ 25	การวิเคราะห์ TOWS	574 -
ตารางที่ 26	ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ	576 -
ตารางที่ 27	ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ	579 -

ตารางที่ 28	ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย	579 -
ตารางที่ 29	จำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนแพรงหนามแดง	585 -
ตารางที่ 30	ความยาวคลองธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแพรงหนามแดง	587 -
ตารางที่ 31	ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ.....	595 -
ตารางที่ 32	การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน	597 -
ตารางที่ 33	การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค	598 -
ตารางที่ 34	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชนของ ตำบลแพรงหนามแดง	600 -
ตารางที่ 35	กลยุทธ์ โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลแพรงหนามแดง	602 -
ตารางที่ 36	กลยุทธ์ โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลแพรงหนามแดง (ต่อ)	603 -
ตารางที่ 37	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านจัดหาน้ำ	604 -
ตารางที่ 38	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านจัดหาน้ำ (ต่อ).....	604 -
ตารางที่ 39	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ.....	605 -
ตารางที่ 40	แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ (ต่อ)	606 -
ตารางที่ 41	การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาล (โดยประมาณ)	612 -
ตารางที่ 42	ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ.....	623 -
ตารางที่ 43	การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน	624 -
ตารางที่ 44	การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค	625 -
ตารางที่ 45	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำ ตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา	626 -
ตารางที่ 46	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 2การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพ น้ำ ตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา	626 -
ตารางที่ 47	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ ตาม แผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา	626 -
ตารางที่ 48	กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมี ส่วนร่วม ตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา	627 -
ตารางที่ 49	แผนปฏิบัติ การป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำ	628 -
ตารางที่ 50	การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ.....	628 -
ตารางที่ 51	การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ	629 -
ตารางที่ 52	การพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม.....	629 -
ตารางที่ 53	จำนวนโครงการด้านน้ำแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์	632 -

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

น้ำเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์ เพื่อใช้ในการกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านอุปโภค-บริโภค ภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม งานด้านการจัดการน้ำจึงเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายภาคส่วน ทั้งส่วนที่เป็นหน่วยงานจัดหาน้ำ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และส่วนที่เป็นฝ่ายต้องการใช้น้ำตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น สังคม การจัดการน้ำในประเทศไทยที่ผ่านมา หลายหน่วยงานได้ดำเนินงานวางแผนจัดการน้ำเป็นจำนวนมาก อาทิ กรมทรัพยากรน้ำมีโครงการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำทั้ง 25 ลุ่มน้ำ กรมชลประทานมีการวางแผนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลาง การรวบรวมข้อมูลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ แต่ในส่วนของการระดับท้องถิ่นการวางแผนจัดการน้ำหรือแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำอย่างเป็นระบบมีจำนวนน้อยมาก

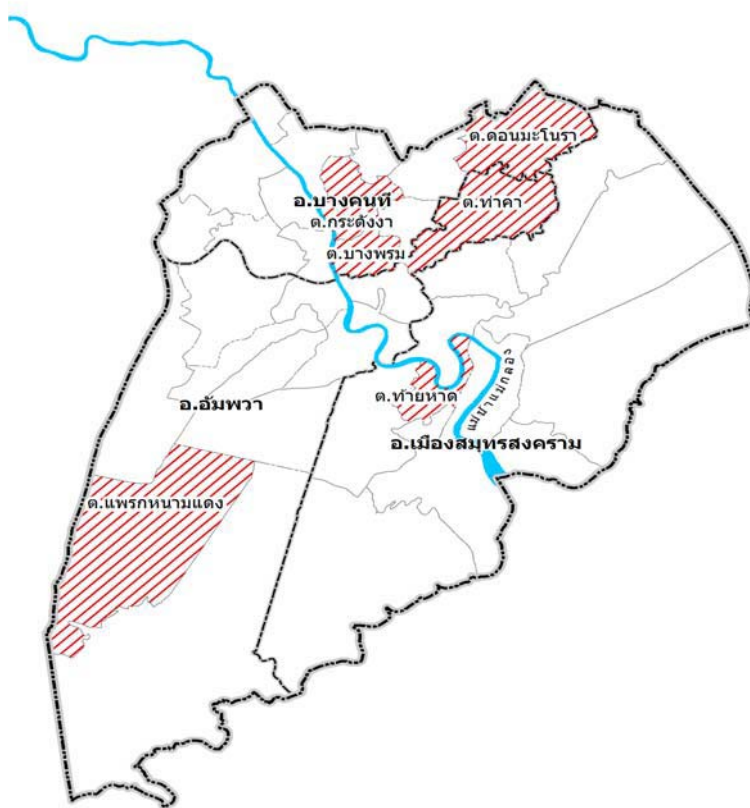
ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนโดยรวม ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ได้กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น จึงเห็นได้ว่าการจัดทำแผนต้องเป็นการรวมแผนพัฒนาจากท้องถิ่นเข้าไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดด้วยในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นในกระบวนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัดจะต้องรวมแผนจัดการทรัพยากรน้ำของท้องถิ่นเข้าไปด้วย

การบริหารจัดการน้ำจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันรวบรวมปัญหาและความจำเป็นที่ต้องพัฒนา ร่วมกันวิเคราะห์และตัดสินใจหาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา สร้างทีมงานเพื่อร่วมกันลงมือแก้ไขปัญหา ร่วมกันประเมินและร่วมกันรับผลของการพัฒนา ดังนั้นในกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำในระดับท้องถิ่น จึงต้องยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง ทั้งในเรื่องของการสร้างทีมงานจากคนในพื้นที่ ปัญหาที่เป็นของพื้นที่เอง และตลอดจนการใช้กระบวนการที่สอดคล้องกับวิถีของพื้นที่

2. กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่น จ.สมุทรสงคราม

2.1 การกำหนดพื้นที่ตำบลนำร่อง

โครงการวางแผนจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์บนเว็บ มีเป้าหมายที่จะตอบใจที่ว่า “คนในชุมชนจะเข้าถึงและนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์เพื่อตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับน้ำในท้องถิ่นของตนได้อย่างไร” โครงการวิจัยได้เลือกพื้นที่นำร่องของโครงการจำนวน 6 ตำบล ดังแสดงในภาพที่ 1 โดยแบ่งได้เป็นฝั่งขวาและฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลอง ดังนี้ ฝั่งขวาแม่น้ำแม่กลองมี 2 ตำบล คือ ต.แพรกหนามแดง ในเขต อ.อัมพวา และ ต.ท้ายหาด ในเขต อ.เมืองสมุทรสงคราม ส่วนฝั่งซ้ายแม่น้ำแม่กลองมี 4 ตำบล ประกอบด้วย ต.ท่าคา ในเขต อ.อัมพวา และ ต.กระดังงา ต.บางพรหม ต.ดอนมะโนรา ในเขต อ.บางคนที

ภาพที่ 1 พื้นที่ตำบลนำร่องจังหวัดสมุทรสงคราม

2.2 การสร้างทีมงานจากพื้นที่นำร่อง

โครงการวิจัยนี้ ในส่วนของพื้นที่นำร่อง ได้มอบหมายให้นักประสานงานชุมชนจำนวน 5 คน ซึ่งบางส่วนเป็นคนในจังหวัดสมุทรสงครามดูแลรับผิดชอบแต่ละพื้นที่

ชื่อนักประสานงานชุมชน	พื้นที่นำร่องที่รับผิดชอบ
นายบงการณ แก้วชุม	ต.ดอนมะโนรา
นายสุทธิลักษณ์ โดกทอง	ต.แพรกหนามแดง
นายเอกชัย อังคาบ	ต.ท่าคา
น.ส.ชมพูนุช ชุตินุเดช	ต.กระดังงา
นายธนกฤต สมน้อย	ต.บางพรหม
นายวิกรม เสือดี	ต.ท้ายหาด

นักประสานงานชุมชนทำหน้าที่เข้าไปศึกษาบริบทของพื้นที่นำร่องและค้นหาแกนนำชุมชนที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ หลังจากนั้นจึงพูดคุยทำความเข้าใจและชี้แจงเป้าหมายของโครงการให้แกนนำรับทราบและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมโดยการให้แกนนำชุมชนเหล่านี้เข้ามาเป็นทีมวิจัยร่วมกับนักประสานงานชุมชนของแต่ละพื้นที่ และร่วมกันวางแผนดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.3 การรวบรวมและศึกษาข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่น

การจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานของตำบล เพื่อให้ทราบสภาพทั่วไป จำนวนประชากร เศรษฐกิจ สภาพทรัพยากรน้ำ และข้อมูลสำหรับประมาณสถานการณ์การใช้น้ำ และการจัดการน้ำของพื้นที่ ประกอบด้วย (เท่าที่มี) เพื่อนำมาใช้ประกอบการประเมินสถานการณ์น้ำในเชิงพื้นที่ ทั้งในด้านความต้องการน้ำ/มลภาวะ และด้านจัดหาน้ำกับภาวะวิกฤติ

- สภาพทั่วไป ที่ตั้ง อาณาเขตติดต่อ
  - สภาพภูมิประเทศ และสภาพอุตุภูมิวิทยา
  - จำนวนครัวเรือน จำนวนประชากร ชาย หญิง
  - การประกอบอาชีพ การใช้ประโยชน์ที่ดิน คุณภาพดิน
  - การเพาะปลูก ชนิดพืช และการปศุสัตว์ ชนิดของปศุสัตว์
  - แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น พื้นที่กักเก็บน้ำ ระบบชลประทาน
- บ่อบาดาล
- ปริมาณน้ำในแหล่งต่าง ๆ และตำแหน่งวัดปริมาณน้ำ
  - แหล่งฟาร์มปศุสัตว์ แหล่งชุมชน แหล่งน้ำเสีย
  - คุณภาพน้ำ และตำแหน่งวัดคุณภาพน้ำ
  - ความเชื่อมโยงของแหล่งน้ำทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
  - ความสามารถในการระบายน้ำ
  - พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งและพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม
  - โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำในพื้นที่
  - แผนพัฒนาจังหวัดด้านทรัพยากรน้ำ
  - โครงการจากส่วนกลางอื่นๆ

2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของพื้นที่ โดยใช้เครื่องมือ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้ผู้จัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนได้ทราบถึงสถานภาพของชุมชน อันจะทำให้กำหนดเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกใน 4 ประเด็น คือ

1. จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในชุมชนที่เป็นบวก ซึ่งนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการบรรลุวัตถุประสงค์
2. จุดอ่อน (Weakness) หมายถึง สถานการณ์ภายในชุมชนที่เป็นลบและด้อยความสามารถที่ชุมชนไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
3. โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานของชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์
4. อุปสรรค (Threats) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานของชุมชนไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.5 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์

การกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นการสื่อให้เห็นแนวทางที่หน่วยงานจะต้องดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ มีความเชื่อมโยงในเชิงตรรกะ (logic) การกำหนดเป้าประสงค์ ต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานใน 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนทางด้านทรัพยากรน้ำ
2. การประเมินสถานการณ์น้ำเชิงพื้นที่และสภาพปัญหาด้านบริหารจัดการน้ำในปัจจุบัน ประกอบด้วยปัญหาน้ำแล้ง ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาน้ำเสีย
3. การประเมินความต้องการใช้น้ำอนาคต ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนและแผนพัฒนาจังหวัด
4. การประเมินสถานการณ์น้ำในอนาคตและสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2.6 การจัดทำกลยุทธ์

กลยุทธ์ เป็นสิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ เป้าประสงค์แต่ละประการจะต้องมีกลยุทธ์มาสอดคล้อง โดยกลยุทธ์เป็นภาพใหญ่ที่มองถึงสิ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าประสงค์แต่ยังไม่ลงในรายละเอียดถึงขั้นของโครงการ และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ เมื่อได้กลยุทธ์แล้วจึงนำไปสู่การกำหนดเป็นโครงการพัฒนา และกำหนดแผนปฏิบัติการในแต่ละปีต่อไป

การจัดเวทีจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่นในพื้นที่นาร่อง จำนวน 6 ครั้ง และเวทีสำหรับรวมแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบลกับระดับจังหวัด 1 ครั้ง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เวทีจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับตำบล

วันที่	การจัดเวทีระดับตำบล	การดำเนินงาน
23 มิ.ย. 2553	ต.แพรกหนามแดง	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
7 ก.ค. 2553	ต.ท้ายหาด	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
21 ก.ค. 2553	ต.บางพรหม	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
28 ก.ค. 2553	ต.ดอนมะโนรา	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
29 ก.ค. 2553	ต.ท่าคา	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
30 ก.ค. 2553	ต.กระดังงา	- ประมวลข้อมูลพื้นฐานของตำบล - วิเคราะห์ SWOT ด้านน้ำ
30 ส.ค. 2553	เวทีการจัดทำแผนการจัดการ ทรัพยากรน้ำระดับตำบล	- ร่างแผนจัดการน้ำระดับตำบล

3. ผลการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำระดับท้องถิ่นในพื้นที่นำร่อง จ.สมุทรสงคราม

กระบวนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น ต้องมีความสอดคล้องกับแผนจัดการทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด จากเวทีการจัดทำแผนบริหารจัดการระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ประมวลความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

ประกอบไปด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ

ตารางที่ 2 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านน้ำ เป้าประสงค์หลัก และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล
<u>เป้าประสงค์หลัก</u>	<u>กลยุทธ์</u>
1.1 ปริมาณน้ำพอใช้กับความต้องการ	1.1.ก. การจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนและแหล่งน้ำสำรอง 1.1.ข. การพัฒนาระบบการกระจายน้ำ 1.1.ค. การจัดการความต้องการน้ำ/เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ
<u>เป้าประสงค์หลัก</u>	<u>กลยุทธ์</u>
2.1 การอนุรักษ์แหล่งน้ำและทางน้ำ	2.1.ก. การบำรุงรักษาแหล่งน้ำและทางน้ำ 2.1.ข. การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน 2.1.ค. การออกข้อกำหนดและมาตรการควบคุม
2.2 การลดปัญหาคุณภาพน้ำ	2.2.ก. การลดปริมาณน้ำเสีย 2.2.ข. การปรับปรุงคุณภาพน้ำเสีย 2.2.ค. การเพิ่มปริมาณน้ำคุณภาพดี 2.2.ง. การออกแบบอาคารบังคับน้ำและการจัดการน้ำที่เหมาะสม 2.2.จ. การจัดทำข้อกำหนดควบคุม
2.3 การลดปัญหาน้ำเค็ม	2.3.ก. การศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่ 2.3.ข. การป้องกันน้ำเค็ม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3</p> <p>เป้าประสงค์หลัก</p>	<p>การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย</p> <p>กลยุทธ์</p>
<p>3.1 การป้องกันและบรรเทาภัยน้ำท่วม</p>	<p>3.1.ก. การศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการเกิดน้ำท่วม</p> <p>3.1.ข. การป้องกันน้ำท่วม</p>
<p>3.2 การป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง</p>	<p>3.2.ก. การศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการเกิดภัยแล้ง</p> <p>3.2.ข. การป้องกันภัยแล้ง</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4</p> <p>เป้าประสงค์หลัก</p>	<p>การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ</p> <p>กลยุทธ์</p>
<p>4.1 การพัฒนากระบวนการวางแผนบริหารจัดการน้ำ</p>	<p>4.1.ก. การส่งเสริมกระบวนการการจัดทำแผนอย่างบูรณาการ</p> <p>4.1.ข. การรักษาสีทธิและหน้าที่ของชุมชน</p> <p>4.1.ค. การให้ข้อมูลย้อนกลับสู่พื้นที่</p> <p>4.1.ง. การอบรมให้ความรู้</p> <p>4.1.จ. การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม</p> <p>4.1.ฉ. การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ</p>
<p>4.2 การพัฒนาระบบติดตามและการเฝ้าระวัง</p>	<p>4.2.ก. การตรวจวัดคุณภาพน้ำ</p> <p>4.2.ข. การประเมินสภาพแหล่งน้ำ</p> <p>4.2.ค. การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังเรื่องน้ำ (ปริมาณ & คุณภาพ)</p>
<p>4.3 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ</p>	<p>4.3.ก. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการประยุกต์</p> <p>4.3.ข. การพัฒนาระบบเตือนภัย</p>

3.1 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำของตำบลท่าคา

ก. ข้อมูลพื้นฐานของตำบล

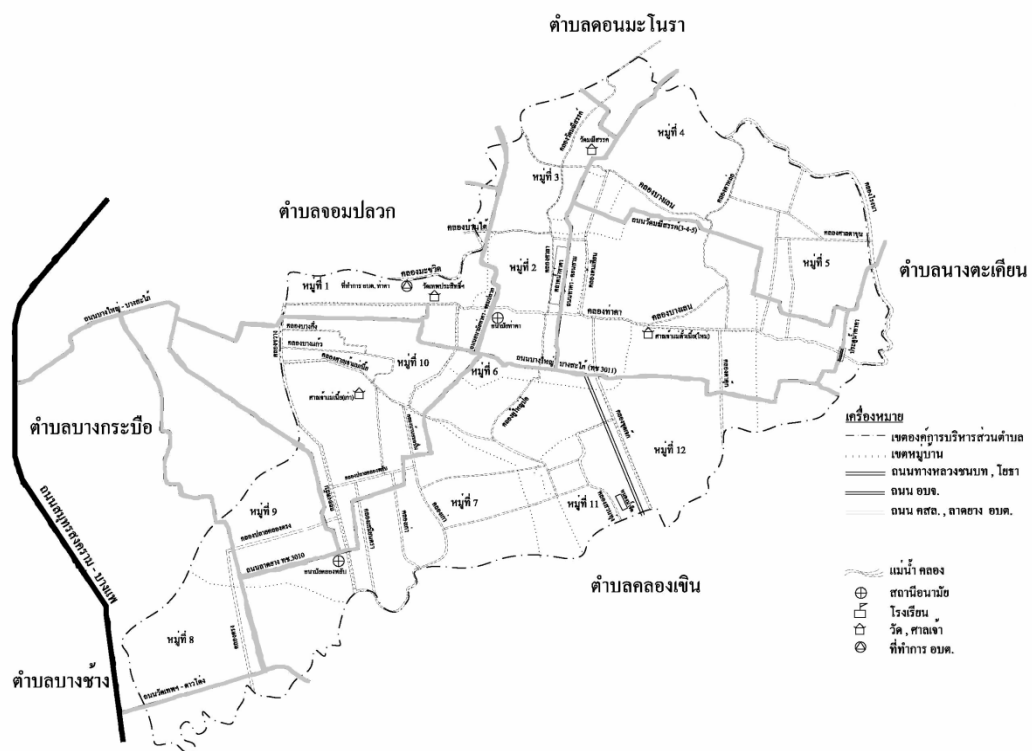
เมื่อ 100 กว่าปีก่อนตำบลท่าคาเคยเป็นเส้นทางเสด็จประพาสต้น ของสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงที่เสด็จตำบลท่าคา ในวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2447 และมีเรื่องเล่ากันว่าพระองค์เสด็จบ้านก้านจั่น เพื่อทอดพระเนตรและทรงติดตามการเลิกทาส เมื่อพระองค์ได้ทอดพระเนตรว่ามีการเลิกทาสจริง จึงได้พระราชทานของกำนัลและแต่งตั้งก้านจั่นให้เป็น หมื่นปวิกรมคุณวุฒิ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันบ้านเรือนดั้งเดิมของก้านจั่นและเสนาผู้ทาสรับใช้ ลูกหลานก็ยังรักษาและยังคงรูปลักษณะเรือนไม้แบบดั้งเดิมไว้

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2480 ตำบลท่าคา มีการสร้างทำนบเล็กๆ กั้นน้ำเค็มจากคลองแม่กลองไม่ให้ไหลเข้าคลองท่าคาและต่อมาจึงเกิดตลาดนัดทางน้ำขึ้น เรียกว่า ตลาดนัดท่าคา โดยมีประชาชนในพื้นที่ที่ทำสวนมะพร้าวและประชาชนจากจังหวัดใกล้เคียงมาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าการเกษตรเป็นจำนวนมากเป็นการดำรงชีวิตแบบพื้นบ้านของชุมชนท่าคา ที่มีมาแต่ดั้งเดิม เนื่องจากวิถีชีวิตส่วนใหญ่ของชาวบ้านเป็นวิถีชีวิตแบบชาวสวน และชาวประมง จึงนำสินค้าและผลผลิตจากสวนมาแลกเปลี่ยนซื้อขายกับอาหารทะเล ณ บริเวณตลาดน้ำท่าคา ทำนบท่าคา สร้างเป็นทำนบเล็กๆ กั้นน้ำเค็มจากคลองแม่กลองไม่ให้ไหลเข้าคลองท่าคา สินค้าบางส่วนจะวางขายกันบนทำนบ บางส่วนจะขายกันในเรือ ตลาดนัดแต่ละครั้งจะมีชาวบ้านพายเรือมาซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ครั้งละ 200-300 ลำ เวลานั้นคึกคักจะเป็นข้างขึ้นและข้างแรม คือ 2 ค่ำ 7 ค่ำ และ 12 ค่ำ ตั้งแต่เวลา ตี 5 ถึงเที่ยง นับเป็นวิถีชีวิตแบบชาวบ้านดั้งเดิม

ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ตลาดน้ำท่าคา และเพิ่มช่วงเวลาซื้อขายเป็น สุกร์ เสาร์และอาทิตย์ แต่จำนวนเรือที่มาซื้อขายแลกเปลี่ยนลดลง เนื่องจากมีตลาดบกมากขึ้น อีกส่วนหนึ่งมาจากปัญหาในเรื่องของขยะที่ส่งผลให้บริเวณลำคลองแลดูสกปรก ทักษณียภาพที่สวยงามก็ลดลงตามลำดับ แต่กลับเป็นตลาดน้ำแห่งเดียว ที่ยังคงสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย และสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำแห่งอื่นได้เปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมตะวันตกเกือบหมดแล้วคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ทำสวนมะพร้าว เพื่อนำน้ำตาลมาเคี่ยวเป็นน้ำตาลปึกและน้ำตาลปีบ เพื่อส่งขายให้กับพ่อค้าคนกลาง และโรงงานมากกว่าที่จะนำมาขายหรือแลกเปลี่ยนดังเช่นเดิม ส่วนเด็กรุ่นใหม่ออกจากชุมชนเพื่อเป็นมนุษย์เงินเดือน และเป็นหนุ่มสาวโรงงานเพราะกลัวความลำบากจากการทำน้ำตาลมะพร้าว

ก.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ชุมชนท่าคา ตำบลท่าคา อำเภอบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอบ้านแหลม ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลจอมปลวก และตำบลคอนมะโนรา ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบางช้าง ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลคลองเขิน และตำบลนางตะเคียน ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลบางกระบือ พื้นที่ทางกายภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีลำคลองหลายสายไหลผ่านเหมาะแก่การทำการเกษตร มีเนื้อที่ 5,631 ไร่

ภาพที่ 2 เขตพื้นที่ตำบลท่าคา

ก.2 จำนวนประชากร

จำนวนประชากรของตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 5,647 คน แยกเป็น ชาย 2,736 คน หญิง 2,776 คน คนในชุมชนประกอบอาชีพหลากหลาย เช่น สวนมะพร้าว ค้าขาย พนักงานโรงงาน และรับจ้าง การคมนาคมติดต่อระหว่างตำบล และอำเภอเป็นถนนลาดยาง การคมนาคมติดต่อภายในหมู่บ้าน และตำบลเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง และถนนลูกรัง

จำนวนหมู่บ้านในตำบลท่าคา มีจำนวนหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน และมีจำนวนครัวเรือน 1,275 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา)

ตารางที่ 3 จำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านในเขตตำบลท่าคา

หมู่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			จำนวน/หลังคาเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านคลองมะขวิด	109	113	222	53
2	บ้านคลองศาลา	248	279	527	151
3	บ้านคลองบ้านใต้	116	140	256	63
4	บ้านคลองวัดมณีสรณ์	328	308	636	133
5	บ้านคลองท่าคา	358	339	697	158
6	บ้านคลองผู้ใหญ่ป้อ	267	286	553	120
7	บ้านคลองพลับ	170	182	352	77
8	บ้านคลองตรง	319	334	653	151
9	บ้านปลายคลองตรง	245	209	454	120
10	บ้านคลองบางกึ่ง	169	166	335	81
11	บ้านคลองสวนทุ่ง	211	194	405	91
12	บ้านคลองขุดเจ็ก	196	226	422	77
รวม		2,736	2,776	5,512	1,275

ก.3 ลักษณะอาชีพและธุรกิจของประชากร

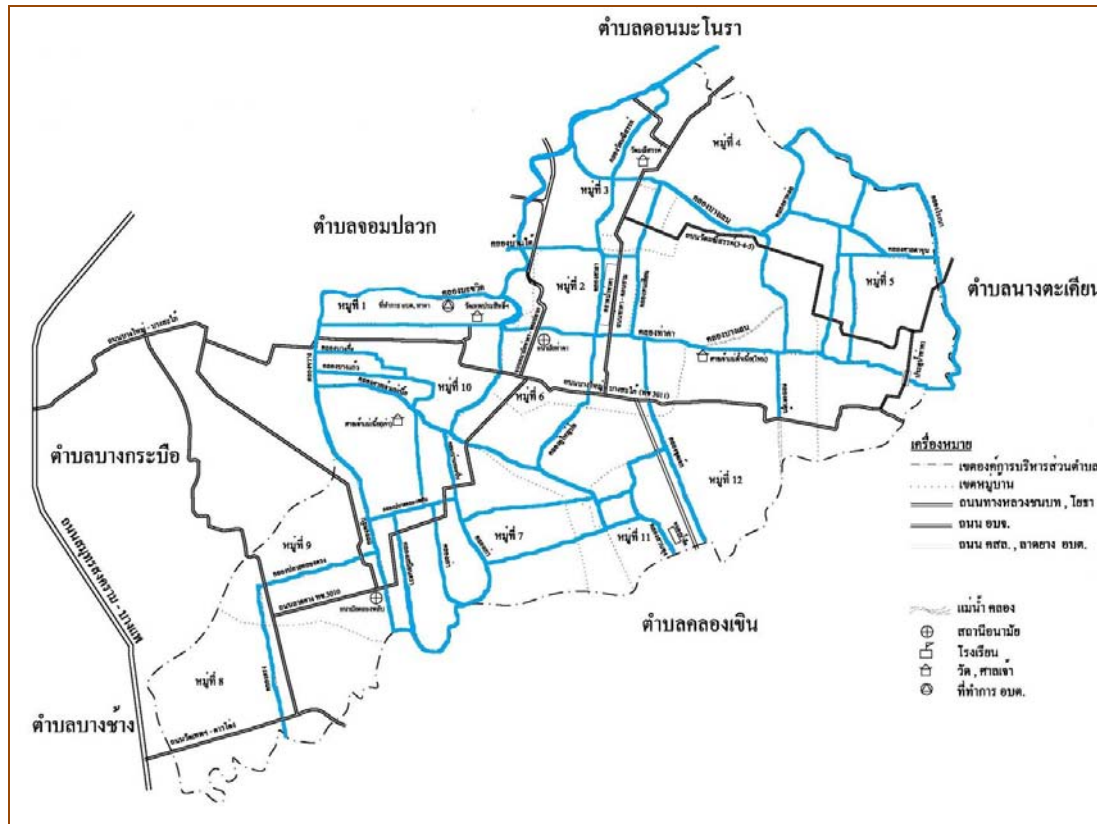
ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในตำบลท่าคาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร โดยประชากรส่วนมากปลูกมะพร้าว และเลี้ยงตาลเป็นอาชีพหลัก

หน่วยธุรกิจในเขตตำบลท่าคาประกอบด้วย ปิมน้ำมัน (หลอด) 6 แห่ง ตลาดนัด 4 แห่ง กลุ่มอาชีพ 9 กลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์ 12 กลุ่ม กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 3 กลุ่ม

ก.4 ทรัพยากรแหล่งน้ำและดิน

แหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตตำบลท่าคา มีคลองธรรมชาติ 26 คลอง ได้แก่

คลองวัดมณีสรณ์	คลองตาตุ๊ก	คลองปลายคลองพลับ
คลองบางเลน	คลองมะขวิด	คลองปลายคลองตรง
คลองตาหล่อ	คลองบางกึ่ง	คลองตรง
คลองบ้านใต้	คลองบางแก้ว	คลองสวนทุ่ง
คลองศาลา	คลองขวาง	คลองเจ๊ก
คลองคันเทียน	คลองศาลเจ้าแม่เนี้ย	คลองผู้ใหญ่ป้อคลองพลับ
คลองท่าคา	คลองบ้านหมอปิ่น	คลองเสมียนตรา
คลองศาลตาขุน	คลองเก่า	คลองโรงนา

ภาพที่ 3 สายคลองธรรมชาติในพื้นที่ตำบลท่าคา

ข. สถานการณ์น้ำและสภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ข.1 สถานการณ์น้ำของชุมชน

สมัยอดีตผู้คนในตำบลท่าคาใช้ประโยชน์จากแม่น้ำลำคลองทั้งอุปโภคและบริโภค แต่ปัจจุบันไม่สามารถนำมาใช้ในการบริโภคได้ เนื่องจากสภาพน้ำถูกเจือปนไปด้วย สารเคมี ขยะ และสาหร่าย ต่างๆ เป็นต้นแต่ในขณะเดียวกัน เมื่อนำมาอุปโภค ก็ต้องใช้น้ำประปาชำระล้างอีกครั้ง เช่น ล้างจาน หรืออาบน้ำ นอกจากนี้ น้ำยังถือว่ามีความจำเป็นต่อการทำสวนและ ประกอบอาชีพค้าขายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการค้าขายทางน้ำ เนื่องจากในพื้นที่ตำบลท่าคา มีตลาดน้ำท่าคาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยลำคลอง เป็นเส้นทางในการลำเลียง ผลผลิตการเกษตรและสินค้าต่างๆ มาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่สวยงาม รวมถึงคุณภาพของน้ำ ที่มีผลต่อการค้าขายและนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

ในด้านการดูแลรักษา คู คลองและคุณภาพน้ำในปัจจุบันเป็นความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคาเป็นผู้ดูแลในการจัดการขยะและดูแลลำคลอง โดยดำเนินการผ่านกิจกรรมภายใต้โครงการคลองสวยน้ำใส ซึ่งปัจจุบันหมดโครงการดังกล่าวได้สิ้นสุดโครงการไปกว่า 2 ปีแล้ว จึงยังไม่สามารถสร้างความยั่งยืนได้

ข.2 สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

จากการดำเนินงานร่วมกันของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลท่าคาพบว่าในบริเวณพื้นที่ประกอบด้วยทางน้ำธรรมชาติจำนวนมากแต่ไม่มีน้ำต้นทุนจากพื้นที่ตนเอง ต้องรอรับน้ำจากพื้นที่อื่นๆ ซึ่งมีทั้งผักตบ และเศษขยะต่างๆ ลอยมากับน้ำ ส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย เส้นทางน้ำไม่สะดวก เนื่องจากการกระจายน้ำจากพื้นที่ตอนบนที่ส่งน้ำเข้ามา ตลอดจนคลองบางน้อยซึ่งเป็นลำคลองที่เชื่อมต่อเข้ามาในพื้นที่ ตำบลท่าคา มีปริมาณขยะ และผักตบชวา ไหลเข้ามาในพื้นที่ตำบลท่าคา อีกทั้งยังได้รับน้ำจากจังหวัดราชบุรี ทำให้ปริมาณน้ำเสีย ขยะ และผักตบชวาในพื้นที่มากขึ้น ส่งผลกระทบไปหลายๆ ภาคส่วนของพื้นที่ในตำบลท่าคา ทั้งเรื่อง การท่องเที่ยว การค้าขาย และการสัญจร ดังแสดงการสำรวจสภาพพื้นที่ (ภาพที่ 4 และภาพที่ 5)

ภาพที่ 4 สภาพพื้นที่ที่ชุมชนปักไม้เพื่อดักสวะ/ผักตบ

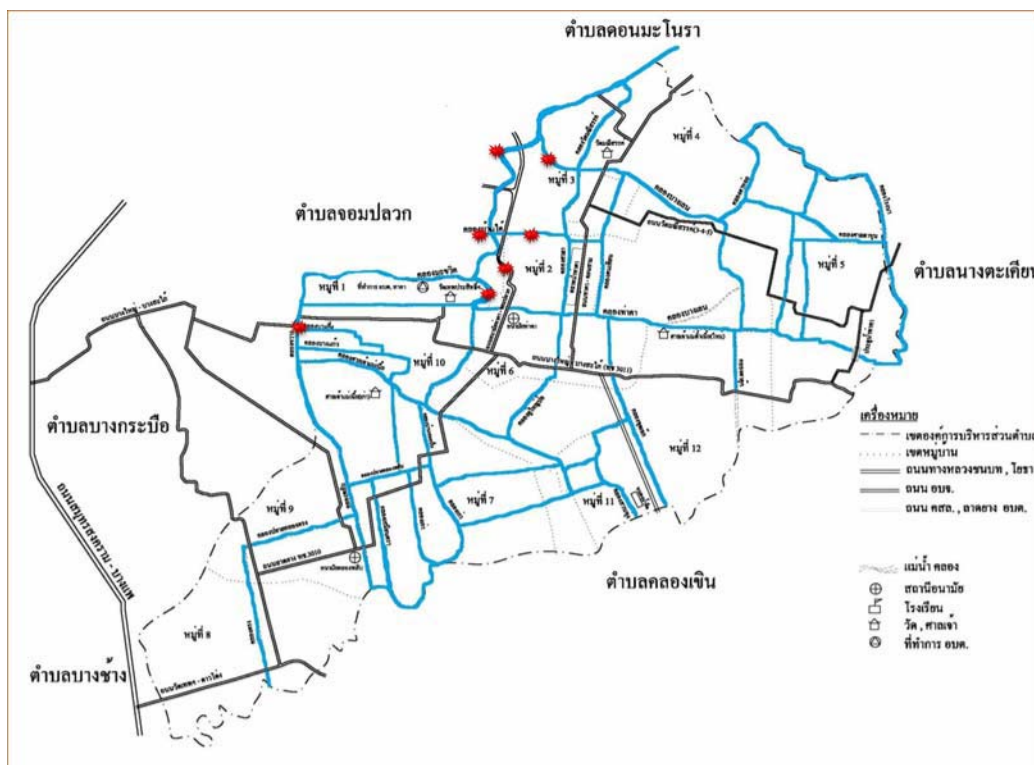

ภาพที่ 5 ปัญหาสวะปิดทางคมนาคมทางน้ำ

ค. กำหนดพื้นที่เป่าประสงค์ (Hot Spot)

การแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ทีมวิจัยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ และสภาพปัญหาด้านน้ำที่เกิดขึ้นจากการสำรวจข้อมูลจากการพูดคุย และจากการสำรวจในพื้นที่จริง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจกำหนดพื้นที่ดำเนินการจัดการทรัพยากรด้านน้ำในชุมชน โดยกำหนดเป่าประสงค์เชิงพื้นที่ ได้แก่

1. เกิดการไหลเวียนของน้ำสะดวก ไม่มีสวะปิดทางคมนาคมทางน้ำ
2. ลดผลกระทบการเกิดน้ำเสียในอนาคต เนื่องจากการไหลเวียนของน้ำไม่สะดวก
3. การพัฒนาและส่งเสริมการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยปรับปรุงภูมิทัศน์คลองและส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังพื้นที่ประกอบตามรูปแบบที่แสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 กำหนดพื้นที่กำหนดเป่าประสงค์ (Hot Spot) สำหรับแก้ปัญหา

ง. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

ง.1 วิสัยทัศน์

“ชุมชนร่วมใจ แหล่งน้ำใสสะอาด ปราศจากขยะและวัชพืช สดชื่นสุขสำราญ กับตลาดน้ำเชิงนิเวศ ”

ง.2 เป้าประสงค์ และข้อมูลประกอบเป้าประสงค์

ตำบลท่าคา ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้สามารถดำเนินการไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ 4 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ คือ การดูแลรักษาและพัฒนาทางน้ำ การดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม และการสร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด

1. เป้าประสงค์

1. ดูแลบำรุงดูแลรักษาทางน้ำ
2. ดูแลลดปัญหาคุณภาพน้ำ และดูแลอนุรักษ์แหล่งน้ำ
3. พัฒนาระบบการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ พัฒนาระบบกลไกติดตามและการเฝ้าระวัง และพัฒนาระบบกลไกการตอบสนองการดูแลรักษาแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม
4. สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด

2. ข้อมูลประกอบเป้าประสงค์

1. ดูแลบำรุงรักษาทางน้ำ โดยการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและทางเดินน้ำ
2. ดูแลลดปัญหาคุณภาพน้ำ และดูแลอนุรักษ์แหล่งน้ำ ลดปริมาณน้ำเสีย ขยะ วัชพืช และ ยกระดับในการดูแลรักษาในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ
3. พัฒนาระบบการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ พัฒนาระบบกลไกติดตามและการเฝ้าระวัง และพัฒนาระบบกลไกการตอบสนองการดูแลรักษาแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม โดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งน้ำ กระตุ้นให้คนในชุมชนรักษาแหล่งน้ำ ผลักดันให้เกิดระบบกลไกการตอบสนองผู้ที่ดูแลรักษาแหล่งน้ำ พัฒนานุเคราะห์ให้เห็นความสำคัญเรื่องระบบฐานข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน และยกระดับการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล
4. สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด โดยการทำให้ชุมชน และนักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของชุมชน

ง.3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ต้องอาศัยทั้ง จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และสิ่งสำคัญคือข้อมูล เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ จึงมีความจำเป็นที่ข้อมูลจะต้องเป็นจริง และเป็นปัจจุบันเพื่อให้ตอบ เป้าประสงค์ที่แท้จริง โดยใช้ประโยชน์จากผลของกระบวนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ต่อไป

ตารางที่ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ
1. การดูแลรักษาและพัฒนา ทางน้ำ	1. ดูแลบำรุงดูแลรักษาทางน้ำ โดยการ กำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและทางเดินน้ำ	1. มีข้อมูลระบบการไหลเวียนของน้ำ ในพื้นที่ 2. มีข้อมูลในการจัดการดูแลทางน้ำใน อดีต 3. การประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยน สถานการณ์ในพื้นที่
2. การดูแลรักษาติดตามเฝ้า ระวังคุณภาพน้ำ	1. ดูแลลดปัญหาคุณภาพน้ำ 2. ดูแลอนุรักษ์แหล่งน้ำ 3. ลดปริมาณน้ำเสีย ขยะ และวัชพืช 4. ยกระดับในการดูแลรักษาในการเฝ้าระวัง คุณภาพน้ำ	1. มีข้อมูลด้านน้ำตั้งแต่ อดีต - ปัจจุบัน 2. มีข้อมูลที่มาของแหล่งน้ำต่างๆ 3. มีข้อมูลสถานการณ์ด้านน้ำ/คลอง 4. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เหมาะสม 5. การประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยน สถานการณ์ในพื้นที่
3. การพัฒนาการบริหารจัดการ น้ำแบบมีส่วนร่วม	1. พัฒนาระบบการวางแผนบริหาร จัดการน้ำระดับตำบล 2. สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา แหล่งน้ำ 3. พัฒนาระบบกลไกติดตามและ การเฝ้าระวัง 4. พัฒนาระบบกลไกการตอบสนองการดูแล รักษาแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม โดยการให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ พัฒนาแหล่งน้ำ 5. กระตุ้นให้คนในชุมชนรักษาแหล่งน้ำ 6. ผลักดันให้เกิดระบบกลไกการตอบสนองผู้	1. มีการประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยน สถานการณ์ในพื้นที่ร่วมกันระหว่าง หน่วยงาน และชุมชน 2. มีข้อมูลสถานการณ์ด้านน้ำ 3. มีข้อมูลในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ 4. มีการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ และชุมชน 5. มีการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจริง 6. มีการวางแผน และสรุปการทำงาน ในแต่ละครั้งร่วมกัน ระหว่าง หน่วยงานในพื้นที่ และชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ
4. การสร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด	<p>ที่ดูแลรักษาแหล่งน้ำ</p> <p>7. พัฒนาบุคลากรให้เห็นความสำคัญเรื่องระบบฐานข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน</p> <p>8. ยกระดับการวางแผนบริหารจัดการน้ำ</p> <p>ระดับตำบล</p>	
	<p>1. สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด โดยการทำให้ชุมชน และนักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของชุมชน</p>	<p>1. มีข้อมูลพื้นที่อดีต – ปัจจุบัน</p> <p>2. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว</p> <p>3. คนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด</p>

ง.4 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT เพื่อนำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์ ถือว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาใช้กับการจัดทำแผนกลยุทธ์ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากชุมชนและหน่วยงานสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปสู่การมองเป้าหมายที่ชัดเจน เพราะเป็นการวิเคราะห์จากสภาพสถานการณ์ปัจจัยภายใน และสภาพสถานการณ์ปัจจัยภายนอกของพื้นที่นั้นๆ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ประเด็น คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน

เป้าประสงค์	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ดูแลบำรุงดูแลรักษาทางน้ำ โดย การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและ ทางเดินน้ำ	1. การรวมตัวของชุมชนในการจัดการ ขยะ	1. ชุมชน - บางส่วนยังขาดสำนึกในการ ดูแลรักษา
2. ดูแลลดปัญหาคุณภาพน้ำ	2. องค์การบริหารส่วนตำบลให้ ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	- การมีส่วนร่วม รอดแต่ หน่วยงานจัดการ
3. ดูแลอนุรักษ์แหล่งน้ำ	- การจัดการน้ำ	2. การจัดการ
4. ลดปริมาณน้ำเสีย ขยะ และวัชพืช	- จัดสรรงบประมาณ	- ยังไม่มีการจัดการขยะทางน้ำ
5. ยกระดับในการดูแลรักษาในการ เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ	- การจัดเก็บขยะทางบก	อย่างเป็นระบบเพราะขาดเครื่องมือ ในการจัดการ
6. พัฒนาระบบการวางแผนบริหารจัดการ น้ำระดับตำบล	2. คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร - มีปลูกพืชผสมผสาน	3. ทรัพยากร
7. สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาแหล่งน้ำ	3. ไม่มีประชากรแฝง	- รับน้ำได้จากหลายทิศทางและ เป็นตำบลท้ายน้ำ จึงเป็นที่รองรับน้ำ เสียและขยะ จากพื้นที่อื่น
8. พัฒนาระบบกลไกติดตามและการ เฝ้าระวัง	4. ทรัพยากร - ล้าคลอง จำนวนหลายสาย - ระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ - หิ้งห้อย - สัตว์น้ำ - รับน้ำต้นทุนจากทุกทิศทาง - มีระบบน้ำขึ้นน้ำลงช่วยใน การบำบัดน้ำเสียตามธรรมชาติ	- ไม่มีน้ำต้นทุนของตัวเองต้อง พึ่งพาภายนอก
9. พัฒนาระบบกลไกการตอบสนอง การดูแลรักษาแหล่งน้ำและ สิ่งแวดล้อม โดยการให้ชุมชนมีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาแหล่ง น้ำ	5. แหล่งท่องเที่ยว - การจัดการท่องเที่ยว เน้นการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน - ธุรกิจของท้องถิ่น	
10. กระตุ้นให้คนในชุมชนรักษา แหล่งน้ำ		
11. ผลักดันให้เกิดระบบกลไกการ ตอบสนองผู้ที่ดูแลรักษาแหล่งน้ำ		
12. พัฒนาบุคลากรให้เห็น		

เป้าประสงค์	จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ความสำคัญเรื่องระบบฐานข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน</p> <p>13. ยกระดับการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล</p> <p>14. สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด โดยการทำใหชุมชน และนักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของชุมชน</p>		

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค

เป้าหมายประสงค์	โอกาส	อุปสรรค
1. ดูแลบำรุงรักษาทางน้ำ โดยการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและทางเดินน้ำ	1. การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน เช่น กรมทรัพยากรน้ำ(ชุดลอกคลอง)	1. ขยะ/ของเสียจากพื้นที่อื่น
2. ดูแลลดปัญหาคุณภาพน้ำ	2. การสนับสนุนโครงการ เช่น	2. การขยายตัวของเมือง(การเติบโตของชุมชนเมืองในพื้นที่ใกล้เคียง)
3. ดูแลอนุรักษ์แหล่งน้ำ	โครงการคลองสวยน้ำใส	3. การขยายตัวของการท่องเที่ยว
4. ลดปริมาณน้ำเสีย ขยะ และวัชพืช		4. ที่ดินเปลี่ยนมือ
5. ยกระดับในการดูแลรักษาในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ		5. เจ้าของไม่เห็นความสำคัญ
6. พัฒนาระบบการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล		
7. สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ		
8. พัฒนาระบบกลไกติดตามและการเฝ้าระวัง		
9. พัฒนาระบบกลไกการตอบสนองการดูแลรักษาแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม โดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งน้ำ		
10. กระตุ้นให้คนในชุมชนรักษาแหล่งน้ำ		
11. ผลักดันให้เกิดระบบกลไกการตอบสนองผู้ที่ดูแลรักษาแหล่งน้ำ		
12. พัฒนาศักยภาพให้เห็นความสำคัญเรื่องระบบฐานข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน		
13. ยกระดับการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล		
14. สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด โดยการทำให้ชุมชน และนักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของชุมชน		

ง.5 กลยุทธ์แนวทางเลือกการพัฒนาจัดการหาน้ำและคุณภาพน้ำ

ในการกำหนดกลยุทธ์ด้านทรัพยากรน้ำขึ้น ก็เพื่อใช้เป็นแนวทางเลือกในการพัฒนาจัดการหาน้ำและคุณภาพน้ำในพื้นที่ตำบลท่าคา ซึ่งได้จากการประชุมชมพุดคุยวิเคราะห์จากสถานการณ์ในพื้นที่จริง โดยมีรายละเอียดดัง ตารางที่ 7 ถึง ตารางที่ 10

1. ทางเลือกการดูแลรักษาและพัฒนาทางน้ำ

ตารางที่ 7 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและคำเป้าหมาย	โครงการ
1. การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและทางเดินน้ำ	1. การไหลเวียนของน้ำ	1. โครงการกำจัดผักตบชวา
	สะดวกปราศจากสวะและวัชพืช	2. โครงการขุดลอกคลองและลำประโดง
		3. โครงการจัดซื้อเรือเก็บขยะในลำคลอง
	2. การคมนาคมทางน้ำ	4. โครงการคัดแยกขยะในครัวเรือนและจัดการขยะในชุมชน
	สะดวก	5. โครงการกำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง
		6. จัดซื้อเรือ/เรือเก็บขยะ/ถังใส่ขยะ
		7. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์

2. ทางเลือกการดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

ตารางที่ 8 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
1. ยกระดับการดูแลรักษาและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ เช่น ลดปริมาณน้ำเสีย ลดปริมาณขยะและวัชพืช	1. คุณภาพน้ำในลำคลองสามารถใช้อุปโภค-บริโภคได้	1. โครงการติดตั้งบ่อดักไขมัน 2. โครงการตรวจวัดค่าน้ำ 3. โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง 4. โครงการจัดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) เรื่องกำจัดน้ำเสีย 5. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ อปท. และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) เรื่องกำจัดน้ำเสีย
2. การบำรุงรักษาแหล่งน้ำแบบมีส่วนร่วม	1. ระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติดีขึ้น 2. ชุมชนอนุรักษ์แหล่งน้ำ	1. โครงการคลองสวยน้ำใส 2. โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม ลำคลอง อ. อัมพวา 3. โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น แม่น้ำ ลำคลอง

3. ทางเลือกการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 9 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งน้ำ	1. ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งน้ำ	1. โครงการประกวดคลองสวย 2. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดน้ำท่าคา
2. กระตุ้นให้คนในชุมชนรักษาแหล่งน้ำและผลักดันให้เกิดระบบกลไกตอบแทนการดูแลรักษาแหล่งน้ำ	1. ชาวบ้านในชุมชนได้รับประโยชน์ในการดูแลแหล่งน้ำ 2. ชาวบ้านหันมาดูแลรักษาแหล่งน้ำ 3. เกิดระบบกลไกการตอบแทนการดูแลรักษาแหล่งน้ำ	1. โครงการจัดตั้งกองทุนดูแลแหล่งน้ำ
3. พัฒนาบุคลากรและระบบข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน	1. บุคลากรเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านระบบข้อมูล 2. มีข้อมูลที่เป็นจริงและปัจจุบัน 3. อบต.และหน่วยงานอื่นๆสามารถใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง	1. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. โครงการจัดจ้างทำแผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บทระบบคลอง
4. การยกระดับการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล	1. มีการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบลอย่างเป็นระบบ	1. โครงการเพิ่มศักยภาพการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล

4. ทางเลือกการสร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด

ตารางที่ 10 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลท่าคา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
1. สร้าง จิตสำนึกรักถิ่น เกิดในชุมชน	1. มีการซื้อที่ดินให้แก่คนต่าง ถิ่น 2. พื้นที่ยังคงวิถีชีวิตและ ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม	1. โครงการเยาวชนรักถิ่น 2. โครงการเสริมสร้างคุณค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่หมู่บ้านท่องเที่ยว ทางลำคลอง 3. โครงการ "รักแม่กลอง"
2. สร้าง จิตสำนึกให้แก่ นักท่องเที่ยว	1. มีการซื้อที่ดินให้แก่คนต่าง ถิ่นน้อยลง 2. พื้นที่ยังคงวิถีชีวิตและ ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม	1. โครงการท่องเที่ยวทางน้ำเชิงอนุรักษ์

จ. แผนปฏิบัติการ

จากการดำเนินงานตามกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ในพื้นที่ที่เกิดโครงการพัฒนาต่างๆตามแผนยุทธศาสตร์เกิดขึ้น นำมาแบ่งออกเป็นแผนปฏิบัติการหลัก 4 แผน ซึ่งสามารถนำไปวางแผนรวมกับแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนด้านทรัพยากรด้านน้ำ ดังตารางที่ 11 ถึงตารางที่ 14

จ.1 แผนปฏิบัติการการดูแลรักษาและพัฒนาทางน้ำ

ตารางที่ 11 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การดูแลรักษาและพัฒนาทางน้ำ

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการกำจัดผักตบชวา	1. การไหลเวียนของน้ำสะควกปราศจากสวะและวัชพืช 2. การคมนาคมทางน้ำสะควก
2. โครงการขุดลอกคลองและลำประโดง	1.การไหลเวียนของน้ำสะควกปราศจากสวะและวัชพืช 2. การคมนาคมทางน้ำสะควก
3. โครงการจัดซื้อเรือเก็บขยะในลำคลอง	1. ได้เรือเก็บขยะในพื้นที่
4. โครงการคัดแยกขยะในครัวเรือนและจัดการขยะในชุมชน	1. ปริมาณขยะในแต่ละครัวเรือนลดลง
5. โครงการกำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง	1. การไหลเวียนของน้ำสะควกปราศจากสวะและวัชพืช 2. การคมนาคมทางน้ำสะควก 3. ผักตบชวาสามารถนำไปแปรรูปเป็นสิ่งมีประโยชน์
6. จัดซื้อ/ดัด/ ถึงใส่ขยะ	1. มีจำนวนถังขยะที่เพียงพอต่อปริมาณขยะ 2. มีระบบในการจัดเก็บขยะที่ดีขึ้น
7. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์	1. การไหลเวียนของน้ำสะควกปราศจากสวะและวัชพืช 2. การคมนาคมทางน้ำสะควก 3. สภาพพื้นที่ในตำบลดูสะอาดสวยงาม

จ.2 แผนปฏิบัติการการดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

ตารางที่ 12 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการติดตั้งบ่อดักไขมัน	1. คุณภาพน้ำในลำคลองสามารถใช้อุปโภค-บริโภคได้
2. โครงการตรวจวัดค่าน้ำ	1. มีระบบฐานข้อมูลด้านคุณภาพน้ำ
3. โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง	1. ชุมชนมีแผนแม่บทในการจัดการดูแลคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่ 2. ชุมชนออกมามีส่วนร่วมในการวางแผน
4. โครงการจัดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) เรื่องกำจัดน้ำเสีย	1. เกิดกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน 2. เกิดเครือข่ายกลุ่มคนทำงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ อบต. และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) เรื่องกำจัดน้ำเสีย	1. เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครมีการพัฒนาศักยภาพในการทำงานมากขึ้น
1. โครงการคลองสวยน้ำใส	1. คลองสะอาด 2. เกิดการดูแลคลองอย่างต่อเนื่องโดยชุมชน
2. โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม ลำคลอง อ.อัมพวา	1. คลองสะอาด 2. เกิดการดูแลคลองอย่างต่อเนื่องโดยชุมชน 3. คนในชุมชนห่วงแหนทรัพยากรของตนเอง
3. โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น แม่น้ำ ลำคลอง	1. คลองสะอาด 2. เกิดการดูแลคลองอย่างต่อเนื่องโดยชุมชน

จ.3 แผนปฏิบัติการการดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

ตารางที่ 13 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การดูแลรักษาติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการประกวดคลองสวย	1. ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งน้ำ
2. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดน้ำท่าคา	1. พื้นที่บริเวณตลาดน้ำแลดูน่าเที่ยว 2. พื้นที่บริเวณตลาดน้ำยังคงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม
3. โครงการจัดตั้งกองทุนดูแลแหล่งน้ำ	1. ชาวบ้านในชุมชนได้รับประโยชน์ในการดูแลแหล่งน้ำ 2. ชาวบ้านหันมาดูแลรักษาแหล่งน้ำ 3. เกิดระบบกลไกการตอบแทนการดูแลรักษาแหล่งน้ำ
4. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ	1. บุคลากรเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านระบบข้อมูล 2. มีข้อมูลที่เป็นจริงและปัจจุบัน 3. อบต.และหน่วยงานอื่นๆสามารถใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง
5. โครงการจัดจ้างทำแผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บทระบบคลอง	1. ข้อมูลสถานการณ์ที่เป็นจริงและปัจจุบัน
6. โครงการเพิ่มศักยภาพการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบล	1. มีการวางแผนบริหารจัดการน้ำระดับตำบลอย่างเป็นระบบ 2. บุคลากรเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านระบบข้อมูล

จ.4 แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ

ตารางที่ 14 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการเยาวชนรักถิ่น	1. มีการซื้อที่ดินให้แก่คนต่างถิ่นน้อยลง 2. เยาวชนรู้จักบ้านตัวเองมากขึ้น
2. โครงการเสริมสร้างคุณค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่หมู่บ้าน ท่องเที่ยวทางลำคลอง	1. พื้นที่ยังคงวิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม 2. มีกลุ่มสินค้าเป็นของตัวเอง
3. โครงการ "รักแม่กลอง"	1. มีการซื้อที่ดินให้แก่คนต่างถิ่นน้อยลง 2. เยาวชนรู้จักบ้านตัวเองมากขึ้น 3. ชุมชนให้ความสำคัญที่ดินของตนเอง
4. โครงการท่องเที่ยวทางน้ำเชิงอนุรักษ์	1. พื้นที่ยังคงวิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม 2. นักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติเที่ยวอย่างมีจิตสำนึก
5. โครงการจัดทำผังพัฒนาพื้นที่เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ เพื่อการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชนริมน้ำ(ด้วยทางจักรยาน, ทางเท้า)	1. มีแผนพัฒนาพื้นที่เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศน์เพื่อการ ท่องเที่ยวตามวิถีชุมชนริมน้ำ(ด้วยทางจักรยาน,ทางเท้า)

จ. สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำและข้อเสนอแนะ

จ.1 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำ

การดำเนินงานในพื้นที่ตำบลท่าคา อำเภอบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้โครงการการวางแผนจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์บนเว็บ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของโครงการ คือ ชุมชนมีแผนการจัดการน้ำระดับตำบล แต่เงื่อนไขสำคัญในการดำเนินงานร่วมกับชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (ทีมวิจัยชุมชน) มีข้อจำกัดเรื่องความเข้าใจในกระบวนการทำงาน เห็นได้ชัดเจนว่าการสร้างความเข้าใจในช่วงแรก ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทีมวิจัยชุมชนยังมีวิธีคิด และความเข้าใจการทำงานแบบเดิมๆ คือมีกรอบการทำงานมาตามทีมนักวิจัยภายนอก บอกให้ทำเป็นลำดับขั้นตอน แล้วชุมชนก็ดำเนินงานตามกรอบที่ถูกกำหนดมา ถ้าไม่มีความชัดเจนตั้งแต่ครั้งแรก งานนี้ก็จะไม่ต่างอะไรจากงานเดิมๆที่เคยทำมา ดังนั้นกระบวนการทำงานครั้งนี้จึงมีการออกแบบและวางแผนเพื่อให้ทีมวิจัยชุมชนได้เรียนรู้จริงๆ ว่าการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เขาต้องเป็นผู้ค้นหาปัญหา และค้นหาตอบการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ในช่วงการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาประกอบไปด้วย การเรียนรู้สภาพพื้นที่และค้นหาทีมวิจัยชุมชน การสร้างความเข้าใจกับชุมชน จัดทำข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล SWOT กำหนดยุทธศาสตร์กำหนดประเด็นและเก็บข้อมูล โดยมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ภายในทีมวิจัยชุมชน และนักประสานงานชุมชน การจัดกิจกรรมในช่วงแรกจึงมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกเดือน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ภายในทีมวิจัยชุมชน และนักประสานงานชุมชน จนเกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ไม่เฉพาะเฉพาะเรื่องน้ำเท่านั้น จึงทำให้ทีมวิจัยชุมชนเริ่มเข้าใจกระบวนการทำงานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมากขึ้น ประกอบกับการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนในเวทีประชุม 6 พื้นที่ ทีมวิจัยชุมชนได้นำสิ่งที่ตนเองดำเนินการเข้าร่วมแลกเปลี่ยน จากคนที่ไม่ค่อยพูดก็ต้องปรับตัวในการพูดเพื่อสื่อสารข้อมูลต่างๆ เพิ่มขึ้น และส่งผลให้เกิดมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เพราะตนเองต้องเตรียมข้อมูลมาแลกเปลี่ยนในเวทีถัดไป

ด้วยพัฒนาการต่างๆ ที่ทีมวิจัยชุมชนได้เรียนรู้ขึ้น ทำให้โครงการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โครงการบรรลุเป้าประสงค์โดยสามารถกำหนดแผนการจัดการน้ำระดับตำบล และฐานข้อมูลในการตัดสินใจ

หากนำกระบวนการเรียนรู้ มาพัฒนาและยกระดับภายในชุมชนให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ แผนพัฒนาด้านอื่นๆ ก็จะเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จ.2 ข้อเสนอแนะ

1. การทำงานร่วมกับชุมชน ข้อมูลพื้นฐาน และสภาพบริบทของชุมชนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก เช่น ตำบลท่าคาเป็นพื้นที่ที่มีการทำสวนมะพร้าวถึง 80 % คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำตาลมะพร้าว ซึ่งเวลาที่ชาวบ้านจะสามารถมาเข้าร่วมประชุมได้คือ หลังจาก 10.00 น. เป็นต้น
2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทีมงานเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากจะส่งผลไปถึงเรื่องของความไว้วางใจระหว่างกัน เชื่อมโยงไปสู่คุณภาพของข้อมูลที่ได้ก็จะเป็นจริงด้วย
3. การดำเนินงานควบคู่ไปกับการทบทวนเอกสาร โครงการเป็นระยะๆ ทั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ สามารถช่วยให้ทีมวิจัยเห็นเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. การทำงานร่วมกับชุมชนจำเป็นต้องมีพี่เลี้ยงคอยกระตุ้น และหนุนเสริมการทำงาน

3.2 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลดอนมะโนรา

กระบวนการจัดทำแผนการจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม ต้องมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในทุกขั้นตอน ซึ่งจะเป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลและเกิดความตระหนักในการจัดการน้ำ โดยจะเป็นแผนน้ำชุมชนที่มีมิติของการจัดการในมุมของการบริหารจัดการตนเองควบคู่ไปกับแผนการจัดสรรและพัฒนาแหล่งน้ำจากหน่วยงาน ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนน้ำชุมชนประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาพทั่วไปของพื้นที่ จำนวนประชากร รายได้ การประกอบอาชีพ ฯลฯ ซึ่งมีความจำเป็นในการจัดทำแผน และข้อมูลการวิเคราะห์ประมาณสถานการณ์น้ำของพื้นที่ตำบลและสถานการณ์น้ำ

ก. ข้อมูลพื้นฐานของตำบล

ดอนมะโนรา แต่เดิมเป็นชุมชนที่ทำการเกษตรและมีการจ้างแรงงานจากต่างถิ่นมาทำงานในตำบล และมีชาวจีนได้มารับจ้างที่ตำบลจำนวนมาก เมื่อถึงฤดูน้ำหลากจะไม่สามารถทำงานรับจ้างได้ จึงมาอาศัยอยู่บริเวณที่เป็นดอนที่น้ำท่วมไม่ถึง และมีการรื้อรื้อมะโนรากัน จึงมีคนเรียกติดปากว่า “ดอนมะโนรา” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการจัดรูปแบบการบริหารงานบุคคลในครั้งสุดท้ายคือ ระเบียบสภาตำบล ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นั้น ยังไม่อาจปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นและปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถบริหารการพัฒนาตำบลได้ด้วยตนเอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นต้นมา ซึ่งมีผลให้สภาตำบลดอนมะโนรา ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540

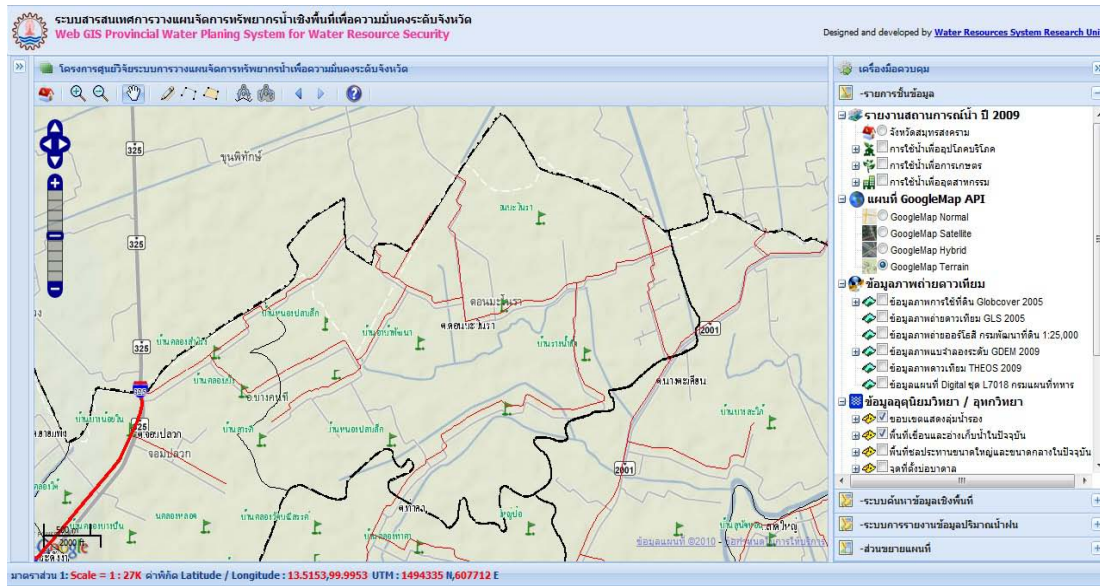
ก.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งในจำนวน 9 องค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ห่างจากอำเภอบางคนทีประมาณ 13 กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดสมุทรสงครามประมาณ 20 กิโลเมตร และมีเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดกับตำบลขุนพิทักษ์ จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	จรดกับตำบลนางตะเคียน จังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศตะวันออก	จรดกับตำบลขุนพิทักษ์ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	จรดกับตำบลท่าคา, ตำบลจอมปลวก จังหวัดสมุทรสงคราม

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา มีเนื้อที่ประมาณ 13.85 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 8,656.25 ไร่ สภาพภูมิประเทศพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม อุดมสมบูรณ์ มีน้ำเพียงพอมีลำคลองไหลผ่านจำนวนหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมด 8 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	มีพื้นที่ทั้งหมด (ไร่/งาน/ตารางวา)
1	บ้านบึงปิ่น	1,206/1/67
2	บ้านคลองรางกล้วย	933/-/20
3	บ้านดอนสาม	1,520/-/50
4	บ้านรางน้ำผึ้ง	966/-/29
5	บ้านดอนมะโนรา	746/2/99
6	บ้านอาม้าพัฒนา	843/1/41
7	บ้านหนองปลาเล็ก	326/3/79
8	บ้านคลองแค	460/3/74

ภาพที่ 7 เขตการปกครองและอาณาเขตติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา

ก.2 จำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 4,278 คน แยกเป็น ชาย 2,043 คน หญิง 2,235 คนจำนวนครัวเรือน ทั้งสิ้น 973 ครัวเรือน มีความหนาแน่นต่อพื้นที่เฉลี่ย 318 คน/ตารางกิโลเมตร ประชาชนตำบลดอนมะโนรา ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้แก่การทำสวนผลไม้ สวนผักบางส่วนทำอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน การทำน้ำตาลมะพร้าว ทำยาจัดส่วนที่เหลือประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้าง ได้แก่ รับจ้างทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรม รับจ้างทั่วไป

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนแพรกหนามแดง มีจำนวนหมู่บ้าน 6 หมู่บ้าน และมีจำนวน บ้าน 931 ครัวเรือน ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนมะโนรา

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร รวม (คน)	จำนวนประชากร ชาย (คน)	จำนวนประชากร หญิง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านบังปิ่น	126	595	293	302
หมู่ที่ 2 บ้านคลองรางกล้วย	119	535	256	279
หมู่ที่ 3 บ้านคอนสาม	181	805	398	407
หมู่ที่ 4 บ้านรางน้ำผึ้ง	183	800	383	417
หมู่ที่ 5 บ้านคอนมะโนรา	137	566	259	307
หมู่ที่ 6 บ้านอาม้าพัฒนา	112	473	205	268
หมู่ที่ 7 บ้านหนองปลาเล็ก	40	156	82	74
หมู่ที่ 8 บ้านคลองแค	75	348	167	181
รวม	973	4,278	2,043	2,235

ก.3 ลักษณะอาชีพและธุรกิจของประชากร

ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนมะโนรา ส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเพาะปลูกและอุตสาหกรรมครัวเรือน โดยประชากรส่วนมากทำสวนผลไม้ สวนผัก ยาจัดเป็นอาชีพหลัก และมีประชากรบางส่วนประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน ค้าขายและรับจ้าง

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มของประชาชนเป็นกลุ่มอาชีพและกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนี้

กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 8 กลุ่ม
กลุ่มออมทรัพย์	จำนวน 4 กลุ่ม
กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคอนมะโนรา	จำนวน 1 กลุ่ม

ก.4 การศึกษาของประชากร

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดคอนมะโนรา หมู่ที่ 5
- โรงเรียนบ้านรางห้าคำลิ่ง หมู่ที่ 4 , โรงเรียนศาลเจ้าอาม้า หมู่ที่ 6
- โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดคอนมะโนรา หมู่ที่ 5
- ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 1 ศูนย์
- ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนโรงเรียนวัดคอนมะโนรา หมู่ที่ 5
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ หมู่ที่ 3,5,6 และหมู่ที่ 8
- หอกระจายข่าว จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ หมู่ที่ 1-8
- สถาบันและองค์กรทางศาสนา ตำบลคอนมะโนรา มี วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ วัดคอนมะโนรา หมู่ที่ 5

ก.5 สาธารณสุขและความปลอดภัย

สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง

สถานีอนามัยบ้านคอนมะโนรา หมู่ที่ 5

สถานีอนามัยตำบลคอนมะโนรา หมู่ที่ 6

อัตราการเสียชีวิต ร้อยละ 100

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีป้อมตำรวจประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง

สายตรวจตำรวจชุมชนหมู่ที่ 5

ก.6 ทรัพยากรแหล่งน้ำและดิน

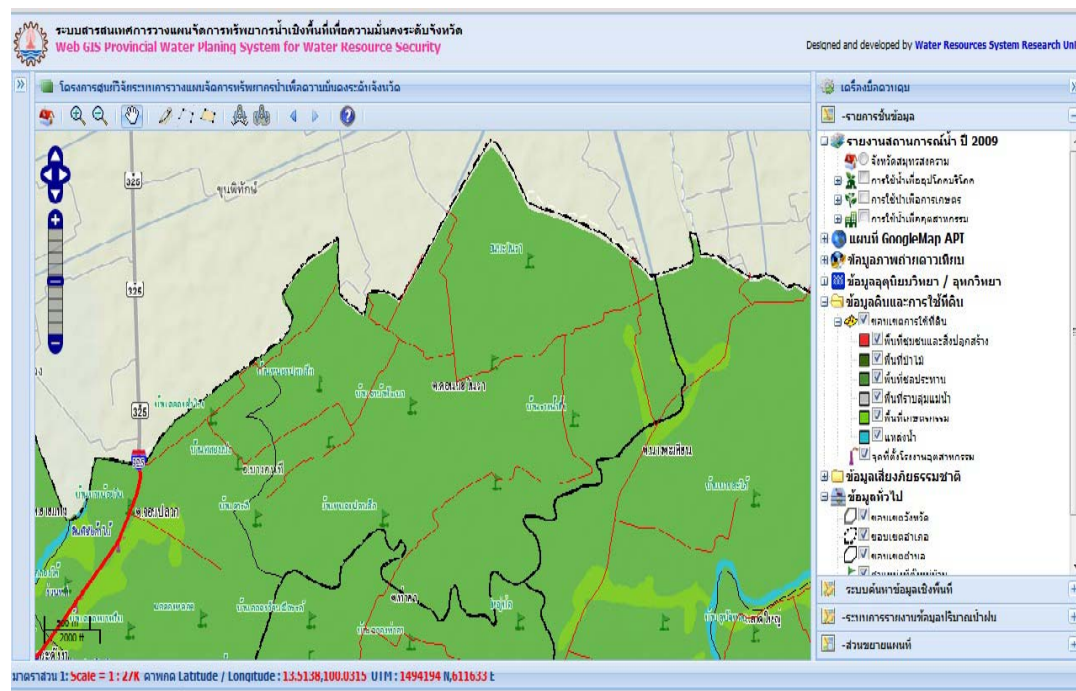
แหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนมะโนรา มีคลองธรรมชาติ 12 คลอง ได้แก่

1. คลองบังปิ่น
2. คลองรากกล้วย
3. คลองศาลพ่อหม่อง
4. คลองคอนมะโนรา
5. คลองหนองปลาเล็ก
6. คลองจอมปลวก
7. คลองเม็ง
8. คลองแค
9. คลองตัน
10. คลองเกษร
11. คลองรางห้าคำลิ่ง

12. คลองโกดัง

แหล่งน้ำประปาใช้ในการอุปโภคบริโภค การประปาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา จำนวน 973 ครัวเรือน

ลักษณะของดิน มีดินอยู่ 2 ชนิดคือดินร่วนและดินร่วนปนทราย ดังแสดงการใช้ที่ดินและระบบแหล่งน้ำในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แหล่งน้ำและลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา

ข. สถานการณ์น้ำและสภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ข.1 สถานการณ์น้ำของชุมชน

จากการประเมินสถานการณ์ในเรื่องระบบการไหลเวียนของน้ำในตำบลดอนมะโนรา จะพบว่าตำบลดอนมะโนรา เป็นตำบลที่รับน้ำธรรมชาติจากแม่น้ำแม่กลองผ่านทางคลองบางน้อย และคลองดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผ่านตำบลดอนมะโนรา และด้วยลักษณะพื้นที่ซึ่งเป็นแอ่งกระทะ บริเวณขอบของตำบลจะเป็นพื้นที่ดอน มีความสูงกว่าตอนกลางของพื้นที่ส่งผลให้การไหลเวียนและการระบายน้ำในพื้นที่ ประกอบกับมีลำคลองล้อมรอบตำบลและยังมีคลองซอย ลำประโดง สาธารณะอยู่เป็นจำนวนมาก ในปัจจุบัน พื้นที่ของตำบล ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงอาศัยน้ำเป็นปัจจัยหลักในการประกอบอาชีพ การใช้ประโยชน์จากลำคลองมีเพียงแต่การลดปริมาณการสัญจรทางน้ำลงไปเท่านั้น

ข.2 สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

จากการสำรวจและเก็บข้อมูลร่วมกันของชุมชน ในพื้นที่พบว่าในบริเวณพื้นที่ตำบลดอนมะโนราซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยทางน้ำธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพหลักของชุมชนดอนมะโนรา ที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งมีการทำเกษตรที่หลากหลาย เช่น การทำสวนผัก สวนมะนาว สวนองุ่น สวนละมุด และสวนมะพร้าว เป็นต้น ซึ่งพืชแต่ละประเภทยังมีความต้องการใช้น้ำในปริมาณไม่เท่ากัน และการตอบสนองต่อน้ำกร่อย มีความแตกต่างกัน

ช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน เป็นช่วงที่มีน้ำทะเลหนุนสูงที่สุดในรอบปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในพื้นที่อย่างมาก น้ำทะเลที่หนุนสูงนั้นส่งผลให้พืชสวนได้รับความเสียหายโดยเฉพาะในช่วงที่ผลิตผล ในช่วงเวลาดังกล่าวชาวบ้านจะจัดทำหนังสือไปยังทางเขื่อนแม่กลองเพื่อขอให้ปล่อยน้ำลงมาผลักดันน้ำเค็มในพื้นที่ ซึ่งเป็นเพียงการบรรเทาปัญหา เพราะในบางครั้งเขื่อนแม่กลองไม่สามารถปล่อยน้ำลงมาตามความต้องการของชุมชนได้ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลิตผลเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากร้องขอของตำบลเป็นเพียงการร้องขอเพื่อบรรเทาปัญหาระดับตำบลจึงต้องอาศัยการปรับตัวในจังหวัดที่เขื่อนแม่กลองปล่อยน้ำจึงมาผลักดันน้ำเค็ม เมื่อจังหวัดสมุทรสงครามเป็นผู้ร้องขอไป เพื่อแก้ไขปัญหาลึ้นจึงซึ่งเป็นพืชทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอย่างมากของจังหวัด

ในเบื้องต้นชาวบ้านในพื้นที่มีความเห็นว่าจะต้องแก้ปัญหาด้วยการสร้างประตูกั้นน้ำเค็มเพื่อบรรเทาปัญหา น้ำทะเลหนุนสูง แต่หลังจากการทบทวนการสร้างประตูกั้นน้ำเค็มในพื้นที่เมื่อประมาณ 7 ปี จึงได้พบว่าการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ไม่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตของชุมชนดอนมะโนราเนื่องจากชาวดอนมะโนรายังต้องใช้เรือในการสัญจรไปมา และขนสินค้าการเกษตรในสวนของพื้นที่ เพราะเมื่อใช้เรือเดินทางผ่านต้องเปิดประตูกั้นน้ำเค็ม แต่ด้วยการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ ทำให้น้ำเค็มสามารถรุกเข้าพื้นที่สวนของเกษตรกรซึ่งได้รับความเดือนร้อนอยู่บ่อยครั้ง

เส้นทางการไหลของน้ำคลองในพื้นที่ตำบลคอนมะโนราชนั้นน้ำจืดจะเข้ามาทางทางโพหัก สี่หมื่นและดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ในส่วนของเส้นหลักของแม่น้ำแม่กลองจะได้รับน้ำมาจากทางคลองบางน้อย แต่มีปริมาณน้อยมากที่ได้รับน้ำจากทางคลองบางน้อย ในช่วงเวลาที่ทางเขื่อนปล่อยน้ำมามาก ในบางครั้งน้ำที่มาถึงตำบลคอนมะโนราก็คือจะเป็นน้ำเสีย เนื่องจากอาจจะเป็นบางพื้นที่ที่อยู่ข้างบนได้ปล่อยน้ำเสียลงมาพร้อมกับปริมาณน้ำที่มาก น้ำที่ปล่อยลงมา ชาวบ้านในตำบลก็ไม่สามารถนำน้ำเข้าสวนมาใช้ได้เช่นกัน และในบางเวลาช่วงที่น้ำทะเลหนุน ก็จะทำให้พื้นที่ของตำบลคอนมะโนราที่เป็นเหมือนแอ่งกระทะ ก็จะรับน้ำทั้งน้ำเสียที่มาร่วมกันกับน้ำที่เขื่อนปล่อย และน้ำเค็มที่มาจากทางทะเล ดังแสดงการสำรวจสภาพพื้นที่ดังภาพที่ 9 ถึง ภาพที่

11

ภาพที่ 9 สภาพลำคลองที่ตื้นเขินเนื่องจากปริมาณน้ำไหลลงมาน้อย

ภาพที่ 10 ปัญหาการปิดเปิดประตูระบายน้ำที่ส่งผลต่อปัญหาน้ำเสีย

ภาพที่ 11 การก่อสร้างประตูระบายน้ำชลประทานระหว่างน้ำจืดและน้ำเค็ม

ง. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

ง.1 วิสัยทัศน์

“น้ำมีเพียงพอต่อการผลิต”

ง.2 เป้าประสงค์ และข้อมูลประกอบเป้าประสงค์

ชุมชนตำบลดอนมะโนรา ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้สามารถดำเนินการไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ 4 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ คือด้านการพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุลการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำการป้องกันและบรรเทาพิบัติภัยการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ โดยมีเป้าประสงค์ ดังนี้

- 1.ลดปัญหาน้ำเค็มในพื้นที่
- 2.ลดปัญหาคูณภาพน้ำ(ในและนอกพื้นที่)
- 3.ลดปัญหาสิ่งกีดขวางทางน้ำ (สิ่งปลูกสร้าง ขยะมูลฝอยและวัชพืช)
- 4.น้ำเพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสม (อุปโภค/บริโภคและรักษาระบบนิเวศ)
- 5.ช่วงเวลาในการจัดสรรน้ำเหมาะสมกับความต้องการ
- 6.พัฒนากลไกการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน
- 7.พัฒนากลไกติดตามและเฝ้าระวัง

ง.3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

การหาปัจจัยสู่ความสำเร็จของเป้าประสงค์ ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ในระดับเป้าประสงค์ได้ ตลอดจนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยใช้ข้อมูลจริงสนับสนุน เพื่อให้เข้าใจถึงสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ เพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ประโยชน์จากผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ต่อไป

ตารางที่ 16 ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ
1.การอนุรักษ์ทรัพยากร กรน้ำและพัฒนาแหล่ง น้ำ	-ลดปัญหาน้ำเค็มในพื้นที่ -ลดปัญหาคูณภาพน้ำ(ในและนอก พื้นที่) -ลดปัญหาสิ่งกีดขวางทางน้ำ (สิ่ง ปลูกสร้าง ขยะมูลฝอยและวัชพืช)	1. มีข้อมูลระบบน้ำและแกนนำชุมชน สามารถจัดการระบบฐานข้อมูลได้เป็น ระบบมากขึ้น 2. มีข้อมูลระบบแหล่งน้ำคลอง ธรรมชาติ และการเชื่อมต่อของระบบ คลองธรรมชาติ 3. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เหมาะสม
2.การจัดหาและพัฒนา แหล่งน้ำ	-น้ำเพียงพอต่อความต้องการและ เหมาะสม (อุปโภค/บริโภคและ รักษาระบบนิเวศ) -ช่วงเวลาในการจัดสรรน้ำ เหมาะสมกับความต้องการ	1. ชุมชนมีข้อมูลน้ำและระบบการ ไหลเวียนของน้ำในพื้นที่ 2. การเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานด้าน การบริหารจัดการน้ำในระดับจังหวัดและ ลุ่มน้ำ 3. การประสานงานร่วมกันระหว่าง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่อง
3.การบริหารจัดการน้ำ โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน	-พัฒนากลไกการบริหารจัดการน้ำ ระดับชุมชน -พัฒนากลไกติดตามและเฝ้าระวัง	1. ชุมชนมีข้อมูลในการบริหารจัดการน้ำ 2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารจัดการน้ำ 3. การสนับสนุนจากองค์กรและ หน่วยงานในท้องถิ่น

ง.4 การวิเคราะห์ SWOT

การจัดทำกลยุทธ์ด้วยการวิเคราะห์ SWOT ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์ วิธีหนึ่งซึ่งจะช่วยให้การจัดทำแผนน้ำชุมชนได้ทราบถึงสถานภาพของของชุมชนอื่นจะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรนั้น ๆ ใน 4 ประเด็น คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่เป็นแอ่งกระทะ มีคลองสายหลักและย่อยหลายสาย จึงมีน้ำให้ใช้ด้านการเกษตรได้ตลอดปี - คนในชุมชนยังใช้น้ำในลำคลอง เช่น การเกษตร การคมนาคมทางเรือ การใช้น้ำในครัวเรือน เช่น ล้างจาน ล้างรถ ทำความสะอาดบ้าน เป็นต้น - ผังเมืองเป็นพื้นที่สีเขียว ทำให้คนในชุมชนร่วมมือกันรักษาระบบสิ่งแวดล้อมของชุมชน - สภาพพื้นที่เหมาะแก่การปลูกพืชได้หลากหลายซึ่งมีรสชาติดี เช่น พืชผัก ถั่วฝักยาว แตงกวา บวบ พริก พืชสวน เช่น มะพร้าว มะนาว ฝรั่ง ละมุด ส้มโอ ทุเรียน แก้วมังกร เป็นต้น - มีการรวมกลุ่มของคนในชุมชน เช่น กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มผู้ใช้น้ำ การบริหารจัดการประตุน้ำ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับทรัพยากรน้ำของชุมชน เน้นการดูแลรักษาลำคลองเป็นเรื่องสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่แอ่งกระทะทำให้การถ่ายเทน้ำเสียไม่สะดวก และเมื่อมีน้ำทะเลรุกพื้นที่ทำให้น้ำเค็มนอนคลอง - เป็นพื้นที่ปลายน้ำจึงต้องรับน้ำเสียจากพื้นที่อื่นซึ่งอยู่ได้ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ เช่น คำนิน สะดวก - คนบางส่วนยังขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติของชุมชน เช่น การระบายน้ำทิ้งลงคลอง การทิ้งขยะลงคลอง เป็นต้น

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค

โอกาส	อุปสรรค
<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัด สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการต่างๆของโครงการด้านแหล่งน้ำ - ชลประทาน ได้ขุดลอกคูคลองและซ่อมแซมประตูน้ำของตำบล - ทรัพยากรน้ำภาค 7 ได้ขุดลอกคลอง - สกว.สนับสนุนกระบวนการวิจัยในพื้นที่ของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำเสียจากพื้นที่อื่นจากคลองดำเนินสะดวก - น้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่ ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึง พฤษภาคม - การขยายตัวของเมือง การเติบโตของชุมชนเมืองในพื้นที่ใกล้เคียง - การสนับสนุนที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่นการขุดคลองผิดวิธี - การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศทิศทางลม และฤดูหนาวที่ผลต่อระบบขึ้นลงของน้ำ

ง.5 กลยุทธ์แนวทางเลือกการพัฒนาด้านการจัดหาน้ำและคุณภาพน้ำ

จากการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์แล้วได้เป้าประสงค์การพัฒนาซึ่งระบุตัวชี้วัดในระดับผลลัพธ์รวมถึงการประเมินค่าตามค่าเป้าหมายที่กำหนดเพื่อเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ (Key Success Factors) และสามารถนำไปเป็นกลยุทธ์ และโครงการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น งบประมาณของแต่ละยุทธศาสตร์ ดังใน ตารางที่ 19

ตารางที่ 19 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชนของตำบล
ดอนมะโนรา

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำ	1.1 ลดปัญหาน้ำเค็มในพื้นที่	1.1 ก ค้นหาเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดน้ำเค็ม
	1.2 ลดปัญหาคุณภาพน้ำ(ในและนอกพื้นที่)	1.2 ก ปรับปรุงคุณภาพน้ำสามารถใช้อุปโภคบริโภคและทำการเกษตรได้
	1.3 ลดปัญหาสิ่งกีดขวางทางน้ำ(สิ่งปลูกสร้าง ขยะมูลฝอยและวัชพืช)	1.3 ก ระบบน้ำในลำคลองไหลเวียนได้สะดวก
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดหาแหล่งน้ำ	2.1 น้ำเพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสม (อุปโภค/บริโภคและรักษาระบบนิเวศ)	2.1 ก ให้มีปริมาณน้ำเพียงพอและสอดคล้องต่อความต้องการ
	2.2 ช่วงเวลาในการจัดสรรน้ำเหมาะสมกับความต้องการ	2.2 ก หาวิธีการจัดสรรน้ำเหมาะสมกับความต้องการ
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.1 พัฒนากลไกการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน	2.3 ก พัฒนากลไกการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน
	3.2 พัฒนากลไกติดตามและเฝ้าระวัง	

จ. แผนปฏิบัติการ

จากการวิเคราะห์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ใน แต่ละยุทธศาสตร์ นำมากำหนดแผนปฏิบัติการเป็นการดำเนินการ โดยแผนปฏิบัติการรายปี นั้นระบุตัวชี้วัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานดังในตารางที่ 20 ถึง ตารางที่ 22

จ.1 แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ

ตารางที่ 20 แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ

No .	กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	2.3 ก	-ชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ - ค้นพบรูปแบบในการป้องกันน้ำเค็มที่สอดคล้องกับพื้นที่	โครงการค้นหาแนวทางการป้องกันน้ำเค็มโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลดอนมะโนรา	ชุมชนดอนมะโนรา
2	2.2 ข	- คุณภาพน้ำเพื่อ	โครงการปรับสภาพน้ำในลำคลอง	
3	2.2 ก	การเกษตรและบริโภค	โครงการบ่อดักไขมันก่อนทิ้งลงคลอง	
4	2.1.ข	สะอาดได้มาตรฐานคือไม่มีสี ไม่มีกลิ่น และรสชาติอื่นเจือปน	โครงการสัมพันธ์เสริมสร้างคุณค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่หมู่บ้านท่องเที่ยวทางลำคลอง	สนง.พัฒนาชุมชน
5	2.1.ก	- น้ำในลำคลองไหลเวียนได้สะดวก	โครงการกำจัดวัชพืชและขยะทางน้ำโดยใช้เรือเป็นพาหนะ	
6	2.1.ก		โครงการขุดลอกคูคลองสาธารณะ	อบต.ดอนมะโนรา
7	2.2.ก		โครงการธนาคารขยะ ลดขยะในชุมชน	
8	2.1.ก		โครงการก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองรางน้ำฝั่งบริเวณบ้านนายประทีป หนูสกุล หมู่ที่4	อบต.,จังหวัด

จ.2 แผนปฏิบัติการจัดหาแหล่งน้ำ

ตารางที่ 21 แผนปฏิบัติการการจัดการจัดหาแหล่งน้ำ

No .	กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
9	1.1 ก	- มีปริมาณน้ำเพียงพอและ	โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลประจำหมู่บ้าน	อบต.ดอนมะโนรา
10	2.3.ข	สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน	บำรุงรักษาและดูแล ปิด - เปิดประตูกั้นน้ำเค็มไม่ให้เข้าทำลายพืชผลทางการเกษตร	อบต.ดอนมะโนรา
11	1.1.ข	- มีน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคเหมาะสมต่อความต้องการ	โครงการปรับปรุงท่อส่งน้ำประปาประจำหมู่บ้าน	อบต.ดอนมะโนรา

จ.3 แผนปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตารางที่ 22 แผนปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

No .	กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
12	2.1.ข	ชุมชนสามารถสร้างเครือข่ายและบริหารจัดการน้ำของชุมชนได้	โครงการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในตำบลดอนมะโนราเพื่อปลูกจิตสำนึกรักษาลำคลอง	ชุมชน/ อบต.ดอนมะโนรา

ฉ. สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำและข้อเสนอแนะ

ฉ.1 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำ

ในการจัดทำแผนน้ำระดับชุมชนของตำบลดอนมะโนรา อันที่จริงเป็นส่วนหนึ่งในแผน 3 ปี ของยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะโนรา ซึ่งในกระบวนการการจัดทำแผนเดิมนั้นเป็นเพียงการจัดเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน และนำมาพัฒนาเป็นแผนการดำเนินงาน แต่มิได้ลงรายละเอียดการจัดทำแผนการจัดการน้ำ ที่ผ่านการร่วมคิด ร่วมกันเก็บข้อมูล ร่วมวิเคราะห์ และมีได้ร่วมกันวางแผน โครงการ อย่างเป็นขั้นตอนกระบวนการรายละเอียดตามหลักวิธีการจัดทำแผน ตั้งแต่การตั้งเป้าประสงค์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และประเด็นยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสอุปสรรคเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดโครงการพัฒนาต่างๆ และฝ่ายงานที่มีส่วนรับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้น ทั้งในแง่ของกระบวนการจัดทำแผนและการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ในรูปของแผนที่ ซึ่งการจัดทำแผนน้ำในครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพัฒนาวิธีการเพื่อใช้ในการจัดทำแผนในด้านอื่นๆ ของหน่วยงานต่อไปได้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง กระบวนการเรียนรู้ในการจัดทำแผนการจัดการน้ำได้สร้างการเรียนรู้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตำบลได้อย่างเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ

ฉ.2 ข้อเสนอแนะ

1. ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนน้ำในระดับชุมชนควรมุ่งเน้นให้ชุมชนได้ร่วมกันออกแบบ การเก็บข้อมูลตั้งแต่ต้น ตลอดจนการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี และการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้ชุมชนได้เห็นภาพข้อมูลอย่างชัดเจนร่วมกันตลอดทาง

2. การจัดทำแผนควรมีการสร้างร่วมมือระหว่างชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมกันดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้แผนน้ำจะมีทั้งมิติของหน่วยงานและชุมชน นำไปสู่แผนการจัดการตนเองของชุมชน และการสนับสนุนของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานกับชุมชน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

3.3 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลท้ายหาด

ก. ข้อมูลพื้นฐานของตำบล

ตำบลท้ายหาด ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ห่างจากตัวจังหวัดสมุทรสงคราม ประมาณ 10 กิโลเมตร และมีพื้นที่รวม 4.13 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,586 ไร่ ภายในเขตการปกครองตำบลท้ายหาดประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 6 หมู่ ดังนี้

หมู่ 1	บ้านพวงมาลัย
หมู่ 2	บ้านคุ้มลมทวน
หมู่ 3	บ้านท้ายหาด
หมู่ 4	บ้านท้ายหาด (วชิรคาม)
หมู่ 5	บ้านบางหัวกรวด
หมู่ 6	บ้านบางแสม

ก.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลท้ายหาดมีเนื้อที่ 4.13 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,586 ไร่ มีอาณาเขตด้านต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดกับตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลบางขันแตก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

ก.2 จำนวนประชากรและครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนหลังคาเรือน (หลัง)	จำนวนราษฎร (คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านพวงมาลัย	72	120	137	257
2	บ้านคู่งลมทวน	134	230	264	494
3	บ้านท้ายหาด	184	360	331	691
4	บ้านท้ายหาด(วชิรคาม)	360	538	547	1,085
5	บ้านบางห้วยกรวด	180	267	290	557
6	บ้านบางแสม	665	869	863	1,732
	รวมทั้งสิ้น	1,595	2,384	2,432	4,816

ที่มา : สำนักงานการบริหารทะเบียน กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม 2551)

ความหนาแน่นของประชากร 1,166 คน / ตารางกิโลเมตร

ก.3 ผู้ปกครองท้องที่

หมู่ 1	นายพงษ์ศักดิ์	ศิริณากรณ์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 2	นายอำพล	ทองบุญชู	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 3	นายธนดร	เฟื่อนพันธ์	กำนัน
หมู่ 4	นางอรุณ	งามเฟือก	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 5	นายปรีชาบัวขาว		ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 6	นายช่อม	สกุลเนียม	ผู้ใหญ่บ้าน

ก.4 ภูมิประเทศ

ตำบลท้ายหาด เป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำแม่กลอง เป็นร่องสวนเหมาะแก่การทำสวนผลไม้และปลูกมะพร้าว ราษฎรในพื้นที่มีการปลูกพืชสวนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ส้มโอ มะพร้าว และมีการปลูกกล้วยแซม

ก.5 อุณหภูมิ

ตำบลท้ายหาดมีสภาพอากาศเหมาะสมกับการปลูกพืช มีอุณหภูมิไม่สูงและไม่ต่ำ อุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ที่ 28 องศาเซลเซียส

ก.6 ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปีละ 1,000 มิลลิเมตร (ปี 2540-2544) ปริมาณน้ำฝนจะมากช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนที่ตกไม่มีผลกระทบต่อ การปลูกพืชของตำบลท้ายหาด เนื่องจากมีแม่น้ำลำคลองไหลขึ้นและลงตลอด ผลต่อการปลูกพืชจะมีในช่วงฤดูแล้งเพราะน้ำเค็มจะไหลเข้าสู่คลอง

ก.7 โครงสร้างพื้นฐาน

- การคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาดมีการจัดสร้างถนนคสล. ถนนลาดยาง และถนนลูกรัง นอกจากนี้ มีการจัดการขนส่งมวลชนโดยเอกชน ดังนี้

1. รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้างประจำทาง สายวัดท้ายหาด - ท่าเรือแสงวนิช
2. รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้างประจำทาง สายวัดท้ายหาด – เมืองสมุทรสงคราม

- การโทรคมนาคม

1. เสียงตามสาย / หอกระจายข่าว จำนวน 1 แห่ง
2. จุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบลจำนวน 1 แห่ง
3. สถานีทวนสัญญาณจำนวน 1 แห่ง

- การเคหะ

1. ไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน จำนวน 1,516 แห่ง
2. ประปา มีระบบประปา จำนวน 1 แห่ง
3. แหล่งน้ำธรรมชาติ (ห้วย,หนอง,คลอง,บึง ฯลฯ) จำนวน 6 แห่ง
4. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีบ่อบาดาล จำนวน 1 แห่ง

ก.8 สภาพทางเศรษฐกิจ

- อาชีพหลักที่สำคัญ
  - ทำสวนมะพร้าว, ปลูกส้มโอ และเลี้ยงสัตว์
  - รับจ้าง, ค้าขาย และประมง
- อัตราค่าแรงขั้นต่ำ
  - 150 บาท / คน / วัน ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 6)
- อุตสาหกรรม การพาณิชย์และการบริการ
  - โรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง
  - ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง 1 แห่ง
  - สถานบริการน้ำมัน 1 แห่ง

ก.9 สภาพทางสังคม

- การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและสื่อสารมวลชน
- สถานศึกษาในชุมชน ประกอบด้วย
  - โรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดท้ายหาด
  - โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนท้ายหาด
  - ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง
  - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 6 แห่ง
- ศาสนสถาน
  - วัด 2 แห่ง คือ วัดท้ายหาด หมู่ 3 และวัดวชิรคาม หมู่ 4
- การสื่อสาร
  - หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย 1 แห่ง
  - โทรศัพท์สาธารณะและโทรศัพท์เคลื่อนที่

- สุขภาพอนามัยและสวัสดิการสังคม

- สถานีอนามัย 1 แห่ง
- กองทุนยาและเวชภัณฑ์ 6 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ 100 %
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ศูนย์อพพร. ตำบลท้ายหาด 1 แห่ง

- มวลชนและการรวมกลุ่มของประชาชน

- ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 95 คน
- ประชาคมตำบล จำนวน 45 คน
- อปพร. จำนวน 58 คน
- กลุ่มอื่นๆ จำนวน 27 คน

ข. สถานการณ์น้ำและสภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ข.1 สถานการณ์น้ำของชุมชน

ตำบลท่ายอดมีเนื้อที่ 4.13 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,586 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับ ต.บ้านปรก อ.เมืองฯ ทิศใต้ ติดกับ ต.แหลมใหญ่ อ.เมืองฯ ทิศตะวันออก ติดกับ ต.แม่กลอง อ.เมืองฯ ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บางขันแตก อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม

ในอดีต การดำรงชีพของคนในชุมชนตำบลท่ายอด อาศัยน้ำจากแม่น้ำแม่กลองที่ไหลผ่านลำคลอง ลำประโดง ไหลเข้าสู่ร่องสวนของชาวสวน นำน้ำมาใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีทั้ง ทำสวนมะพร้าว (สวนดง) ปลูกข้าวในท้องร่องสวน (ข้าวพันธุ์บางแก้ว) ปลูกพืชผักสวนครัว (สวนเตียน) และช่วงที่น้ำลง ชาวบ้านก็สามารถลงจับสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง ปูแสม เพื่อนำมาเป็นอาหารในการดำรงชีพของคนในครอบครัวได้

การเดินทางของคนในและนอกตำบลจะอาศัยการสัญจรทางน้ำเป็นหลัก โดยเฉพาะการใช้เรือในการคมนาคม ใช้ในการขนถ่ายพืชผัก-ผลไม้ ที่ชาวบ้านปลูก การแลกเปลี่ยนสินค้ากันทางเรือ (ตลาดนัดทางน้ำ) ในส่วนสินค้าที่คนในตำบลไม่สามารถผลิตเองได้ เช่น เนื้อหมู ชาวบ้านก็จะนำสินค้าที่ตนเองมีอยู่ ไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ต้องการ ที่ตลาดปากคลองอัมพวา และนำมาขายให้กับคนริมสองฝั่งคลองในตำบล

การไหลเวียนของน้ำในตำบลท่ายอด ในช่วงเวลาที่มีน้ำทะเลหนุน น้ำจะมีสภาพเป็นน้ำกร่อย ซึ่งทำให้ชาวบ้านจะต้องพายเรือไปตามลำน้ำ เพื่อไปถ่มน้ำจืดที่บริเวณวัดสวนหลวง อ.อัมพวา ซึ่งห่างออกไปประมาณ 5 กิโลเมตร เพื่อนำน้ำมาใช้ในการอุปโภคของคนในครอบครัว เช่น การอาบน้ำ ชักผ้า ซ้ำระล้างสิ่งต่างๆ และใช้ในการทำการเกษตร

ปัจจุบัน คนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากน้ำในลำคลองลดน้อยลงกว่าเดิม เนื่องจากเกิดความเปลี่ยนแปลงไปของสภาพแวดล้อม สภาพน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่สูงกว่าเดิม การย้ายถิ่นฐานของคนในและนอกชุมชน การอยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว (รีสอร์ท) การคมนาคมทางน้ำของคนในชุมชนลดน้อยลง

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ มีการละทิ้งคูคลอง ลำประโดงต่างๆ ขาดการดูแลอย่าง ต่อเนื่อง บางแห่งน้ำไม่สามารถไหลผ่านเข้าไปได้ถึงพื้นที่ชั้นในของตำบล ความกว้างของคลองเริ่มแคบลง พื้นที่ บางแห่งมีน้ำขึ้นสูงกว่าแต่ก่อน บางพื้นที่เกิดน้ำท่วม ทำให้เกิดผลกระทบกับชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณริมน้ำ ที่ ผ่านมาแก่นาชาวบ้านได้มีการพูดคุย และตั้งสันนิษฐาน ให้ข้อสังเกตต่างๆ ถึงสาเหตุของน้ำที่ท่วมสูงขึ้นนั้น อาจ เกิดจากเขื่อนปล่อยน้ำในปริมาณมาก น้ำทะเลหนุนขึ้นสูง และอีกหลายปัจจัยประกอบกัน

ข.2 สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

จากการลงพื้นที่ศึกษาสถานการณ์ และแลกเปลี่ยนพูดคุยร่วมกับแกนนำชุมชนพบสถานการณ์น้ำ สามารถสรุปได้ออกมาดังนี้

- คนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากน้ำในลำคลองน้อยลง

เนื่องจากเกิดความเปลี่ยนแปลงไปของสภาพแวดล้อม สภาพน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่สูงกว่าเดิม ทำให้ไม่มีน้ำ จืดในลำคลองและในแม่น้ำนำมาใช้ในการอุปโภคได้ รวมถึงมีการย้ายถิ่นฐานของคนในและนอกชุมชน และการ อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว (รี สอร์ท) มีการปล่อยน้ำเสียลงในลำคลอง ส่งผลให้คุณภาพน้ำในคลองลดลง

- การคมนาคมทางน้ำของคนในชุมชนลดน้อยลง

จากปัญหาที่เกิดจากน้ำเค็มเข้าถึงพื้นที่ตำบล จึงทำให้อาชีพทางการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงไป ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ประมงและแปรรูปการเกษตร เป็นต้น ส่งผลให้ การคมนาคมทางน้ำที่แต่ก่อนชุมชน จะต้องขนถ่ายสินค้าทางน้ำ แต่ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นการคมนาคมทางบกที่สะดวกขึ้น

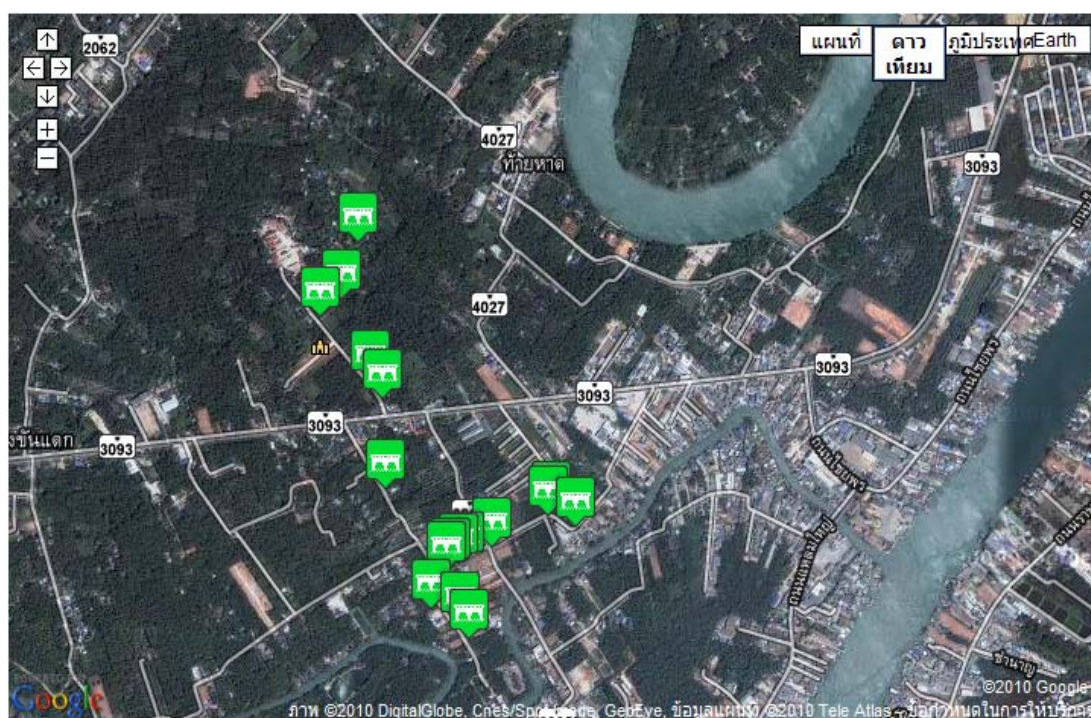
- มีการละทิ้งคูคลอง ลำประโดงต่างๆ ขาดการดูแล

คลองและลำประ โดงบางแห่ง น้ำไม่สามารถไหลผ่านเข้าไปได้ถึงพื้นที่ชั้นในของตำบล ความกว้างของ คลองเริ่มลดลง พื้นที่บางแห่งมีน้ำขึ้นสูงกว่าแต่ก่อน บางพื้นที่เกิดน้ำท่วม ทำให้เกิดผลกระทบกับชาวบ้านที่อาศัย อยู่บริเวณริมน้ำ

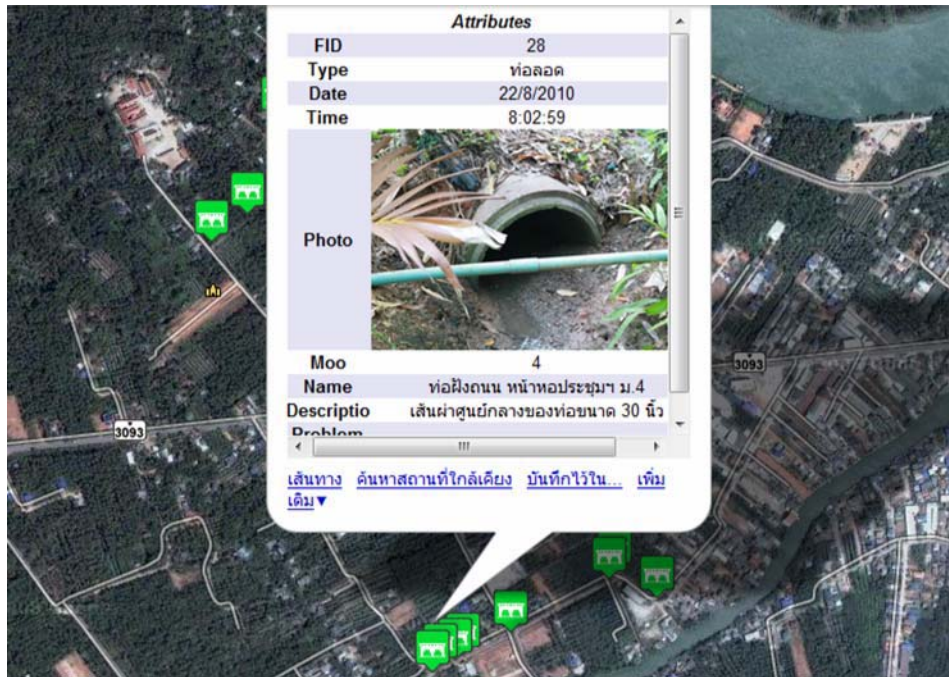
ค. กำหนดพื้นที่เป่าประสงค์ (Hot Spot)

ทีมวิจัยได้มีการพูดคุยกันถึงสถานการณ์ปัญหาน้ำในตำบลท้ายหาด โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่าประเด็นสำคัญเรื่องน้ำในพื้นที่ คือปัญหาที่น้ำไม่สามารถไหลเวียนได้สะดวก จึงทำให้น้ำบางส่วนที่ขึ้นลงตามธรรมชาติ ไม่สามารถไหลเข้า และไหลออกสู่พื้นที่ชั้นในของตำบลท้ายหาดได้ ทีมวิจัยจึงได้มีการกำหนดจุดที่ทางทีมควรจะมีการศึกษาโดยการเก็บพิกัดและถ่ายรูป เพื่อนำไปแสดงในแผนที่ภูมิศาสตร์บนเว็บ เพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันของสถานการณ์ต่างๆในพื้นที่ ที่อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้น้ำไหลเวียนไม่สะดวก และพื้นที่บางพื้นที่เกิดน้ำขึ้นสูงเกินกว่าปกติ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์พื้นที่เป่าประสงค์ในการจัดการปัญหา โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

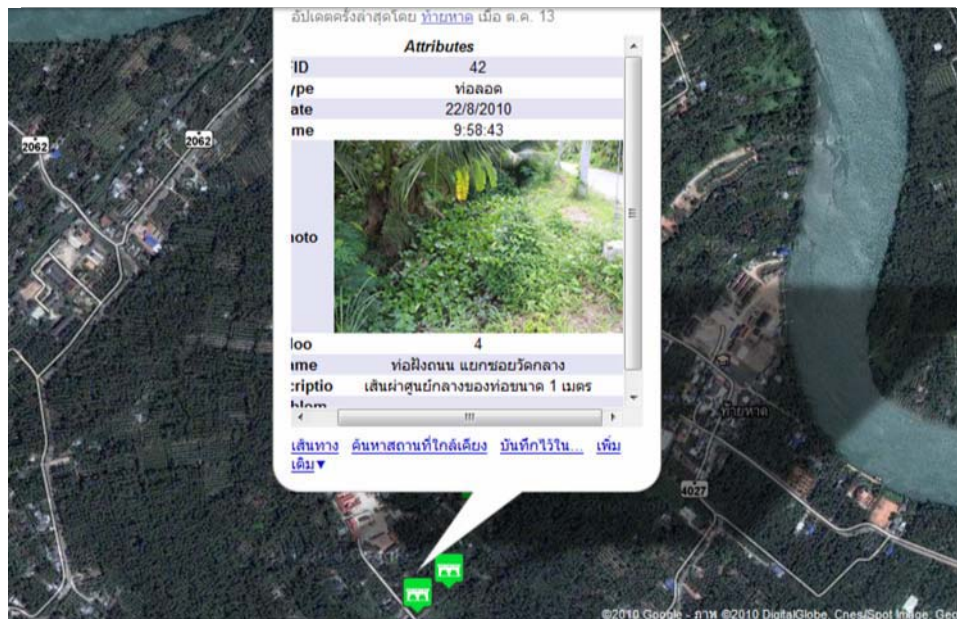
- 1.ระบบการไหลเวียนของแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่สะดวกในตำบลท้ายหาด
- 2.พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเรื่องน้ำขึ้นสูงในตำบลท้ายหาด

ภาพที่ 13 แผนที่แสดงตำแหน่งท่อลอด ในตำบลท้ายหาด

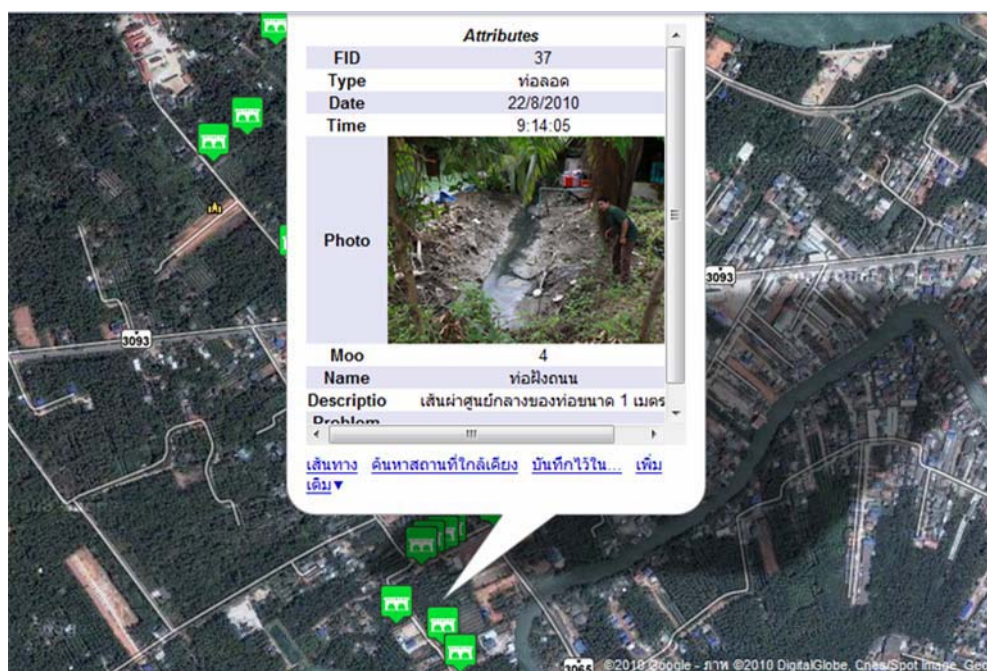

ภาพที่ 14 แสดงจุดพิกัดปัญหา ท่อลอดบริเวณหน้าหอประชุมมอเนกประสงค์ ม.4 ต.ท้ายหาด

ภาพที่ 15 แสดงจุดพิกัดปัญหา ลำประโดงแยกซอยวัดกลาง ต.ท้ายหาด

ภาพที่ 16 แสดงจุดพิกัดปัญหา ลำประโดงใน ม.4 ต.ท้ายหาด

ภาพที่ 17 แสดงจุดพิกัดปัญหา ลำประโดงที่ถูกลูกคลื่น ม.4 ต.ท้ายหาด

ง. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

ง.1 วิสัยทัศน์ด้านน้ำ ตำบลท้ายหาด

“พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการอนุรักษ์คูคลองและธรรมชาติ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน”

ง.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์หลักด้านน้ำ ตำบลท้ายหาด

กระบวนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำในตำบลท้ายหาด จังหวัดสมุทรสงคราม ได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำจากการระดมความคิดเห็นของแกนนำชุมชน และคนในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการด้านน้ำ ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

- 1.การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ
- 2.การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ
- 3.การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย

ตารางที่ 23 แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์หลัก ตำบลท้ายหาด

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ	1.1 การอนุรักษ์แหล่งน้ำและทางน้ำ	1.1 ก การบำรุงรักษาแหล่งน้ำและทางน้ำ 1.1 ข การขุดลอกคลองลำประโดงให้น้ำสามารถไหลเวียนได้สะดวก
	1.2 การลดปัญหาคุณภาพน้ำ	1.2 ก ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับคนในชุมชน 1.2 ข ส่งเสริมให้ชุมชนหันมาใช้บ่อบำบัดน้ำเสีย
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ	2.1 การพัฒนากระบวนการวางแผนบริหารจัดการน้ำ	2.1 ก ศึกษาดูงาน 2.1 ข จัดทำข้อมูล
	2.2 การพัฒนาระบบติดตามและการเฝ้าระวัง	2.2 ก การตรวจวัดคุณภาพน้ำ
	2.3 การพัฒนาระบบสารสนเทศ	2.3 ก จัดทำแผนที่ GIS 2.3 ข จัดซื้อเครื่องมือ

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและ บรรเทาพิบัติภัย	3.1 การบรรเทาปัญหาน้ำท่วม	3.1 ก จัดทำข้อมูลพื้นที่น้ำท่วม
	3.2 การบรรเทาปัญหาการ พังทลายริมตลิ่ง	3.2 ก ก่อสร้างเขื่อนกันตลิ่ง

ง.3 การวิเคราะห์ SWOT

SWOT Analysis ถือเป็นเครื่องมือชิ้นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และสามารถสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้การจัดทำแผนการจัดการน้ำระดับชุมชนง่ายขึ้น ทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง และนำไปสู่การลงมือปฏิบัติที่เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ใน 4 ประเด็น คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 24 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็งที่สำคัญ Strength	จุดอ่อนที่สำคัญ Weakness
<ul style="list-style-type: none"> - อบต.ทำงานร่วม - มีแกนนำหมู่บ้านที่เข้มแข็ง สามารถรวมตัวกัน และทำงานร่วมกันได้ - กลุ่มแกนนำชุมชนในการดูแลรักษาด้านสิ่งแวดล้อม - น้ำประปาส่วนภูมิภาคเข้าถึงพื้นที่ทั่วตำบล - มีเส้นทางหลัก และลำประโดงอยู่มาก - มีการคมนาคมที่สะดวก - มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง - มีอาชีพทางการเกษตรจึงทำให้คนส่วนหนึ่งยังดูแลรักษา และหวงแหนแหล่งน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ - น้ำเค็มเข้าถึงพื้นที่ - ระบบการระบายน้ำ - ทางน้ำตื้นเขิน - ถนนทับเส้นทางคลอง และลำประโดง - ท่อลอดถนนมีการอุดตัน - มีการก่อสร้างที่รุกล้ำเขตคลอง ลำประโดง - มีประชากรแฝงเพิ่มมากขึ้น - ประชาชนส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ทำการเกษตรยังขาดการดูแล และรักษาทรัพยากรแหล่งน้ำในชุมชน

โอกาสที่สำคัญ Opportunity	ภาวะคุกคามที่สำคัญ Threat
<ul style="list-style-type: none"> - อบรม.ทำงานร่วม - เป็นพื้นที่ศึกษาดูงานของนักศึกษาในเรื่องการทำเกษตร และกลุ่มอาชีพ - มีหน่วยงานรัฐเข้ามาช่วยเหลือ - งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องตรวจวัดค่าน้ำ ให้ความรู้ จัดอบรมบริหารจัดการ - มีปราชญ์ชาวบ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - การขยายตัวของอุตสาหกรรมขนาดเล็ก - การขยายตัวของเมือง - น้ำเสียจากอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ในตำบลและบริเวณตำบลใกล้เคียง - มีแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น - การเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ - ที่ดินเปลี่ยนมือ - การขยายตัวของอุตสาหกรรมขนาดเล็ก - การขยายตัวของเมือง - น้ำเสียจากอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ในตำบลและบริเวณตำบลใกล้เคียง - มีแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น - การเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ - ที่ดินถูกเปลี่ยนมือ

ง.4 การวิเคราะห์ TOWS

หลังจากที่มีการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดแล้ว ก็จะนำมาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกซ์โดยใช้ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix โดย TOWS Matrix เป็นตารางการวิเคราะห์ที่นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดออกมาเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ TOWS

นำจุดแข็งไปเพิ่มโอกาส (กลยุทธ์แบบ S-O)	นำโอกาสไปลบจุดอ่อน/ปิดจุดอ่อนเพื่อเพิ่มโอกาส (กลยุทธ์แบบ W-O)
<p>ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ</p> <p>ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่อง การอนุรักษ์คู คลอง ลำ ประโดง</p> <p>จัดอบรมเด็ก และเยาวชน ในเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางน้ำในตำบล</p>	<p>จัดทำระบบฐานข้อมูล สถานการณ์เร่งด่วน (คลองที่ทำการขุดลอกไปแล้ว ปีไหน งบประมาณจากไหน ฯลฯ)</p>
นำจุดแข็งไปลดภาวะคุกคาม (กลยุทธ์แบบ S-T)	ปิดจุดอ่อนเพื่อลดภาวะคุกคาม (กลยุทธ์แบบ W-T)
<p>สำรวจประชากรแฝง และแรงงานต่างด้าว</p> <p>ประชาสัมพันธ์ให้แรงงานต่างด้าวรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ</p> <p>จัดอบรมแรงงานต่างด้าวและประชากรแฝงในเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในตำบล</p> <p>จัดทำแผนที่เส้นคลองหลัก ลำประโดงสาธารณะ และตำแหน่งที่สำคัญในตำบลเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง และชุมชน</p>	<p>จัดระเบียบที่อยู่อาศัยแรงงานต่างด้าวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมทรัพยากรน้ำในชุมชนให้ดีขึ้น</p>
<p>ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการรายใหม่(อุตสาหกรรมครัวเรือนที่มีผลต่อทรัพยากรน้ำในตำบล) เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในตำบล</p> <p>สำรวจครัวเรือนที่ยังไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย</p>	

จ. โครงการที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนทั้งหมด 11 โครงการ

1. โครงการประชาสัมพันธ์เรื่องการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้กับแรงงานต่างด้าว
2. โครงการจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้กับแรงงานต่างด้าว และประชากรต่างถิ่นที่อาศัยอยู่ในตำบล
3. โครงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่อง ทรัพยากรน้ำในตำบล ผ่านหอกระจายข่าว และอื่นๆ
4. โครงการจัดฝึกอบรมเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน
5. โครงการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ กับผู้ประกอบการรายใหม่
6. โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวให้มีชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้เกิดการสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน
7. โครงการสำรวจครัวเรือนที่ยัง ไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย
8. โครงการสำรวจประชากรต่างด้าว และประชากรแฝง
9. โครงการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำให้กับแกนนำชุมชน
10. โครงการจัดทำแผนที่เส้นทางคลองหลัก และลำประโดงสาธารณะเพื่อเป็นข้อมูลในการรองรับการขยายตัวของเมืองและชุมชน
11. โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูล สถานการณ์เร่งด่วน (น้ำท่วมบริเวณไหนบ้าง จุดไหนที่น้ำไหลไม่สะดวก ฯลฯ)

จ.1 ตารางโครงการการจัดการน้ำ ตำบลท้ายหาด แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์

ตารางที่ 26 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

No	กลยุทธ์	สถานที่	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างถนนลูกรังผิวจราจรหินคลุกระหว่าง ม.4 ท้ายหาด กับ ม.1 บางขันแตก พร้อมสะพาน ค.ส.ล. จำนวน 3 สะพาน เชื่อม ม.5 โรงเรียนท้ายหาด (2556)	ส่วนโยธาฯ/อบจ.
2	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างท่อระบายน้ำบริเวณคุ้มลมทวน ซอย 1 และ ซอย 2 ม.2 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
3	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างสะพานคลองศาลฮ่วยเนี้ย ม.3 (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
4	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างสะพานต่อ ค.ส.ล. ในซอยชายแหลม คลอง นายสมกับนายสาคร เป้าน้อย ม.3 (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
5	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างท่อระบายน้ำบริเวณสี่แยกบางเรือหัก ม.4 (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
6	2.1ก	ต.ท้ายหาด	วางท่อระบายน้ำซอยสไบทอง ม.6 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
7	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างสะพานพร้อมท่อ ม.5 เชื่อมต่อ ม.1 บางขันแตก (2555)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
8	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างสะพานต่อข้างบ้านนายศักดิ์ ทวีพร ม.5	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
9	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างสะพานแผ่นปูนสำเร็จบริเวณหลังบ้านนาง ประสิทธิ์ ม.6	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
10	2.1ก	ต.ท้ายหาด	จัดเก็บขยะมูลฝอยทางลำคลอง ม.1-6	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
11	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ขุดลอกคลองข้างบ้านเชียวชาญชัย ม.1 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
12	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ขุดลอกคลองบ้านตาเล็ก ม.2 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
13	2.1ก	ต.ท้ายหาด	ขุดลอกคลองบ้านนายนาวิ อาทยกุล ม.3 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด

No .	กล ยุทธ์	สถานที่	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
14	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบ้านคุณลำจวน เพิ่มพูน ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
15	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบ้านแม่สะอาด ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
16	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงสี่แยกบางเรือหัก ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
17	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบ้านนายพิเชษฐ์ สุขอุดม ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
18	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบ้านลุงเลื่อน แสงสุวรรณ ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
19	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบ้านลุงเสริม สิริคำหอม ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
20	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงปากทางเข้าวัดท้ายหาด ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
21	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบ้านคุณเพลินตา มุลสวัสดิ์ ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
22	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบริเวณบ้านนายพิษณุ ชื่นสกุล ม.4 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
23	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกคลองบางหัวกรวด ม.4 -5 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
24	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกท่อรางน้ำซอยสุขสมบูรณ์ 2 ม.6 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
25	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกคลองตาใบ ม.6 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
26	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงข้างบ้านนายดี ม.6 (2554)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
27	2.1ก	ต.ท้าย หาด	ชุดลอกลำประโดงบริเวณบ้านตาเส้ง ตาเถา ตานิล ตาแดงและตาอ ม.5 (2556)	ส่วนโยธาฯ /อบต.ท้ายหาด
28	2.1ข	ต.ท้าย หาด	ประชาสัมพันธ์เรื่องการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้กับแรงงานต่างด้าว	
29	4.1ง	ต.ท้าย หาด	จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้กับแรงงานต่างด้าว และประชากรต่างถิ่นที่อาศัยอยู่ในตำบล	
30	4.1ง	ต.ท้าย	ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่อง ทรัพยากรน้ำใน	

No .	กล ยุทธ์	สถานที่	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
31	4.1ง	หาด ต.ท้าย	ตำบล ผ่านหอกระจายข่าว จัดฝึกอบรมเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้กับเด็ก และเยาวชนในชุมชน	
32	4.1ง	หาด ต.ท้าย	ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากร น้ำ กับผู้ประกอบการรายใหม่	
33	2.1ข	หาด ต.ท้าย	ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวให้มีชีวิตที่ดี ขึ้น เพื่อให้เกิดการสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำใน ชุมชน	
34	2.1ข	หาด ต.ท้าย	รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำลำ คลอง ป่าชายเลน (2554-2556)	ส่วนสาธารณสุข/อบต.ท้าย หาด
35	4.3ก	หาด ต.ท้าย	สำรวจครัวเรือนที่ยังไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย	

ตารางที่ 27 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ

No.	กล ยุทธ์	สถานที่	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	4.1ง	ต.ท้าย หาด	ศึกษาดูงานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ม.1-6 (2554- 2556)	สำนักงานปลัด/อบต.ท้าย หาด
2	4.3ก	ต.ท้าย หาด	รังวัดปักเขตที่ดินสาธารณะ ลำประโดง ถนนในเขต ตำบล (2554-2556)	สำนักงานปลัด/อบต.ท้าย หาด
3	4.3ก	ต.ท้าย หาด	สำรวจจำนวนประชากรต่างด้าว และประชากรแฝง	
4	4.1ง	ต.ท้าย หาด	ฝึกการใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำให้กับแกนนำ ชุมชน	
5	4.3ก	ต.ท้าย หาด	จัดทำแผนที่เส้นทางคลองหลัก และลำประโดง สาธารณะเพื่อเป็นข้อมูลในการรองรับการขยายตัว ของเมือง และชุมชน	
6	4.3ก	ต.ท้าย หาด	จัดทำระบบฐานข้อมูล สถานการณ์เร่งด่วน (น้ำท่วม บริเวณไหนบ้าง จุดไหนที่น้ำไหลไม่สะดวก ฯลฯ)	
7	4.3ก	ต.ท้าย หาด	จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อประชาชน (2554-2556)	สำนักงานปลัด/อบต.ท้าย หาด

ตารางที่ 28 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย

No.	กล ยุทธ์	สถานที่	โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	3.1ข	ต.ท้ายหาด	ก่อสร้างเขื่อน คสล. กันคลื่นข้างบ้านนายตี๋ ม.6 (2554)	ส่วนโยธาฯ/อบต.ท้าย หาด

ฉ. สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำและข้อเสนอแนะ

ฉ.1 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำ

การดำเนินงานในพื้นที่ตำบลท่ายอด อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้โครงการการวางแผนจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์บนเว็บ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของโครงการ คือ ชุมชนมีแผนการจัดการน้ำระดับตำบล แต่เงื่อนไขสำคัญในการดำเนินงานร่วมกับชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (ทีมวิจัยชุมชน) มีข้อจำกัดเบื้องต้น เรื่องความเข้าใจในกระบวนการทำงาน ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจนว่าการสร้างความเข้าใจในช่วงแรกนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทีมวิจัยชุมชนยังมีวิธีคิด และความเข้าใจการทำงานแบบเดิมๆ คือ มีกรอบการทำงานมาตามที่นักวิจัยภายนอก บอกให้เขาทำเป็นลำดับขั้นตอน แล้วชุมชนก็ดำเนินงานตามกรอบที่ถูกกำหนดมา ถ้าไม่มีความชัดเจนตั้งแต่ครั้งแรก งานนี้ก็จะไม่ต่างอะไรจากงานเดิมๆที่เคยทำมา ดังนั้นกระบวนการทำงานครั้งนี้จึงมีการออกแบบและวางแผนเพื่อให้ทีมวิจัยชุมชนได้เรียนรู้จริงๆ ว่าการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เขาต้องเป็นผู้ค้นหาปัญหา และค้นหาตอบการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ในช่วงการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาประกอบไปด้วย การศึกษาเรียนรู้สภาพพื้นที่และค้นหาทีมวิจัยชุมชน การสร้างความเข้าใจโครงการกับชุมชน จัดทำข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล SWOT กำหนดยุทธศาสตร์กำหนดประเด็น และเก็บข้อมูล โดยมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ภายในทีมวิจัยชุมชน และนักประสานงานชุมชน การจัดกิจกรรมในช่วงแรก (ค้นหาทีมวิจัย) ทีมวิจัยมีการปรับเปลี่ยนกันอยู่ตลอดเวลา เพราะแกนนำชุมชนที่มาเป็นทีมวิจัยร่วมนั้น ต่างมีบทบาทหน้าที่ในตำบล และมีภาระงานที่หลายด้าน จากการลงพื้นที่ของนักประสานงานชุมชนบ่อยครั้ง จึงทำให้รู้จักแกนนำชุมชนท่านอื่นๆ ที่มีความสนใจโดยตรงในเรื่องน้ำ เข้ามาร่วมเป็นแกนนำทีมวิจัยอย่างเต็มตัว หลังจากที่ได้แกนนำทีมวิจัยแล้ว การทำงานค้นหาทีมวิจัยและการสร้างความเข้าใจโครงการฯ จึงเป็นกระบวนการที่นำไปพร้อมกัน เมื่อกระบวนการค้นหาทีมวิจัยและเวทีสร้างความเข้าใจดำเนินการไปพร้อมๆ กัน จึงทำให้ทีมวิจัยในช่วงแรกๆ เริ่มมีความเข้าใจโครงการฯ มากยิ่งขึ้น จากการที่นักประสานงานชุมชนต้องค้นหาทีมวิจัยเอง จึงกลายเป็นการเชิญชวนกันเองจากแกนนำชุมชนด้วยกัน การสร้างความเข้าใจในเวทีจึงเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พุดคุยข้อมูลชุมชนร่วมกัน จากการที่มีเวทีการประชุมอยู่หลายครั้ง ด้วยบุคลากรของการทำงานของแกนนำชุมชนตำบลท่ายอด ที่มีลักษณะเฉพาะ คือชอบการลงมือปฏิบัติมากกว่าการนั่งประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักประสานงานชุมชนจึงต้องออกแบบการทำงานใหม่ คือการนำเครื่องมือ GPS และแผนที่เข้ามาช่วยในการสร้างการเรียนรู้ให้กับชุมชน คือการลงมือจัดเก็บข้อมูลในสิ่งที่ชุมชนสนใจ และนำข้อมูลที่ได้นั้นมาสู่เวทีการพุดคุย การลงมือเก็บข้อมูลร่วมกันนั้น จึงทำให้ความสัมพันธ์ของนักประสานงานชุมชนที่เป็นคนภายนอกชุมชน และทีมวิจัยชุมชนมีความสนิทมากขึ้น จากคำพูดที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นว่า จริงๆ แล้วก็ไม่ใช่ปัญหาของนักประสานงานชุมชน ที่จะต้องมาลงพื้นที่เก็บข้อมูล แต่จริงๆ แล้วคือปัญหาของพื้นที่ ต.ท่ายอดที่เราแกนนำในชุมชนจะต้องร่วมกันเก็บข้อมูล และแก้ไขร่วมกัน จากการที่ลงมือปฏิบัติจึงทำให้ทีมวิจัยรู้สึกเป็นเจ้าของของงานนี้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนในเวทีประชุม 6 พื้นที่ ทีมวิจัย

ชุมชนได้นำสิ่งที่ตนเองดำเนินการเข้าร่วมแลกเปลี่ยน จากคนที่ไม่ค่อยพูดก็ต้องปรับตัวในการพูดเพื่อสื่อสารข้อมูลต่างๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันในการทำงานในพื้นที่ และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เพราะตนเองต้องเตรียมข้อมูลมาแลกเปลี่ยนในเวทีถัดไป

ด้วยพัฒนาการต่างๆ ที่ทีมวิจัยชุมชนได้เรียนรู้ขึ้น ทำให้โครงการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โครงการบรรลุเป้าประสงค์โดยสามารถกำหนดแผนการจัดการน้ำระดับตำบล และฐานข้อมูลในการตัดสินใจ

หากนำกระบวนการเรียนรู้ มาพัฒนาและยกระดับภายในชุมชนให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ แผนพัฒนาด้านอื่นๆ ก็จะเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จ.2 ข้อเสนอแนะ

1. การค้นหาประเด็นการศึกษาของชุมชน ที่ได้มาโดยการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชน ทำให้การทำงานเป็นเจ้าของประเด็นร่วมกัน
2. การสร้างความสัมพันธ์ และลงพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมระหว่างทีมงาน ที่นอกเหนือจากงานวิจัยหลักแล้ว จะส่งผลไปถึงเรื่องของความกลมกลืนเปรียบเสมือนนักประสานงานชุมชนเป็นคนในชุมชนเอง
3. การทำงานร่วมกับชุมชนจำเป็นต้องมีพี่เลี้ยงคอยกระตุ้น และหนุนเสริมการทำงาน

3.4 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลแพรกหนามแดง

ก. ข้อมูลพื้นฐานของตำบล

ตำบลแพรกหนามแดงเป็นตำบลที่แยกออกมาจากตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม สภาพพื้นที่ค่อนข้างกันดาร มีอาณาเขตอยู่ติดกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดเพชรบุรี มีลำคลองล้อมรอบตำบลและยังมีคลองซอย ลำประโดง และแพรกสาธารณะอยู่เป็นจำนวนมาก ในพื้นที่ของตำบล โดยเฉพาะบริเวณแพรกสาธารณะ จะมีต้นไม้ชนิดหนึ่งขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งต้นไม้นี้จะมีหนาม สีแดงขึ้นตามลำต้น ชาวบ้านผู้ใช้เรือสัญจรไป-มาจึงเรียกกันติดปากว่า “แพรกหนามแดง” (ข้อมูลจากผู้สูงอายุในตำบล) ก่อนที่จะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดงนั้น ตำบลแพรกหนามแดงมีฐานะเป็นสภาตำบลแพรกหนามแดง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2537 รัฐบาลภายใต้การนำของ นายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ออกพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 (ตามเสียงเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการการกระจายอำนาจที่จะรวมศูนย์อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาคความเจริญเติบโตในชนบทจึงไม่ค่อยทั่วถึง) มีผลทำให้ตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยสามปีย้อนหลังหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ยกฐานะเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

“องค์การบริหารส่วนตำบล” มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและตำบลแพรกหนามแดงได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศ กระทรวงฯ ลงวันที่ 19 มกราคม 2539 ลงนามโดยนายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 113 ตอนที่ 9 ง ลงวันที่ 30 มกราคม 2539 โดยมี นายละม่อม รัชอำรินทร์ เป็นประธานกรรมการบริหารคนแรก ปัจจุบันนายทวีป อมศิริ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจากอดีตถึงปัจจุบัน

ก.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

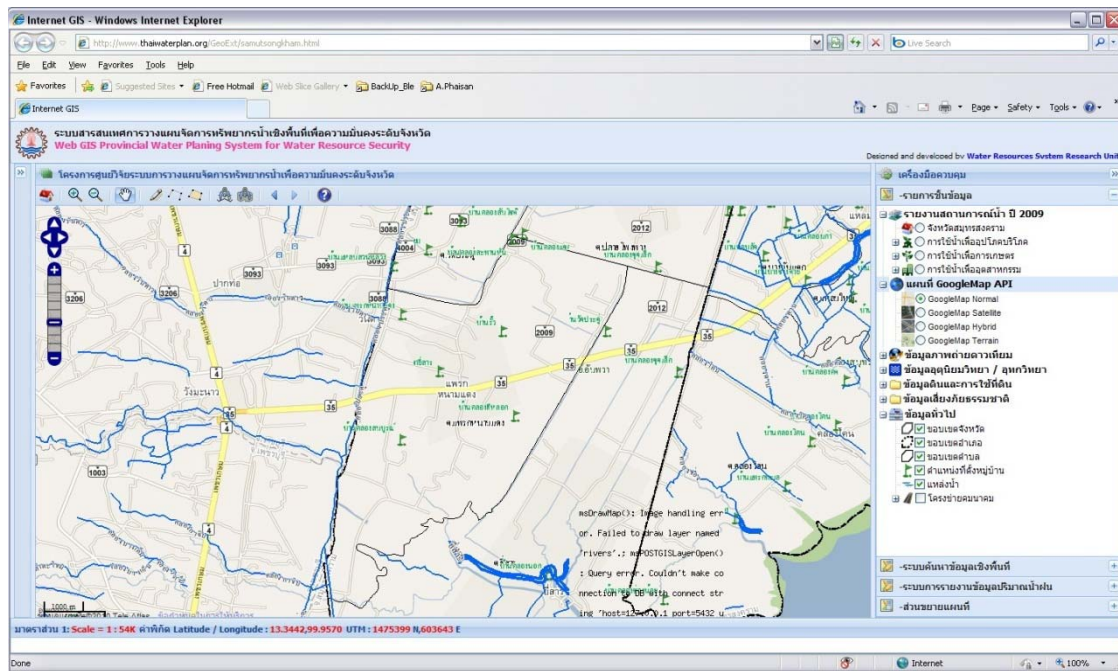
องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง ตั้งอยู่เลขที่ 162 หมู่ที่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในท้องที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระยะห่างจาก อำเภออัมพวา ประมาณ 26 กิโลเมตร พื้นที่ตำบลโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล มีลำคลองกระจายทั่วพื้นที่ทำให้เหมาะแก่การเกษตร และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง มีเนื้อที่ประมาณ 36.23 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 22,641 ไร่ โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลวัดประดู่และตำบลปลายโพรงพาง อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากคลองวัดประดู่บรรจบกับคลองทะเลญั่ว แล้วไปทางทิศตะวันออกตามกึ่งกลางคลองทะเลญั่ว ถึงคลองบางแค ไปทางทิศเหนือตามกึ่งกลางคลองบางแคถึงคลองขุดเล็ก ไปทางทิศตะวันออก กึ่งกลางคลองขุดเล็กสิ้นสุดที่คลองขุดเล็กบรรจบกับคลองขุดก้านันสมบูรณ์ รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ 7.9 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อดำบลห้วยโรง อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี และตำบลวันดาว อำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากสะพานรถไฟ ไปทางทิศเหนือตามกึ่งกลางรางรถไฟ ถึงคลองวัดประดู่ ไปทางทิศเหนือตามกึ่งกลางคลองวัดประดู่ สิ้นสุดที่คลองวัดประดู่บรรจบกับคลองทะเลญั่ว รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 8.9 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลยี่สาร อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากคลองขุดเล็ก บรรจบกับคลองขุดก้านันสมบูรณ์ ไปทางทิศใต้ตามกึ่งกลางคลองขุดก้านันสมบูรณ์ สิ้นสุดที่คลองขุดก้านันสมบูรณ์บรรจบกับคลองขุดตาแย้ม รวมระยะทางด้านทิศตะวันออก ประมาณ 8.5 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อดำบลยี่สาร อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากคลองขุดก้านันสมบูรณ์บรรจบกับคลองขุดตาแย้ม ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามกึ่งกลางคลองขุดตาแย้มถึงคลองลัด ไปตามกึ่งกลางคลองลัดถึงคลองตารอด และไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามกึ่งกลางคลองตารอด ไปทางทิศใต้ตามกึ่งกลางคลองยี่สารเก่า ถึงคลองรางโพธิ์ และไปทางทิศตะวันตกตามกึ่งกลางคลองรางโพธิ์สิ้นสุดที่สะพานรถไฟบริเวณพิศัตรวระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ 6.3 กิโลเมตร

ภาพที่ 18 เขตการปกครองและอาณาเขตติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง

ก.2 จำนวนประชากร

จำนวนประชากรของตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 3,827 หลังคาเรือน ประชากรทั้งสิ้น 3,827 คน แยกเป็น ชาย 1,883 คน หญิง 1,944 คน ประชาชนตำบลแพรกหนามแดงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพาะปลูกและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยประชากรส่วนมากเลี้ยงปลาสดและเลี้ยงกุ้งเป็นอาชีพหลัก มีประชากรบางส่วนประกอบอาชีพทำสวนและทำนา การคมนาคมติดต่อระหว่างตำบล และอำเภอเป็นถนนลาดยาง การคมนาคมติดต่อภายในหมู่บ้าน และตำบลเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลูกรัง และถนนลาดยาง

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง มีจำนวนหมู่บ้าน 6 หมู่บ้าน (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2552 สำนักทะเบียนอำเภออัมพวา กรมการปกครอง) ดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 จำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวน ประชากรรวม (คน)	จำนวน ประชากรชาย (คน)	จำนวนประชากร หญิง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านคลองขุดเล็ก	211	979	474	505
หมู่ที่ 2 บ้านคลองสะพานหัน	137	584	303	281
หมู่ที่ 3 บ้านไร่	115	533	259	274
หมู่ที่ 4 บ้านแพรกหนามแดง	198	739	361	378
หมู่ที่ 5 บ้านคลองขุดสมบูรณ์	92	398	197	201
หมู่ที่ 6 บ้านคลองผีหลอก	178	594	289	305
รวม	931	3,827	1,883	1,944

ก.3 ลักษณะอาชีพและธุรกิจของประชากร

ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพาะปลูกและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยประชากรส่วนมากเลี้ยงปลาสดและเลี้ยงกุ้งเป็นอาชีพหลักและมีประชากรบางส่วนประกอบอาชีพทำสวนและทำนา

หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดงประกอบด้วย บั๊มน้ำมัน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ บั๊มบางจาก พี.อาร์. แพรกหนามแดง (หมู่ที่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง) และปั๊มน้ำมันจุริาออย (หมู่ที่ 6 ตำบลแพรกหนามแดง) ร้านค้าทั่วไป จำนวน 32 แห่ง และโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 8 แห่ง

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่ มีการรวมกลุ่มของประชาชนเป็นกลุ่มอาชีพและกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ / กลุ่มออมทรัพย์ ดังนี้

- กลุ่มอาชีพ จำนวน 12 กลุ่ม ได้แก่

หมู่ที่ 1 - กลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำกึ่งธรรมชาติ

หมู่ที่ 2 - กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงปลาสด

- กลุ่มเกษตรกรพัฒนาปลาสด

หมู่ที่ 3 - กลุ่มส่งเสริมอาชีพผู้เลี้ยงปลา

- กลุ่มผู้ประกอบการทำนาข้าว

- กลุ่มผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าอุตสาหกรรม

หมู่ที่ 4 - กลุ่มเลี้ยงปลาสด

- กลุ่มทำสวนผักและทำนา

- กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้ง

หมู่ที่ 5 - กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

หมู่ที่ 6 - กลุ่มเลี้ยงปลาสด

- กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ / กลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 6 กลุ่ม (หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6)

ก.4 ทรัพยากรแหล่งน้ำและดิน

ตารางที่ 30 ความยาวคลองธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง

หมู่บ้าน	รายชื่อคลองธรรมชาติ	ความยาว (กม.)
หมู่ที่ 1 บ้านคลองขุดเล็ก	1.คลองขุดเล็ก	3.30
	2.คลองขุดสมบูรณ์	2.30
	3.คลองตาฟ่อง	1.55
	4.คลองตามัก	2.00
	5.คลองตาเลย	2.20
	6.คลองตาสิน	1.50
	7.คลองปลายบางแค	0.65
	8.คลองตาอ้า	1.40
หมู่ที่ 2 บ้านสะพานหัน	1. คลองสะพานหัน	3.00
	2..คลองคอนตาอุบ	2.00
	3.คลองหนองใหญ่	0.75
	4.คลองขุดใหม่	1.00
	5.คลองแครง	2.00
	6.คลองปลายบางแค	1.85
	7.คลองตากิม	0.40
	8.คลองตาเพิ่ม	0.40
	9.คลองตาเจ๊ก	1.00
หมู่ที่ 3 บ้านรั้ว	1.คลองทะเลแก้ว	1.50
	2.คลองบ้านรั้ว	1.60
	3.คลองตาเพชร	1.30
	4.คลองยกกระบัตร	1.50
	5.คลองหนองใหญ่	0.75
หมู่ที่ 4 บ้านแพรกหนามแดง	1. คลองแพรกหนามแดง	3.20
	2. คลองลางโพธิ์	1.40
	3. คลองต้นนุ่น	1.00
	4. คลองใหม่	0.82

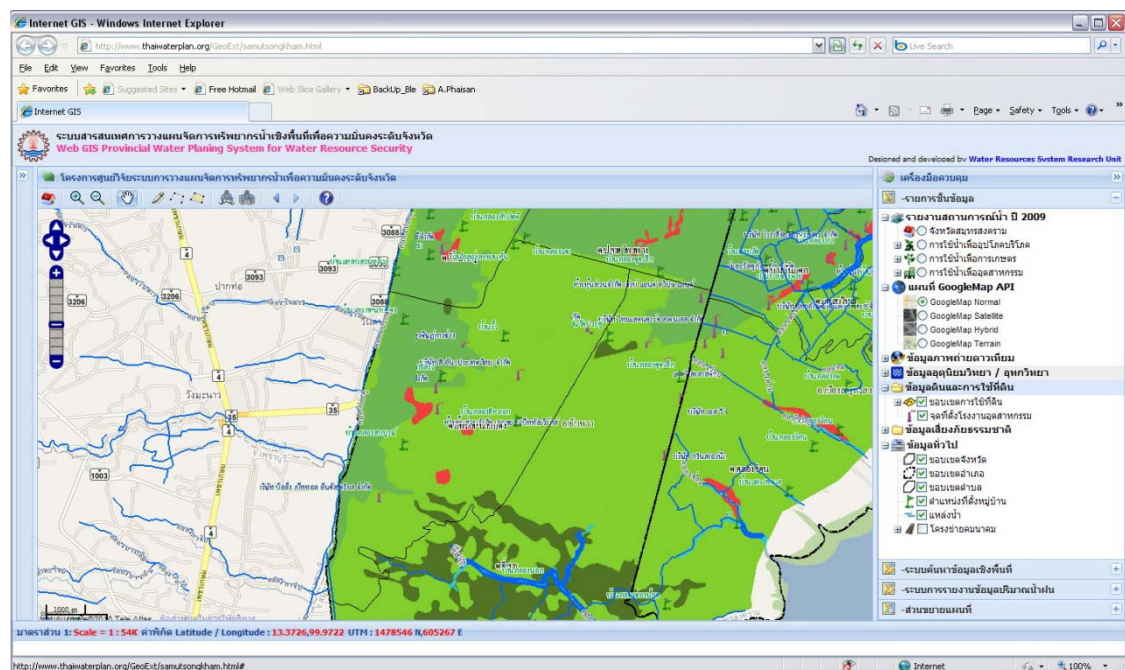

ตารางที่ 30 (ต่อ)

หมู่บ้าน	รายชื่อคลองธรรมชาติ	ความยาว (กม.)
	5. คลองวัว	1.50
	6. คลองโพธิ์	2.20
	7. คลองตรง	0.62
	8. คลองส้มงา	1.00
	9. คลองรางทับแถบ	3.06
	10. คลองตาแพร	0.53
	11. คลองมอญ	1.30
	12. คลองตาเรือ	1.00
	13. คลองยายปราง	0.74
	14. คลองแพรกบ่อตานา	1.40
	15. คลองแพรกลึก	1.30
	16. คลองแพรกห้วยลิง	2.29
หมู่ที่ 5 บ้านคลองขุดสมบูรณ์	1. คลองขุดสมบูรณ์	2.50
	2. คลองกองเจ็ด	1.30
	3. คลองตามน	1.50
	4. คลองปลัดสังวาลย์	1.50
หมู่ที่ 6 บ้านคลองผีหลอก	1. คลองคด	1.50
	2. คลองขวาง	1.20
	3. คลองลาดตาทา	1.00
	4. คลองทางควาย	0.50
	5. คลองขุดใหม่	0.70
	6. คลองผีหลอก	1.50

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น 2 ประเภท คือ คลองส่งน้ำชลประทาน 3 คลองซอย เพื่อใช้ในการเกษตร และแหล่งน้ำจากบ่อบาดาล เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค ฝายน้ำล้น 1 แห่ง ที่หมู่ที่ 4

แหล่งน้ำประปาใช้ในการอุปโภคบริโภค การประปาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดงมีระบบท่อประปาของการประปาส่วนภูมิภาคผ่านทุกหมู่บ้านแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือน ส่วนประปามูลบ้าน 3 แห่ง คือ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 6 จำนวน 2 แห่ง

ภาพที่ 19 แหล่งน้ำและลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง

ข. สถานการณ์น้ำและสภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ข.1 สถานการณ์น้ำของชุมชน

จากการประเมินสถานการณ์ในเรื่องระบบการไหลเวียนของน้ำในตำบลแพรงหนามแดง จะพบว่าตำบลแพรงหนามแดงเป็นตำบลที่รับน้ำธรรมชาติจากจังหวัดราชบุรี – เพชรบุรี ผ่านตำบลแพรงหนามแดงเพื่อที่จะออกสู่ทะเลอ่าวไทย และด้วยที่มีลำคลองล้อมรอบตำบลและยังมีคลองซอย ลำประโดง และแพรกสาธารณะอยู่เป็นจำนวนมาก และในปัจจุบัน พื้นที่ของตำบล โดยเฉพาะบริเวณแพรกสาธารณะจะไม่มีผู้คนได้ใช้สัญจรไป – มา ทำให้ลำคลองขาดการดูแลและถูกทอดทิ้ง

ข.2 สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

จากการสำรวจและเก็บข้อมูลชุมชน ของพื้นที่ที่ทีมวิจัยพบว่า ในบริเวณพื้นที่ตำบลแพรงหนามแดงซึ่งเป็นพื้นที่ ที่ประกอบด้วยทางน้ำธรรมชาติจำนวนมาก และสภาพพื้นที่ถูกกั้นด้วยถนนทางหลวงสายหลัก คือ ถนนพระรามที่ 2 รวมทั้งการก่อสร้างประตูระบายน้ำของกรมชลประทานชลประทาน ซึ่งกั้นระหว่างน้ำจืดและน้ำเค็ม และระบบการไหลเวียนของน้ำในตำบลยังขาดศักยภาพในการไหลเวียน เช่น ท่อลอดที่ไม่ได้ขนาดต่อลำคลอง ลำคลองที่ไม่มีการขุดลอก ถนนทับคลองธรรมชาติ คลองชลประทานทับคลองธรรมชาติและสภาพ ลำราง ลำประโดง ที่ไม่มีการปรับปรุงและขุดลอก ทำให้ปริมาณน้ำ ที่มีมากในพื้นที่ ไม่สามารถไหลออกสู่ทะเลได้ ส่งผลให้น้ำกระจายออกไปทั้งพื้นที่ ประกอบกับพื้นที่ที่เป็นคลองธรรมชาติที่ตื้น ดังในภาพที่ 20 ถึง ภาพที่ 23

ภาพที่ 20 สภาพพื้นที่ที่ถูกกีดขวางการกระจายน้ำด้วยถนนสายหลัก พระราม 2

ภาพที่ 21 ปัญหาน้ำเสียในคลองคลองวัดประดู่ซึ่งมีปริมาณน้ำเสียจากฟาร์มสุกรและพื้นที่ชุมชน

ภาพที่ 22 การก่อสร้างประตูระบายน้ำชลประทานกันระหว่างน้ำจืดและน้ำเค็ม

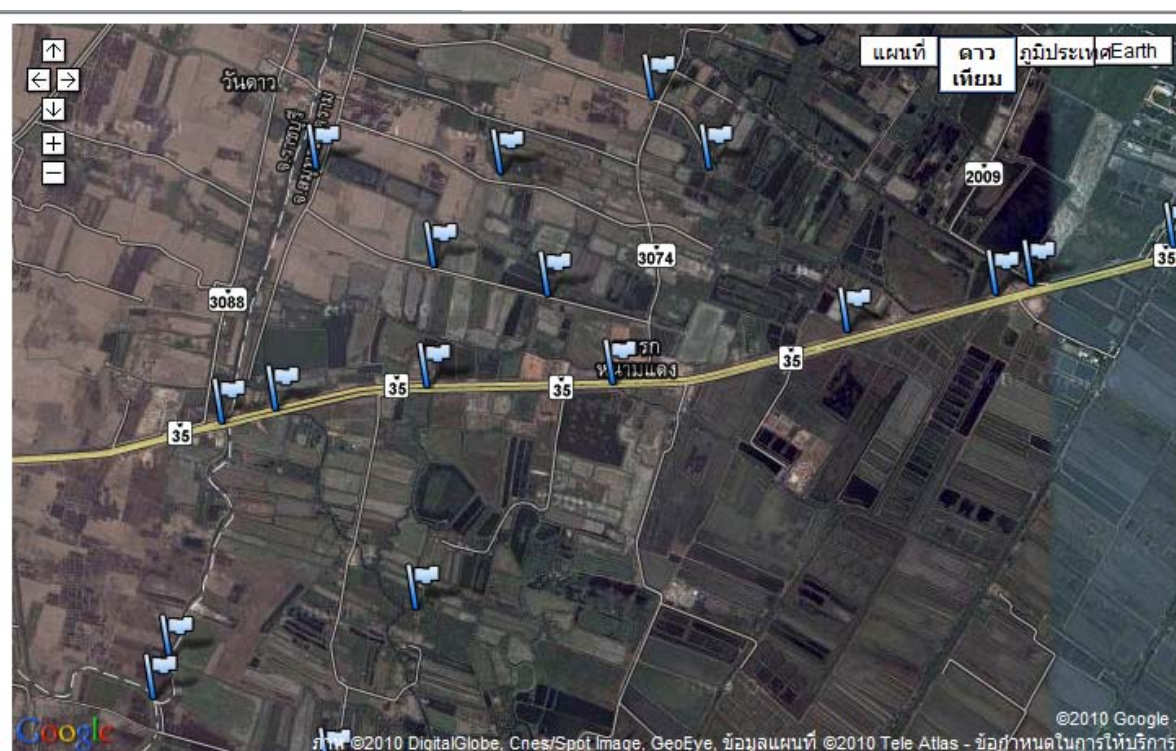

ภาพที่ 23 ตะกอนดินใต้สะพานและท่อลอด

ค. กำหนดพื้นที่เป่าประสงค์ (Hot Spot)

การแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ทีมวิจัยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ และสภาพปัญหาด้านน้ำในพื้นที่ ที่เกิดขึ้นจากการลงสำรวจข้อมูล จากการจัดเวทีพูดคุย และจากการสำรวจในพื้นที่จริง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ กำหนดพื้นที่ดำเนินการจัดการทรัพยากรด้านน้ำในชุมชน โดยกำหนดเป่าประสงค์เชิงพื้นที่ ได้แก่

1. น้ำในลำคลองไหลผ่านได้อย่างสะดวก ประกอบด้วยบริเวณ
2. ลดผลกระทบการเกิดปัญหาน้ำท่วม สาเหตุลำคลองตื้นเขิน ท่อลอดตัน พื้นที่ประกอบด้วยบริเวณ
3. การขาดแคลนน้ำและแนวโน้มที่จะขาดน้ำในอนาคตด้านเกษตรกรรมและการอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะเรื่อง การไหลเวียนของน้ำของพื้นที่ฝั่งน้ำจืดและฝั่งน้ำเค็มดังพื้นที่ประกอบตามรูปแบบที่แสดงในภาพที่ 24

ภาพที่ 24 กำหนดพื้นที่ที่กำหนดเป่าประสงค์ (Hot Spot) สำหรับแก้ปัญหา

ง. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

ง.1 วิสัยทัศน์

“ชุมชนมีส่วนร่วม การจัดการน้ำดี
น้ำมีคุณภาพ และพอเพียง
น้ำล้นคลองไหลเวียน ปราศจากสิ่งปฏิกูล
ระบบนิเวศสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

ง.2 เป้าประสงค์ และข้อมูลประกอบเป้าประสงค์

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรงหนามแดง ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้สามารถดำเนินการไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ 4 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำคือ ด้านการพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ

เป้าประสงค์

- 1.การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล
- 2.การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ
- 3.การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย
- 4.การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ

ง.3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาที่ชัดเจน และสิ่งสำคัญคือ ข้อมูลเพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ จึงมีความจำเป็นที่ข้อมูลจะต้องเป็นจริง และเป็นปัจจุบันเพื่อให้ตอบเป้าประสงค์ที่แท้จริง โดยใช้ประโยชน์จากผลของกระบวนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ต่อไป

ตารางที่ 31 ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ
1. จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการเกษตรและอุปโภคและบริโภค	1. ลดปัญหาการขาดน้ำทางด้าน การเกษตร 2. พัฒนาการเก็บข้อมูลของแกนนำ ชุมชน เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูล 3. พัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาคลอง และขุดลอกคูคลองเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการกระจายน้ำให้แก่ คลองตาเรือ คลองยายปราง คลองคัน นุ่น คลองขุดใหม่ คลองตรงคลองตา กิม คลองปลัดสังวรณ คลองแพรก หนามแดง คลองแกลงคลองสามเภา ผีหลอก คลองสะพานหัน รวมทั้งขุด ลอกตะกอนดินบริเวณสะพานทาง หลวงพระราม 2 ที่ตัดคลองธรรมชาติ	1. มีข้อมูลระบบน้ำและแกนนำชุมชน สามารถจัดการระบบฐานข้อมูลได้เป็น ระบบมากขึ้น 2. มีข้อมูลระบบแหล่งน้ำคลองธรรมชาติ และการเชื่อมต่อของระบบคลองธรรมชาติ 3. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เหมาะสม
2. อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ	4. พัฒนาและส่งเสริมการจัดการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมโดยขุดลอกคูคลอง ลำราง ลำประโดง	1. มีข้อมูลแหล่งกำเนิดของของเสียลง แหล่งน้ำ 2. มีการเก็บข้อมูล ลำคลอง ลำราง ลำประ โดง ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
3. ป้องกันและบรรเทา พิบัติภัย	5. ลดปัญหาน้ำท่วมในบริเวณ ลำ คลองที่มีปัญหา 6. จัดระบบการไหลของน้ำในลำ คลองตำบลแพรกหนามแดง	1. ศึกษาสถานการณ์น้ำในช่วงวิกฤตที่ ผ่านมา 2. เก็บข้อมูลเส้นทางลำคลอง ลำราง ลำ ประโดง ในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ
4. การพัฒนาการบริหารจัดการ	7. สร้างจิตสำนึกให้แก่คนในชุมชน โดยการทำให้ชุมชน เห็นความสำคัญของน้ำในลำคลอง	1. ชุมชนมีข้อมูลพื้นที่อดีต – ปัจจุบัน 2. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน 3. คนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบริหารจัดการน้ำของชุมชน

ง.4 การวิเคราะห์ SWOT

การจัดทำกลยุทธ์ด้วยการวิเคราะห์ SWOT ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์ วิธีหนึ่งซึ่งจะช่วยให้การจัดทำแผนน้ำชุมชนได้ทราบถึงสถานภาพของของชุมชนอันจะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรนั้นๆ ใน 4 ประเด็น คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน

เป้าประสงค์	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ลดปัญหาการขาดน้ำทางด้านการเกษตร	1. มีแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำ	1. ชุมชนมีความขัดแย้งทางการประกอบอาชีพ ฝั่งน้ำจืดและฝั่งน้ำเค็ม
2. พัฒนาการเก็บข้อมูลของแกนนำชุมชน เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูล	2. มีแกนนำชุมชนเข้มแข็งที่รวมตัวกัน	2. ไม่มีแหล่งน้ำผิวดินหรือประปาผิวดิน
3. พัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาคลองและขุดลอกคูคลองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำได้แก่ คลองตาเรือ คลองยายปราง คลองต้นนุ่น คลองขุดใหม่ คลองตรง คลองตากิม คลองปลัดสังวรณย์ คลองแพรกหนามแดง คลองแกลง คลองลำมะงา คลองผีหลอก คลองสะพานหัน รวมทั้งขุดลอกตะกอนดินบริเวณสะพานทางหลวงพระราม 2 ที่ตัดคลองธรรมชาติ	3. มีภูมิปัญญาในการจัดการน้ำ	3. มีประตูกั้นน้ำเค็มที่เกิดจากภูมิปัญญา ยังสร้างไม่ครบทุกประตู
4. พัฒนาและส่งเสริมการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ	4. มีระบบคลองชลประทาน	4. มีระบบประปาไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน
5. ลดปัญหาน้ำท่วมในบริเวณ ลำคลองที่มีปัญหา	5. อบต. ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ	5. มีระบบส่งน้ำที่ไม่สอดคล้องกับอาชีพ
6. จัดระบบการไหลของน้ำในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง สิ่งแวดล้อมโดยขุดลอกคูคลอง ลำราง ลำประโดง	6. ชุมชนมีกลุ่มองค์กรต่างๆ มากมาย เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงปลาสด กลุ่มนาข้าวปลอดสาร กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กลุ่มสวัสดิการตำบล กลุ่มผักปลอดสาร	6. ชาวบ้านรุกล้ำเขตลำคลองสาธารณะ ลำราง ลำประโดง
7. สร้างจิตสำนึกให้แก่คนในชุมชน	7. มีเด็กในตำบลที่สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมในตำบล	7. แผนพัฒนาตำบลของ อบต. ไม่เน้นด้านน้ำ
		8. น้ำทิ้งจากภายนอกตำบล โรงงานขนมจีน โรงงานฆ่าสัตว์
		9. ตำบลแพรกหนามแดงเป็นพื้นที่ต่ำ น้ำไหลลงสู่พื้นที่ตำบลตลอด
		10. น้ำบาดาลไม่มีคุณภาพ มีหินปูนเป็นแผ่น สีแดง

เป้าประสงค์	จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>โดยการทำให้ชุมชน เห็น</p> <p>ความสำคัญของน้ำในลำคลอง</p>		

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค

เป้าประสงค์	โอกาส	อุปสรรค
1. ลดปัญหาการขาดน้ำทางด้านการเกษตร	มีหน่วยงานให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี เช่น จังหวัด โครงการ	การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม ใช้ช่องโหว่ทาง
2. พัฒนาการเก็บข้อมูลของแกนนำชุมชน เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูล	ชลประทาน ,อบจ. , สกว. พอช. พื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงอยู่ใน	กฎหมายผังเมืองสร้างโรงงานในพื้นที่
3. พัฒนาปรับปรุง บำรุงรักษาคลองและขุดลอกคูคลองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำได้แก่ คลองตาเรือ คลองยายปราง คลองต้นนุ่น คลองขุดใหม่ คลองตรง คลองตากิม คลองปลัดสังวรณ คลองแพรกหนามแดง คลองแกลง คลองสำมะงา คลองผีหลอก คลองสะพานหัน รวมทั้งขุดลอกตะกอน ดินบริเวณสะพานทางหลวงพระราม	เขตพื้นที่รับผิดชอบของโครงการ ชลประทาน แกนนำชุมชนมีกระบวนการทำงานกระบวนการของงานวิจัย เพื่อท้องถิ่น	ลำคลองธรรมชาติเป็นที่รับน้ำทิ้งจากคลองชลประทานจังหวัดราชบุรี และเพชรบุรี น้ำเสียจากโรงงานและชุมชน ภายนอก เช่น ฟาร์มหมู โรงขนมจีน ตลาดเทศบาลปากท่อ คนนอกพื้นที่เข้ามาทำอาชีพ การเกษตร ไม่เห็นความสำคัญลำคลอง
2 ที่ตัดคลองธรรมชาติ		ชุมชนจัดการน้ำชลประทานด้วยชุมชนไม่ได้
4. พัฒนาและส่งเสริมการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ		การสร้างถนนพระราม 2 ที่ขวางทางน้ำ และการสัญจร
5. ลดปัญหาน้ำท่วมในบริเวณ ลำคลองที่มีปัญหา		ชลประทานหยุดส่งน้ำ ช่อมคลองอาชีพในชุมชนเสียหาย
6. จัดระบบการไหลของน้ำในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง สิ่งแวดล้อมโดยขุดลอกคูคลอง ลำราง ลำประโดง		

เป้าประสงค์	โอกาส	อุปสรรค
7. สร้างจิตสำนึกให้แก่นักในชุมชน โดยการทำให้ชุมชน เห็น ความสำคัญของน้ำในลำคลอง		

ง.5 กลยุทธ์แนวทางเลือกการพัฒนาด้านการจัดหาน้ำและคุณภาพน้ำ

จากการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์แล้วได้เป้าประสงค์การพัฒนาซึ่งระบุตัวชี้วัดในระดับผลลัพธ์รวมถึงการประเมินค่าตามค่าเป้าหมายที่กำหนดเพื่อเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ (Key Success Factors) และสามารถนำไปเป็นกลยุทธ์ และโครงการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น งบประมาณของแต่ละยุทธศาสตร์ ดังตารางที่ 34

- ทางเลือกการพัฒนาจัดหาน้ำ

ตารางที่ 34 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชนของตำบลแพรกหนามแดง

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ	ฝ่ายรับผิดชอบ	งบประมาณ			
				ปี1	ปี2	ปี3	ปี4
1. เก็บข้อมูลสำรวจจุดปัญหาและสภาพปัญหาสถานการณ์ของระบบน้ำในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง	1. ข้อมูลสภาพพื้นที่สถานการณ์ของคลองที่มีปัญหา	1. ศึกษาระบบการไหลเวียนของน้ำในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง	1. อบต. แพรกหนามแดง				
2. โครงการขุดลอกคูคลอง, ลำราง, แพรก, ลำประโดงในตำบลแพรกหนามแดงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำได้แก่คลองแพรกหนามแดงคลองแครงคลองสำมะงาฝั่หลอก คลองสะพานหัน	2. ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บกักได้เพิ่มขึ้นและความเร็วของการไหลที่เพิ่มขึ้น	2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบการไหลเวียนของน้ำในลำคลองตำบลแพรกหนามแดง	2. ส่วนโยธา				
3. โครงการขุดลอกคูคลอง, ลำราง, แพรก, ลำประโดงในตำบลแพรกหนามแดงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำได้แก่คลองแพรกหนามแดงคลองแครงคลองสำมะงาฝั่หลอก คลองสะพานหัน	3. ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บกักได้เพิ่มขึ้นและความเร็วของการไหลที่เพิ่มขึ้น	3. โครงการขุดลอกคูคลองธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำและปรับปรุงภูมิทัศน์	3. กรมทรัพยากรน้ำภาค 8				

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ	ฝ่าย รับผิดชอบ	งบประมาณ			
				ปี1	ปี2	ปี3	ปี4
คลองขุดใหม่							
คลองคันนูน							
คลองตาเรือ							
3.ขุดลอก	3.จุดเชื่อมต่อเชื่อมต่อกันของ	4. โครงการขุด	4. ส่วนโยธา				
ตะกอนดิน	คลองทั้งพื้นที่ตอนบนและ	ลอกตะกอนดิน					
บริเวณสะพาน	ตอนล่างจำนวน 8 จุด	บริเวณสะพาน					
ทางหลวง		ทางหลวง					
พระราม 2 ที่		พระราม 2 ที่ตัด					
ตัดคลอง		คลองธรรมชาติ					
ธรรมชาติ							

1. ทางเลือกการพัฒนาด้านวิฤตติ

ตารางที่ 35 กลยุทธ์ โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลแพรกหนามแดง

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ	ฝ่ายรับผิดชอบ	งบประมาณ			
				ปี1	ปี2	ปี3	ปี4
1.ผลักดันน้ำทะเล ล้นทะลักก่อนเลน ด้วยน้ำส่วนเกิน จากโครงการ ชลประทาน	1. ความหนาตะกอนเลนลดลง 0.5-1.0 เมตร	1. โครงการชะ ล้างตะกอนเลน ด้วยน้ำ ส่วนเกินจาก โครงการ ชลประทาน ได้แก่คลอง แพรกหนาม แดง คลองลำ น้ำแถม และ คลองกองเจ็ด	3.อบต.แพรก หนามแดง 4. โครงการ ชลประทาน จังหวัด สมุทรสงคราม				
2. เพิ่มสถานี บำบัดน้ำเสียใน คลองวัดประดู่ ช่วงที่ 1 จุด ด้านบนของ โครงการ ถึง จุดบรรจบ คลองแพรก หนามแดง จำนวน 1 แห่ง ช่วงที่ 1 จุด ด้านบนของ โครงการ ถึง จุดบรรจบ คลองแพรก หนามแดงถึง แยกคลองต้น	2. คุณภาพน้ำในคลองวัดประดู่ -ความเป็นกรดและด่าง (pH) มีค่าระหว่าง 5.0-9.0 -ออกซิเจนละลาย (DO) มีค่า ไม่น้อยกว่า 6.0 มิลลิกรัมต่อ ลิตร -บีโอดี (BOD) มีค่าไม่เกิน กว่า 1.5 มิลลิกรัมต่อลิตร -แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม ทั้งหมด (Total ColiformBacteria) มีค่า ไม่เกินกว่า 5,000 เอ็ม.พี.เอ็น. ต่อ 100 มิลลิลิตร -แอมโมเนีย (NH3) ใน หน่วยไนโตรเจน มีค่าไม่เกิน กว่า 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร -แบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิ	2. โครงการ อนุรักษ์น้ำ คลองคลองวัด ประดู่ด้วย สถานีบำบัดน้ำ เสีย ช่วงที่ 1 จุดด้านบนของ โครงการ ถึง จุดบรรจบ คลองแพรก หนามแดง จำนวน 1 แห่ง ช่วงที่ 1 จุด ด้านบนของ โครงการ ถึง จุดบรรจบ คลองแพรก	5. กรม ทรัพยากรน้ำ ภาค 8				

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ	ฝ่าย รับผิดชอบ	งบประมาณ			
				ปี1	ปี2	ปี3	ปี4
ไทร จำนวน 1 แห่ง	ฟอร์ม (FecalColiformBacteria) มีค่าไม่เกิน 1,000 เอ็ม.พี.เอ็น. ต่อ 100 มิลลิลิตร	หนามแดงถึง แยกคลองคั่น ไทร จำนวน 1 แห่ง					

ตารางที่ 36 กลยุทธ์ โครงการ ฝ่ายรับผิดชอบและงบประมาณของแผนน้ำชุมชน ตำบลแพรงหนามแดง (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่า เป้าหมาย	โครงการ	ฝ่าย รับผิดชอบ	งบประมาณ			
				ปี1	ปี2	ปี3	ปี4
3. พัฒนาระบบประปา ผิวดิน	3. จำนวนประชาชน ใช้น้ำอย่างทั่วถึงทั้ง ตำบล	3. โครงการ จัดสร้างระบบ ประปาผิวดิน	7. องค์การ บริหารส่วน จังหวัด สมุทรสงคราม				

จ. แผนปฏิบัติการ

จากการดำเนินงานตามกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ในพื้นที่ที่เกิดโครงการพัฒนาต่างๆตามแผนยุทธศาสตร์เกิดขึ้น นำมาแบ่งออกเป็นแผนปฏิบัติการหลัก 4 แผน ซึ่งสามารถนำไปวางแผนรวมกับแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนด้านทรัพยากรด้านน้ำดังตารางที่ 37 ถึงตารางที่ 39 และภาพที่ 25

จ.1 แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านจัดหาน้ำ

ตารางที่ 37 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านจัดหาน้ำ

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เป้าหมาย /งบประมาณ					หน่วยงาน
		ปีที่ 1-4	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	
1. 1. โครงการก่อสร้างระบบผลิตและท่อกระจายน้ำของประปาบริเวณพื้นที่ตอนบนใกล้คลอง 1L-2R-19R-1R	1. ร้อยละจำนวนครัวเรือนที่ได้รับน้ำ - ระบบผลิตน้ำและสระเก็บน้ำเพียงพอ ครัวเรือนที่ขาดน้ำ - ระบบท่อประปาและท่อแขนง ครอบคลุม ครัวเรือนที่ขาดน้ำ	100% (1.9)	50% (0.95)	50% (0.95)	25% (0.29)	25% (0.29)	- ฝ่ายโยธา
2. โครงการก่อสร้างสระเก็บน้ำดิบน้ำประปา	2. ร้อยละของปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้น - ร้อยละของปริมาณน้ำสระเก็บน้ำ 42,000 ลบ.ม.ต่อปี - งานก่อสร้างของถังน้ำใสประปา	100% (0.17)	100% (0.17)	100% (1.15)	100% (1.15)	100% (1.15)	- ฝ่ายโยธา

หมายเหตุ (xxx) หมายถึง งบประมาณหน่วยล้านบาท

ตารางที่ 38 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านจัดหาน้ำ (ต่อ)

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เป้าหมาย / งบประมาณ					หน่วยงาน
		ปีที่ 1-4	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	
3. โครงการ ขุดลอกคลอง ธรรมชาติเพื่อ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การกระจาย น้ำและ ปรับปรุงภูมิ ทัศน์	3.ปริมาณน้ำเก็บกักและ ความเร็วการไหลของ คลองแพรงหนามแดง คลองตาเรือ คลองยาย ปราง คลองต้นนุ่น คลอง ขุดใหม่ คลองตรงคลอง ตากิม คลองปลัดสังวรณ คลองแกล้ง คลองตามน คลองลำมะงา คลอง ผีหลอก คลองสะพานหัน เพิ่มขึ้น - ปริมาตรเก็บกักน้ำของ คลองเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 165,000 ลบ.ม. - ความเร็วการไหลใน คลองเพิ่มคลองเพิ่มขึ้น อย่างน้อย 50%	50% (9.9)	25% (3.7)	25% (1.8)	50% (2.3)	50% (2.1)	- ฝ่ายโยธา
4.โครงการ ขุดลอก ตะกอนดิน บริเวณ สะพานทาง หลวงพระราม 2 ที่ตัดคลอง ธรรมชาติ	4.จุดเชื่อมต่อเชื่อมต่อกัน ของคลองทั้งพื้นที่ ตอนบนและตอนล่าง จำนวน 8 จุด	8 จุด	2 จุด	2 จุด	2 จุด	2 จุด	- ฝ่ายโยธา

หมายเหตุ (xxx) หมายถึง งบประมาณหน่วยล้านบาท

จ.2 แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ

ตารางที่ 39 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ

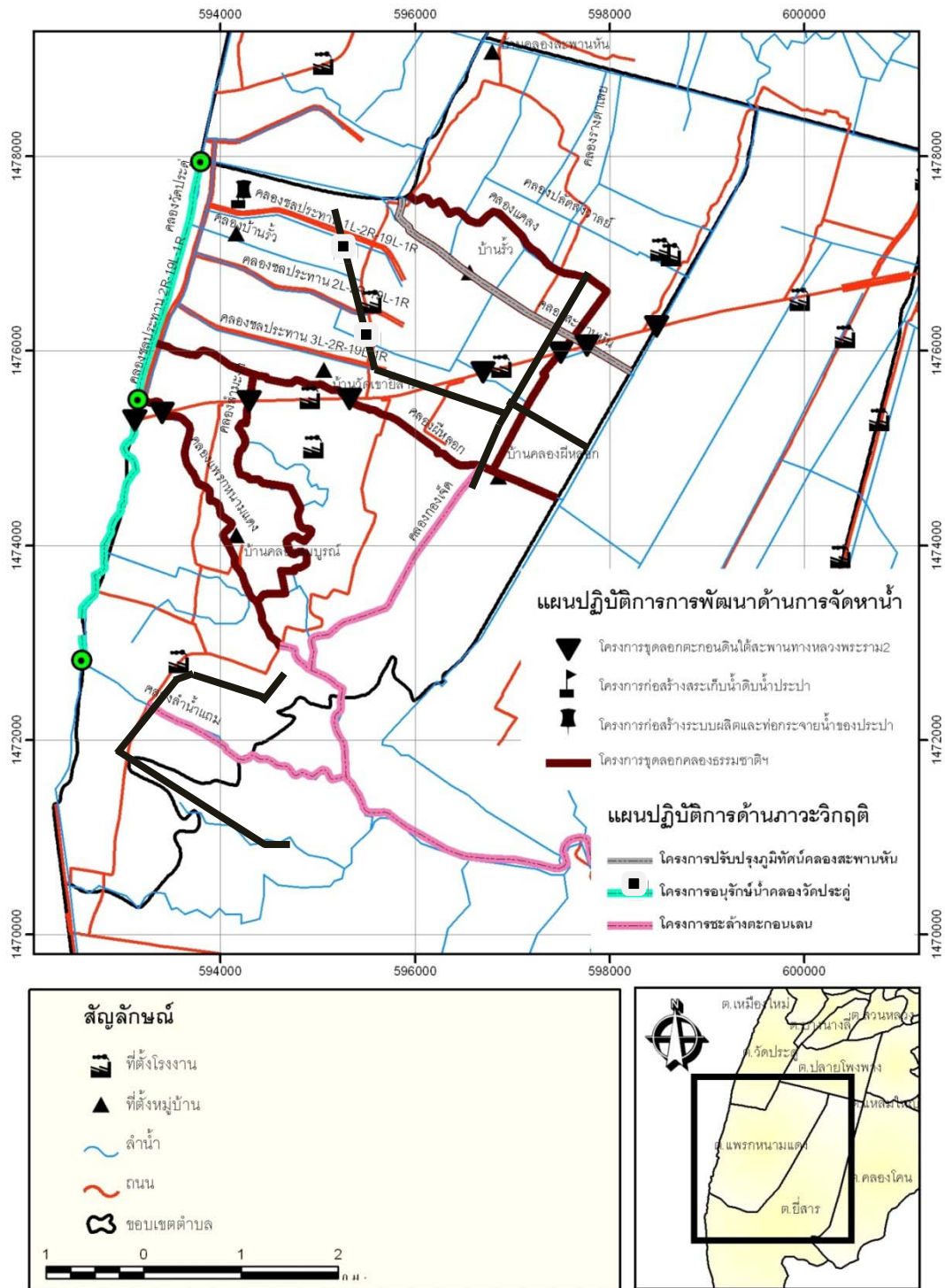
โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เป้าหมาย /งบประมาณ					หน่วยงาน
		ปีที่ 1-4	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	
1. โครงการชะล้างตะกอนเลนด้วยน้ำส่วนเกินจากโครงการชลประทาน	1. ความลึกของเลนที่ได้อย่างน้อย 0.5-1.0 ม.	0.5-1.0 ม. (5.3)	0.5-1.0 ม. (1.4)	0.5-1.0 ม. (1.1)	0.5-1.0 ม. (1.1)	0.5-1.0 ม. (1.6)	- ฝ่ายสาธารณ-สุขสิ่งแวดล้อม
2. โครงการอนุรักษ์น้ำคลองวัดประดู่ด้วยสถานีบำบัดน้ำเสีย ช่วงที่ 1 จุดด้านบนของโครงการ ถึง จุดบรรจบคลองแพรกหนามแดง จำนวน 1 แห่ง ช่วงที่ 1 จุดด้านบนของโครงการ ถึง จุดบรรจบคลองแพรกหนามแดง ถึงแยกคลองต้นไทร จำนวน 1 แห่ง	2. ปริมาณน้ำที่ปรับปรุงได้ตามที่กำหนดและคุณภาพน้ำในคลองดีขึ้น 1) ปริมาณน้ำที่ปรับปรุง 2000 ลบ.ม./วัน 2) คุณภาพน้ำในคลองวัดประดู่ดีขึ้น -ความเป็นกรดต่าง (pH) -ออกซิเจนละลาย (DO) -บีโอดี (BOD) -แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coli form Bacteria)	2,000 (4.0) 5.0-9.0 >6.0 (a) ≤1.5 (a) ≤5,000 (b)	2,000 (2.0) 5.0-9.0 >6.0 (a) ≤1.5 (a) ≤5,000 (b)	2,000 (2.0) 5.0-9.0 >6.0 (a) ≤1.5 (a) ≤5,000 (b)	2,000 5.0-9.0 >6.0 (a) ≤1.5 (a) ≤5,000 (b)	2,000 5.0-9.0 >6.0 (a) ≤1.5 (a) ≤5,000 (b)	- ฝ่ายสาธารณ-สุขสิ่งแวดล้อม-ชลประทาน นครปฐม

ตารางที่ 40 แผนปฏิบัติการและงบประมาณ การพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ (ต่อ)

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เป้าหมาย /งบประมาณ					หน่วยงาน
		ปีที่ 1-4	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	
2. โครงการอนุรักษ์น้ำคลองวัดประดู่ด้วยสถานี	แอมโมเนีย (NH3) ในหน่วยไนโตรเจน	≤0.5 (b)	≤0.5 (b)	≤0.5 (b)	≤0.5 (b)	≤0.5 (b)	- ฝ่ายสาธารณ-สุขสิ่งแวดล้อม

บำบัดน้ำเสีย ช่วงที่ 1	-แบคทีเรียกลุ่มฟี	≤1,000	≤1,00	≤1,00	≤1,0	≤1,0	ล้อยม
จุดด้านบนของ	คอล โคลิฟอร์ม	(b)	0	0	00	00	-ชลประ
โครงการ ถึง จุด	(Fecal Coli		(b)	(b)	(b)	(b)	ทาน
บรรจบคลองแพรก	form Bacteria)						นครปฐม
หนามแดงจำนวน 1							
แห่ง							
ช่วงที่ 1 จุดด้านบน							
ของโครงการ ถึง จุด							
บรรจบคลองแพรก							
หนามแดงถึงแยก							
คลองคันไทร จำนวน							
1 แห่ง							
3. โครงการปรับปรุง	3. จำนวน	500-	0-100	100-	200-	500-	7. ส่วน
ภูมิทัศน์คลอง	นักท่องเที่ยวเข้า	1000		200	250	1,00	โยธา
ธรรมชาติในตำบล	มายังพื้นที่เพิ่มขึ้น	(0.03)	(0.03)	(0.03)	(0.03	0	8.ส่วนสา
แพรกหนามแดงและ	500-1,000 คน				)	(0.0	ธารณ
ส่งเสริมเป็นแหล่ง	ต่อเดือน					3)	-สุขและสิ่ง
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์							แวดล้อม
							สำนักงาน
							การ
							ท่องเที่ยว

หมายเหตุ (xx) หมายถึง งบประมาณหน่วยล้านบาท, (a) หมายถึง มิลลิกรัมต่อลิตร, (b) หมายถึง MPN/100 มิลลิตร

ภาพที่ 25 แผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านจัดหาน้ำและการพัฒนาด้านภาวะวิกฤติ

ฉ. สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำและข้อเสนอแนะ

ฉ.1 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำ

การดำเนินงานในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการการวางแผนจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์บนเว็บ และตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการคือ ชุมชนเกิดแผนการจัดการน้ำระดับตำบล แต่ประเด็นสำคัญในการดำเนินงานร่วมกับชาวบ้านเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (ทีมวิจัยชุมชน) มีข้อจำกัดเรื่องความเข้าใจในกระบวนการทำงาน ซึ่งเหตุการณ์ปรากฏชัดเจนว่าในช่วงทำความเข้าใจ ต้องใช้เวลาระยะนาน จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ในการดำเนินการร่วมกับชาวบ้านต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจเป็นอย่างมาก ถ้าทำความเข้าใจกับกระบวนการผิดพลาด การดำเนินงานก็จะผิดพลาดไปด้วยดังนั้นกระบวนการทำงานครั้งนี้จึงมีการออกแบบและวางแผนเพื่อให้ทีมวิจัยชุมชนได้เรียนรู้จริงๆ ว่าการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เขาต้องเป็นผู้ค้นหาปัญหา และค้นหาตอบการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ในการดำเนินโครงการที่ผ่านมาชุมชนได้เรียนรู้ การเรียนรู้สภาพพื้นที่และค้นหาทีมวิจัยชุมชน การสร้างความเข้าใจกับชุมชน จัดทำข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล SWOT กำหนดยุทธศาสตร์กำหนดประเด็นและเก็บข้อมูล โดยมุ่งเน้นในการสร้างความสัมพันธ์ทีมวิจัยชุมชนกับคนในชุมชน และนักประสานงานชุมชน การจัดกิจกรรมในช่วงแรกจึงมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกเดือน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ภายในทีมวิจัยชุมชน และนักประสานงานชุมชน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ไม่เฉพาะเฉพาะเรื่องน้ำเท่านั้น จึงทำให้ทีมวิจัยชุมชนเริ่มเข้าใจกระบวนการทำงานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมากขึ้น ประกอบกับการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนในเวทีประชุม 6 พื้นที่ ทีมวิจัยชุมชนได้นำสิ่งที่ตนเองดำเนินการเข้าร่วมแลกเปลี่ยน จากคนที่พูดไม่ได้ กลักลับพูดเก่งมากขึ้นเพราะมีข้อมูลที่ชัดเจน และส่งผลให้เกิดมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง เพราะตนเองต้องเตรียมข้อมูลมาแลกเปลี่ยนในเวทีถัดไป

ฉ.2 ข้อเสนอแนะ

1. สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ ในการวางแผนควรสร้างให้แกนนำ เห็นข้อมูลร่วมกัน และจัดทำเป็นข้อมูลในเชิงแผนที่ให้มากที่สุด ประเด็นสภาพปัญหา ที่ได้พยายามเปลี่ยนให้มาอยู่ในรูปของแผนที่ให้มากที่สุด เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนในการจัดทำแผน

2. ในพื้นที่ตำบลที่มีความต่อเนื่องกันในระบบแหล่งน้ำ ในการจัดทำแผนควรศึกษาข้อมูลด้านแหล่งน้ำ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากตำบลที่อยู่เกี่ยวเนื่องกันด้วย เพื่อให้การแก้ปัญหาหรือจัดทำแผนได้ครอบคลุมและสามารถใช้ประโยชน์หรือสามารถพัฒนาเป็นโครงการร่วมกันระหว่างตำบลที่เกี่ยวข้องกันก็จะเกิดความยั่งยืนมากขึ้นในด้านการบริหารจัดการ

3. ในประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวนับว่าเป็นทางเลือกใหม่ของการเสนอโครงการประเภทขุดลอกแหล่งน้ำ หรือปรับปรุงทางน้ำ โดยให้ระบุโครงการประเภทขุดลอกและปรับปรุงแหล่งน้ำ และปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยวลงไปด้วยจะทำให้ผลประโยชน์ของโครงการดีขึ้นและมีโอกาสที่จะได้รับงบประมาณได้ตามที่กำหนดเวลาดำเนินการไว้

3.5 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์น้ำตำบลกระดังงา

ก. ข้อมูลพื้นฐานของตำบล

ก.1 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลตำบลกระดังงา มีพื้นที่ครอบคลุมหมู่ที่ 6 และพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ของตำบลกระดังงา ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีเนื้อที่ 1.32 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 825 ไร่ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) ระยะทางประมาณ 78 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสมุทรสงคราม ประมาณ 12 ก.ม.

ก.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับหมู่ที่ 4 ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดต่อกับหมู่ที่ 7 ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับหมู่ที่ 9 ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับแม่น้ำแม่กลอง

ก.3 ประชากร

เทศบาลตำบลกระดังงา มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,276 คน จำแนกเป็นเพศหญิง 1,229 คน เพศชาย 1,047 คน จำนวนครัวเรือน 737 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2552)

เพศชาย อายุต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 4 คน	เพศหญิง อายุต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 5 คน
เพศชาย 1 - 6 ปี จำนวน 74 คน	เพศหญิง 1 - 6 ปี จำนวน 55 คน
เพศชาย 7 - 12 ปี จำนวน 55 คน	เพศหญิง 7 - 12 ปี จำนวน 53 คน
เพศชาย 13 - 17 ปี จำนวน 70 คน	เพศหญิง 13 - 17 ปี จำนวน 69 คน
เพศชาย 18 - 60 ปี จำนวน 705 คน	เพศหญิง 18 - 60 ปี จำนวน 824 คน
เพศชาย 60 ปีขึ้นไป จำนวน 139 คน	เพศหญิง 60 ปีขึ้นไป จำนวน 223 คน

ก.4 ลักษณะการใช้ที่ดิน

ตารางที่ 41 การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาล (โดยประมาณ)

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	จำนวน (ไร่)
1. พื้นที่พักอาศัย	
2. พื้นที่เกษตรกรรม	77
3. พื้นที่ตั้งหน่วยงานของรัฐ	537
4. พื้นที่พาณิชยกรรม	5
5. พื้นที่อุตสาหกรรม	10
6. พื้นที่อุตสาหกรรม	2
7. พื้นที่ตั้งสถานศึกษา	8
8. สวนสาธารณะ/นันทนาการ	3
รวม	642

ลักษณะการประกอบอาชีพทำสวนผลไม้กร่อง เช่น สวนมะพร้าว ลิ้นจี่ ส้มโอ กล้วย ชมพู ฯลฯ

การพาณิชยกรรมและบริการ ประกอบด้วย ร้านบริการน้ำมัน 2 แห่ง (ปั๊มหลอด) ตลาดสาธารณะในพื้นที่ มีตลาดนัดเอกชนบริเวณวัดเกาะแก้วและหน้าลานบริษัทสมรไพบูลย์ (ซึ่งจัดในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์) ร้านขายของชำตามบ้านเรือนและอาคารพาณิชย์ จำนวน 37 ร้าน ร้านค้าแบบบริการ (เสริมสวย ขายยา ซ่อมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ร้านขายอาหาร) จำนวน 18 ร้าน

การอุตสาหกรรม (ขนาดเล็ก) ประกอบด้วย โรงงานไม้แปรรูป โรงหล่อหีบศพ และอู่ต่อเรือ

ก.5 ด้านสังคม

1. ชุมชน

ปัจจุบันได้จัดตั้งเป็นชุมชนทั้งหมด 4 ชุมชน ประกอบด้วย

- 1.ชุมชนกระดังงาร่วมใจ
2. ชุมชนเกาะใหญ่ร่วมใจพัฒนา
- 3.ชุมชนเกาะแก้วพัฒนา
4. ชุมชน 7, 8, 9 ร่วมไทรพัฒนา

2. ศาสนา

เทศบาลตำบลกระดังงามีวัดไทย จำนวน 4 วัด ประกอบด้วย วัดไทร วัดเกาะแก้ว วัดเกาะใหญ่ และวัด
บางคนทีนอก

- ผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97 ของจำนวนประชากรทั้งหมด
- ผู้นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 3 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ก.6 วัฒนธรรม

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

1. ประเพณีแห่เทียนพรรษา เดือนกรกฎาคม
  - กิจกรรมจัดขบวนแห่เทียนพรรษา
2. ประเพณีสงกรานต์ ประมาณเดือนเมษายน
  - กิจกรรมสรงน้ำพระ,พิธีรดน้ำผู้สูงอายุ,ทำบุญตักบาตร,รดน้ำดำหัว,และกีฬาพื้นบ้าน
3. ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน
  - กิจกรรมจัดงานลอยกระทงตามแม่น้ำ,ประกวดกระทงและนางนพมาศ,กีฬาพื้นบ้าน
4. ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประมาณเดือนมกราคม
  - กิจกรรมทำบุญตักบาตรปล่อยนกปล่อยปลา
5. ประเพณีวันวิสาขบูชา ประมาณเดือนพฤษภาคม
  - กิจกรรมทำบุญตักบาตร,เวียนเทียน,ฟังเทศน์

ก.7 แหล่งน้ำ

คลองและลำประโดงในเขตเทศบาลตำบลกระดังงามีจำนวน 4 แห่ง

1. คลองบางน้อย
2. คลองบางคนที
3. คลองไข่น้ำ
4. ลำประโดงข้างศาลเจ้า

ก.8 การประปา

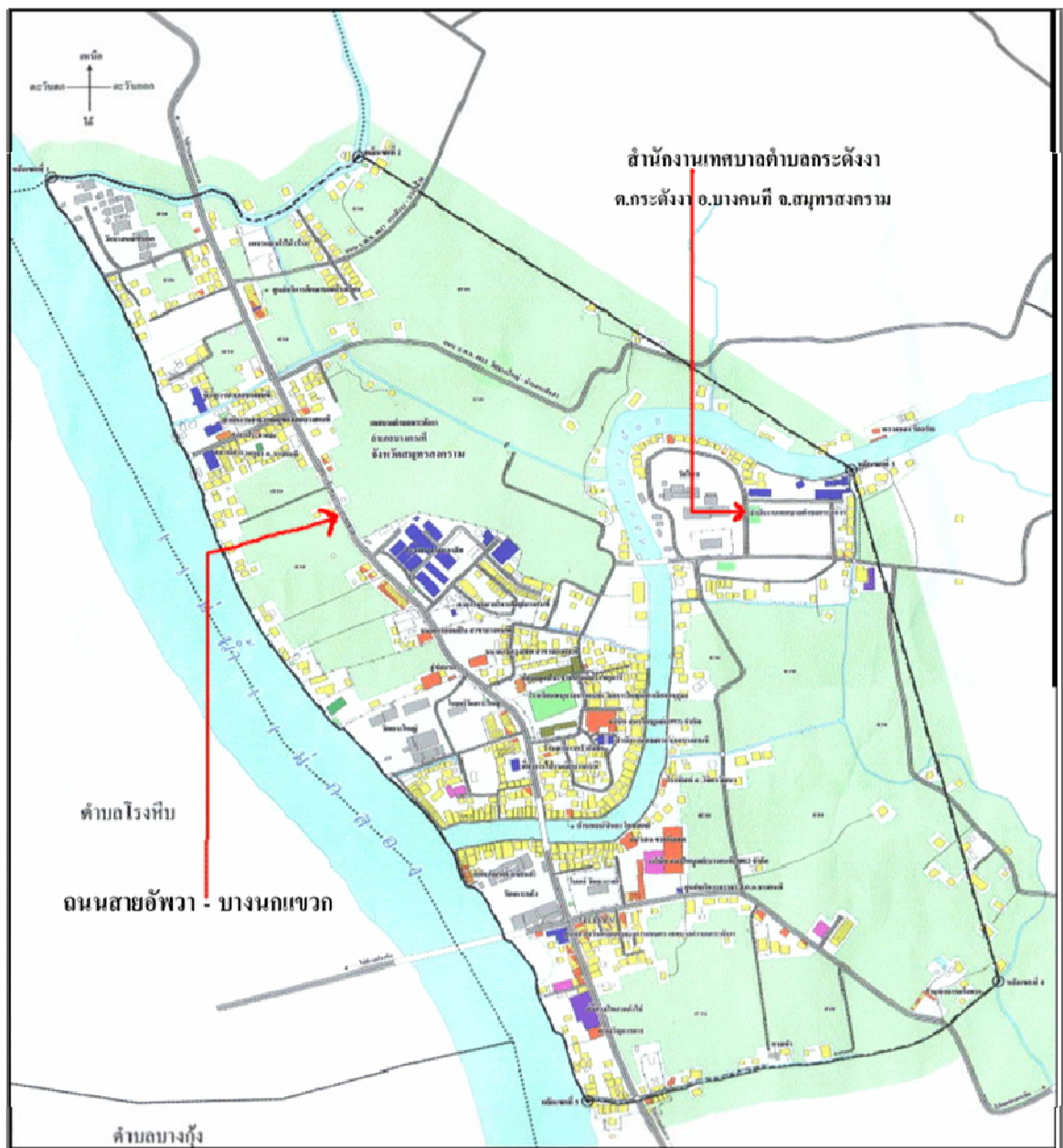
จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา 665 ครัวเรือน น้ำประปาที่ผลิตได้ 720 ลูกบาศก์เมตร/วัน น้ำประปาที่ใช้โดยเฉลี่ย 360 ลูกบาศก์เมตร/วัน แหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปาและแหล่งน้ำดิบสำรองคือแม่น้ำแม่กลอง

ก.9 กีฬานันทนาการ/พักผ่อน

1. สนามฟุตบอล	จำนวน	1	แห่ง
2. สนามบาสเกตบอล	จำนวน	1	แห่ง
3. สนามเด็กเล่น	จำนวน	1	แห่ง
4. สนามกีฬาเอนกประสงค์	จำนวน	1	แห่ง
5. สนามตะกร้อ	จำนวน	1	แห่ง
6. ห้องสมุดประชาชน	จำนวน	1	แห่ง
7. สวนสาธารณะ	จำนวน	1	แห่ง

ก.10 ขยะ

1. ปริมาณขยะ 1.2 – 1.6 ตัน/วัน
2. รถยนต์ที่ใช้จัดเก็บขยะ รวม 1 คัน ขนาดความจุ 15 ลบ. กู้จัดขยะโดยวิธีฝังกลบ
3. ที่ดินสำหรับกำจัดขยะจำนวน 40 ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลบางบ่อ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม ห่างจากเทศบาลระยะทาง 18 กิโลเมตร ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่ใช้ไปแล้วจำนวน 20 ไร่ เหลือที่ดินสำหรับกำจัดขยะได้อีกประมาณ 3 ปี เทศบาลยังไม่มีที่ดินสำหรับกำจัดขยะเป็นของตนเอง ปัจจุบันจ่ายค่าขยะประมาณ 19,500.- บาท

ภาพที่ 26 แผนที่เทศบาลตำบลกระดังงา

ข. สถานการณ์น้ำและสภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ข.1 สถานการณ์น้ำของชุมชน

ชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงาเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีชุมชนติดกับริมแม่น้ำแม่กลองและติดกับคลองบางน้อยซึ่งในอดีตชุมชนพึ่งพาการใช้น้ำจากแม่น้ำแม่กลองและคลองบางน้อยเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนที่มีสภาพเป็นเมืองมากขึ้น ทำให้ลักษณะการใช้น้ำของชุมชนเปลี่ยนไปจากการใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติมาเป็นการใช้น้ำจากระบบประปาทั้งของชุมชนและประปาส่วนภูมิภาคจากการสอบถามพูดคุยกับชาวบ้านเกี่ยวกับเรื่องสถานการณ์ทางด้านน้ำระยะแรก ทราบว่าตอนที่การประปาภูมิภาคยังไม่เข้าถึงชุมชน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาน้ำประปาของชุมชนไม่มีคุณภาพพอที่จะให้บริการกับประชาชน บางครั้งสีของน้ำจะออกเป็นสีน้ำตาลอ่อน ขุ่น คล้ายกับมีสนิมปนมากับน้ำ รวมไปถึงแรงดันน้ำที่ไหลช้าและปริมาณน้ำนั้นน้อยมาก จึงเป็นปัญหากับชุมชนเพราะถ้าจะนำมาใช้ในเรื่องการอุปโภค เช่น ซักผ้าถ้าเป็นผ้าขาวจะทำให้ผ้าสีหมองเพราะน้ำจะขุ่น ชำระร่างกายต้องรอให้น้ำตกตะกอนจึงใช้ประโยชน์ได้ และถ้าใช้กับเครื่องทำน้ำอุ่นน้ำประปาก็มีแรงดันไม่เพียงพอที่จะให้บริการได้ แต่เมื่อน้ำประปาของการประปาภูมิภาคเข้าถึงชุมชน ชาวบ้านได้ใช้น้ำสะอาดในการประกอบกิจกรรมต่างๆ แต่ก็ต้องเสียเงินค่าน้ำประปาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนได้พบทวนถึงแหล่งผลิตน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาค ว่ามีแหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำแม่กลองซึ่งเป็นแม่น้ำที่ไหลผ่านหน้าชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงาแต่ทางชุมชนไม่สามารถนำมาผลิตน้ำประปาใช้เองได้ทำให้ชุมชนต้องรับภาระค่าน้ำประปาที่แพงกว่าการผลิตน้ำประปาใช้เองในชุมชน

ข.2 สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

1. น้ำเสีย

การเกิดเหตุการณ์น้ำเสียที่ถูกปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรม โรงย้อมผ้าและน้ำทิ้งทางการเกษตรกรรมเป็นภาพที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานสำหรับชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงา แต่ในปัจจุบันน้ำเสียยังมีมาจากน้ำทิ้งจากชุมชนริมแม่น้ำในเขตเทศบาลตำบลกระดังงาและชุมชนใกล้เคียง เหตุการณ์การเกิดน้ำเสียในอดีตเป็นสิ่งที่ชาวบ้านประสบและเห็นภาพเหล่านี้ตั้งแต่ครั้งยังเป็นเด็กอายุประมาณ 10 ขวบ เมื่อน้ำเสียถูกปล่อยมาในแม่น้ำแม่กลองและในคลองบางน้อยจะส่งผลน้ำในแม่น้ำและคลองเป็นสีดำ เข้มข้น สัตว์น้ำลอยตายทั้ง กุ้ง ปลาตะเพียน ปลาดิน ปลาลิ้นหมาซึ่งปัจจุบันไม่พบปลาชนิดนี้ในคลองบางน้อย น้ำในคลองไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ชุมชนได้รับผลกระทบเพราะเมื่อก่อนไม่มีน้ำประปาให้บริการ จึงต้องนำน้ำฝนที่เก็บไว้เพื่อบริโภคมาทดแทนการใช้น้ำในคลอง ระยะเวลาของน้ำเสียจะอยู่ในลำคลองนานประมาณ 1 เดือน กว่าจะกลับมาเป็นสภาพปกติ

ปัจจุบัน ยังมีเหตุการณ์ปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำคลอง ประมาณช่วงเดือนเมษายนของทุกปี แต่มีการเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น สีของน้ำไม่ดำสนิทจะออกเป็นสีเขียวคล้ำ กลิ่นน้ำเสียเหม็นน้อยลง ระยะเวลาของน้ำเสียที่อยู่ในคลองประมาณ 1 อาทิตย์ อาจเป็นเพราะมีกฎหมายบังคับใช้ให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องมีบ่อบำบัดน้ำเสียและ

ต้องบำบัดน้ำก่อนปล่อยลงสู่ลำคลอง แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงาไม่ยอมให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับชุมชนเพราะทำลายความเป็นธรรมชาติ,สิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำในชุมชน

2. วัชพืชในลำคลอง

ผักตบชวาเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำหรับชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงา เพราะเมื่อน้ำขึ้นผักตบชวาจะลอยมาเป็นกลุ่มใหญ่ เข้ามาติดอยู่ตามใต้ถุนบ้านเรือน บริเวณโรงเรือ ตอม่อสะพาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางน้ำในลำคลอง ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และ สภาพแวดล้อม ทำให้ความงามของลำคลองลดลงและเป็นที่อยู่ของสัตว์มีพิษ,แมลงศัตรูพืชหลายชนิด

ภาพที่ 27 สภาพพื้นที่ที่ประสบปัญหาวัชพืชในคลองบางน้อย

ภาพที่ 28 เรือหางยาวจำนวนมาก วิ่งสลายน้ำเสียในคลองบางน้อย (โมลสา)

ค. กำหนดพื้นที่เป่าประสงค์ (Hot Spot)

การกำหนดพื้นที่เป่าประสงค์สำหรับการแก้ไขปัญหา ชุมชนเน้นการเก็บข้อมูลพื้นฐานทรัพยากร สิ่งแวดล้อม,ระบบนิเวศน์ และข้อมูลจากการตรวจวัดคุณภาพน้ำแต่ละเดือน โดยชุมชนจะใช้เครื่องมือการเก็บคุณภาพน้ำ ในการประเมินสถานการณ์น้ำ เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของครุภาพน้ำและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินการในการกำหนดพื้นที่ประกอบการแก้ปัญหาชุมชน

สภาพปัญหาแสดงพื้นที่กำหนดเป่าประสงค์ในเชิงพื้นที่ ได้แก่

1. การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
2. การพัฒนากระบวนการวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเรื่องน้ำในพื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงา

ภาพที่ 29 กำหนดพื้นที่กำหนดเป้าประสงค์ (Hot Spot)

ง. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

ง.1 วิสัยทัศน์

“ชุมชนมีจิตสำนึกดี มีแหล่งผลิตน้ำใช้ไม่ขาด
ปราศจากสิ่งปนเปื้อน
ระบบนิเวศน์สมบูรณ์ มีน้ำใช้อย่างพอเพียง”

ง.2 เป้าประสงค์ และข้อมูลประกอบเป้าประสงค์

ชาวบ้านเทศบาลตำบลกระดังงาได้ร่วมกัน กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้สามารถดำเนินการไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ 4 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ คือด้านการป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

ง.3 เป้าประสงค์

1. เฝ้าระวังคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
2. การลดปัญหาคุณภาพน้ำ
3. การอนุรักษ์แหล่งน้ำ
4. มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ
5. การพัฒนากระบวนการวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม
6. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ

ง.4 ข้อมูลประกอบการกำหนดเป้าประสงค์

1. เฝ้าระวังคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
  1. ตรวจวัดคุณภาพน้ำ ค่า DO ประจำเดือน
  2. เก็บข้อมูลคุณภาพน้ำในทุกเดือน
2. การลดปัญหาคุณภาพน้ำ
  1. ติดตั้งถังดักไขมัน ชุมชนริมคลองบางน้อย
  2. สนับสนุนการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นจากครัวเรือน
  3. ก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย
  4. ทุนล่อยน้ำกันขยะ

3. การอนุรักษ์แหล่งน้ำ

1. ปล่อยพันธุ์กุ่มแม่น้ำและลำคลอง
2. กำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง
3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในคลองบางน้อย

4. มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการในอนาคต

1. จัดหาสถานที่กักเก็บน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาชุมชน

5. การพัฒนาระบบการวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม

1. พัฒนาศักยภาพกลุ่มแกนนำสิ่งแวดล้อม

6. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ

1. จัดจ้างทำแผนที่สารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บท ระบบคลอง

ง.5 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

การหาปัจจัยสู่ความสำเร็จของเป้าประสงค์ต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย การพัฒนาที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถกำหนดตัวชี้วัด ในระดับเป้าประสงค์ได้ ตลอดจนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยใช้ข้อมูลจริงที่ได้จากการเก็บในพื้นที่ เป็นเครื่องมือสนับสนุน สื่อสารให้เข้าใจถึงสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ในการวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ เพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ข้อมูลผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ต่อไป

ตารางที่ 42 ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ
1.การป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำ	1.เฝ้าระวังคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนมีข้อมูลการตรวจวัดค่าน้ำประจำเดือน - ชุมชนมีข้อมูลด้านน้ำตั้งแต่ อดีต – ปัจจุบัน - ชุมชนมีข้อมูลสถานการณ์ด้านน้ำ/เส้นทางคลอง/ท่อน้ำทั้งชุมชน - ชุมชนมีการหารือ/พูดคุยอย่างต่อเนื่อง
2.การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ	1.การลดปัญหาคุณภาพน้ำ 2.การอนุรักษ์แหล่งน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนตระหนักและเห็นความสำคัญของทรัพยากรชุมชน - มีรูปแบบกิจกรรมที่กระตุ้นและสร้างการเรียนรู้กับคนในชุมชน - ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์หลายด้าน - การประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยนสถานการณ์ในพื้นที่
3.การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ	1.ปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนมีข้อมูลสถานการณ์ด้านน้ำ อดีต-ปัจจุบัน - มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนสถานการณ์น้ำในพื้นที่ร่วมกันทั้งหน่วยงานและชุมชน - มีสถานที่จัดเก็บแหล่งน้ำดิบในชุมชน
4.การพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม	1.การพัฒนากระบวนการวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ และชุมชนในประเด็นที่ต้องการพัฒนา - มีการตรวจสอบอุปกรณ์ การใช้งานตามระยะเวลากำหนด - ชุมชนมีข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ - ชุมชนและหน่วยงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบร่วมกัน

๖.6 การวิเคราะห์ SWOT

การจัดทำกลยุทธ์ด้วยการการวิเคราะห์ SWOT ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์ วิธีหนึ่งซึ่งจะช่วยให้การจัดทำแผนน้ำชุมชนได้ทราบถึงสถานภาพของของชุมชนอันจะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรนั้น ๆ ใน 4 ประเด็น คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 43 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน

เป้าประสงค์	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. เฝ้าระวังคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	1. มีแหล่งน้ำต้นทุน(แม่น้ำแม่กลอง) คุณภาพดี	1. ชุมชนบางส่วนยังขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ
2. การลดปัญหาคุณภาพน้ำ	2. ระบบนิเวศน์อุดมสมบูรณ์	2. ขาดระบบการจัดการของเสีย
3. การอนุรักษ์แหล่งน้ำ	3. ระบบการไหลเวียนของน้ำสะดวก (น้ำขึ้น-น้ำลง)	ในลำคลอง
4. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ	4. แกนน้ำชุมชนเข้มแข็ง	3. เป็นลักษณะชุมชนเมือง ปริมาณของเสียมาก
5. การพัฒนาระบบการวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม	5. มีเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังเรื่องน้ำ 6. ชุมชนพร้อมให้ความร่วมมือ 7. มีแผนการจัดการตลาดน้ำ 8. การจัดทำแผนแม่บทชุมชน 9. เทศบาลให้การสนับสนุน	4. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ไม่ครบทุกภาคส่วน 5. ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนยังไม่ครบถ้วน 6. อยู่ติดแม่น้ำ ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาน้ำเสีย 7. ใกล้ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเคมีเป็นส่วนมาก(ดำเนินสะดวก)

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค

เป้าประสงค์	โอกาส	อุปสรรค
1. ใฝ่ระวางคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	1. มีการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว	1. น้ำเสียจากนอกพื้นที่รุกเข้ามาในพื้นที่ชุมชน
2. การลดปัญหาคุณภาพน้ำ	2. เป็นพื้นที่นำร่องหลายโครงการ	2. การขยายตัวและการเจริญเติบโตของชุมชนเมือง
3. การอนุรักษ์แหล่งน้ำ	3. มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนหลายภาคส่วน	3. การขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว(ปริมาณขยะ สิ่งปฏิกูล ของเสีย)
4. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ	-ทสจ.สมุทรสงคราม -สิ่งแวดล้อมภาค 8 - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	4. การขยายตัวของการเลี้ยงปลาในลำน้ำ -ของเสียจากการเลี้ยงปลา
5. การพัฒนากระบวนการวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม		

ง.7 กลยุทธ์แนวทางเลือกการพัฒนาด้านการจัดหาน้ำและคุณภาพน้ำ

การกำหนดกลยุทธ์ด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาด้านการบริหาร จัดการน้ำ รวมถึงคุณภาพน้ำ ในพื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงา ซึ่งได้จากการพูดคุยเก็บข้อมูลจากพื้นที่จริง และนำมาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 45 - ตารางที่ 48

ตารางที่ 45 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
1. การตรวจวัดคุณภาพน้ำในคลองบางน้อย	1. ป้ายประชาสัมพันธ์แสดงผลและข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแต่ละเดือน	-โครงการเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังแหล่งน้ำ

ตารางที่ 46 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ ตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
2.1 การปรับปรุงคุณภาพน้ำให้อยู่ในสภาพที่เอื้อประโยชน์ต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.ชุมชนมีแหล่งน้ำที่ดีเหมาะสมกับการดำรงชีวิต 2.ระบบนิเวศทางลำคลองเพิ่มขึ้น	- โครงการติดตั้งบ่อดักไขมัน - โครงการทูลอยน้ำกันขยะ - โครงการสนับสนุนการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นจากครัวเรือน - โครงการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย
2.2 การรักษาสถานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศน์	1.เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจที่ดีของชุมชน	- โครงการปล่อยพันธุ์กุ้งแม่น้ำ - โครงการกำจัดผักตบชวาและการกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำลำคลอง - เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลองตามวิถีชุมชน

ตารางที่ 47 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ ตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
3.1 การจัดสร้างแหล่งกักเก็บ	ชุมชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค เมื่อ	-โครงการจัดหาสถานที่กักเก็บน้ำดิบเพื่อ

น้ำดิบและสถานที่เก็บน้ำ	เกิดวิกฤติทางด้านน้ำ	ผลิตน้ำประปา
สำรอง		
3.2 การพัฒนาระบบถังกรองให้มีประสิทธิภาพ	ชุมชนมีน้ำที่มีคุณภาพดีในการอุปโภค-บริโภคและราคาถูก	-โครงการพัฒนาระบบประปาโดยก่อสร้างถังกรองในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 48 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการและค่าเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ตามแผนน้ำชุมชนของเทศบาลตำบลกระดังงา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงการ
4.1 การเสริมสร้างกลไกการวางแผนทำงานร่วมกันระหว่างอปท.และชุมชน	ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการวางแผนและสามารถนำไปใช้งานได้จริง	- โครงการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการบริหารงานของเทศบาล - โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแกนนำสิ่งแวดล้อม - โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง
4.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลเรื่องน้ำในพื้นที่	ชุมชนมีเครื่องมือที่คาดคะเนสถานการณ์น้ำที่เชื่อถือได้	-โครงการจัดจ้างทำแผนที่สารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บทระบบคลอง

จ. แผนปฏิบัติการ

การดำเนินงานตามกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา จากข้อมูลสถานการณ์ในพื้นที่ จึงทำให้เกิดโครงการฯ ตามแผนยุทธศาสตร์ และกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ 4 แผน ซึ่งแผนทั้งหมดสามารถนำไปบรรจุรวมกับแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลกระดังงา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชน และส่งผลให้เกิดคุณภาพด้านทรัพยากรด้านน้ำที่ดีของชุมชน ดังตารางที่ 49 - ตารางที่ 52

จ.1 แผนปฏิบัติ การป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำ**ตารางที่ 49 แผนปฏิบัติ การป้องกันและเฝ้าระวังแหล่งน้ำ**

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังแหล่งน้ำ	- ป้ายประชาสัมพันธ์แสดงผลและข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแต่ละเดือน

จ.2 แผนปฏิบัติ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ**ตารางที่ 50 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ**

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการติดตั้งบ่อดักไขมัน	- ชุมชนมีแหล่งน้ำที่ดีเหมาะสมกับการดำรงชีวิต
2. โครงการทูลอยน้ำกันขยะ	- ระบบนิเวศทางลำคลองเพิ่มขึ้น
3. โครงการสนับสนุนการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นจากครัวเรือน	
4. โครงการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย	

จ.3 แผนปฏิบัติ การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ

ตารางที่ 51 การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการจัดหาสถานที่กักเก็บน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปา	-ชุมชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค เมื่อเกิดวิกฤติทางด้านน้ำ
2. โครงการพัฒนาระบบประปาโดยก่อสร้างถังกรองในจังหวัดสมุทรสงคราม	-ชุมชนมีน้ำที่มีคุณภาพดีในการอุปโภค-บริโภคและราคาถูก

จ.4 แผนปฏิบัติ การพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 52 การพัฒนาบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการบริหารงานของเทศบาล	- ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการวางแผนและสามารถนำไปใช้งานได้จริง
2. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแกนนำสิ่งแวดล้อม	- ชุมชนมีเครื่องมือที่คาดคะเนสถานการณ์น้ำที่เชื่อถือได้
3. โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง	
4. โครงการจัดจ้างทำแผนที่สารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการจัดทำแผนแม่บท ระบบคลอง	

จ. สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำและข้อเสนอแนะ

จ.1 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนน้ำ

การดำเนินงานจัดทำแผนน้ำชุมชนเทศบาลตำบลกระดังงาอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้โครงการการวางแผนจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์บนเว็บ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 1 ปี เริ่มจากการที่นักประสานชุมชนได้ไปเชิญชวนแกนนำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยการพูดคุยสร้างความเข้าใจ เพื่อให้ชาวบ้านได้เห็นประโยชน์จากการทำวิจัย ซึ่งเน้นใช้กระบวนการการปฏิบัติงาน ที่ชาวบ้านต้องเป็นนักวิจัยเอง ลงมือค้นคว้าหาข้อมูลในชุมชน ด้วยตนเองทั้งหมด ตลอดจนถึงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกัน จนได้ข้อสรุปเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจสำหรับการแก้ปัญหาของชุมชน

จากการพูดคุยทำความเข้าใจในช่วงแรกนั้น ผลที่ได้รับคือชาวบ้าน สนใจและยินดีในการทำโครงการฯ ร่วมกันถึงแม้ว่า การทำความเข้าใจครั้งที่ผ่านมานั้น จะมีชาวบ้านที่เข้าใจบ้างและมีส่วนหนึ่ง ที่ยังไม่เข้าใจดีเท่าที่ควร แต่ที่กล่าวมาชาวบ้านก็ได้ปฏิเสธ การเข้าร่วมโครงการฯ แต่สิ่งที่ได้มากกว่านั้น ชาวบ้านกลุ่มนี้พร้อมรับข้อเสนอของโครงการฯ ช่วงที่อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูล ขอเป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานด้วย เมื่อต้องลงพื้นที่เก็บข้อมูลร่วมกัน

ข้อสังเกตที่เห็นได้จากการทำงานร่วมกับชุมชน พบว่าการที่ชาวบ้านต้องเป็นนักวิจัยเอง ชาวบ้านแต่ละคนก็มีข้อติดขัดในการทำงานที่แตกต่างกันไป เช่น การประกอบอาชีพ การดูแลครอบครัว และปัญหาสุขภาพอนามัย ซึ่งข้อติดขัดทั้งหมดนี้ ชุมชนจึงนำมาเล่าสู่กันฟังในเวทีเล็กๆ ว่าแนวทางต่อไปถ้าเราจะทำงานร่วมกัน เราจะต้องทำอย่างไร และจากเวทีนั้นชุมชนก็ได้เป็นแผนการทำงาน ที่ชุมชนร่วมกันระดมความคิด แม้อาจจะไม่สมบูรณ์ตามที่ชาวบ้านได้คาดหวังกันก่อนที่จะปฏิบัติจริง แต่กระบวนการที่ได้จากการวางแผนก็ได้นำมาเป็นแนวทาง ในการลองผิดลองถูกของชุมชน มาจนถึงระยะการทำงานวิจัยช่วงสุดท้ายของโครงการ

ทีมวิจัย ก็ได้ค้นพบและเห็นการเปลี่ยนของเพื่อนในทีมและตนเอง ว่าตัวเราเองมีความมั่นใจมากขึ้น กล้าพูดในที่สาธารณะ ภาวภูมิใจที่เราได้ทำงานเพื่อชุมชน และ รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ จากการที่ชุมชนผ่านการพูดคุยร่วมกันหลังจากทำโครงการฯ ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวทีมวิจัยก็ได้ถูกดึงออกมา ซึ่งทีมวิจัยเองก็ไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่า ตัวเราจะมีการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นจากเดิม

จ.2 ข้อเสนอแนะ

การทำงานร่วมกับชุมชนระหว่างแกนนำชุมชนกับนักวิชาการ ถือเป็นการร่วมกันเติมข้อมูลให้กับชุมชน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาชุมชน ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องกระตุ้นให้ชาวบ้าน เน้นยึดถือ บริบทพื้นที่ชุมชนเป็นหลักสำหรับการแก้ปัญหานั้นๆ เพราะข้อมูลจากพื้นที่จะเป็นข้อมูลสำคัญ ที่สามารถ เชื่อมโยงให้เห็นแนวทางในการก้าวต่อของการทำงานในขั้นตอนต่อไป

การสร้างความสัมพันธ์เป็นอีกเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญมาก อีกทั้งยังต้องลงรายละเอียดกับเรื่อง การสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชน มิฉะนั้นแล้วการทำงานร่วมกันก็จะมีแต่บรรยากาศที่ห่างเหินกันและไม่นำไปสู่ ความสำเร็จ

การทำงานร่วมกับชุมชนสิ่งหนึ่งที่เป็นกุญแจดอกใหญ่ 'ใจพาทีมวิจัยสู่โลกใบใหม่'ได้ จำเป็นต้องมีพี่เลี้ยง คอยกระตุ้น และหนุนเสริมการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อคอยชักจูงความคิดทั้งหมดให้เห็นเป็นภาพเดียวกัน

4. สรุปแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น จ.สมุทรสงคราม

4.1 โครงการในแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่นของพื้นที่นำร่อง

จ.สมุทรสงคราม

ผลจากการดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง ได้ประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 4 ยุทธศาสตร์ 9 เป้าประสงค์ 28 กลยุทธ์

จากกระบวนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกับตำบลนำร่อง 6 ตำบล สามารถกำหนดโครงการด้านน้ำของจังหวัดสมุทรสงครามจำนวน 293 โครงการ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ มีจำนวนโครงการด้านน้ำมากที่สุด คือ 189 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 64) ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัยมีจำนวนโครงการด้านน้ำน้อยที่สุด คือ 10 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 3.4)

ตารางที่ 53 จำนวนโครงการด้านน้ำแยกตามประเด็นยุทธศาสตร์

	ประเด็นยุทธศาสตร์				รวม
	1	2	3	4	
จ.สมุทรสงคราม	11	87	8	24	130
ต.แพท่งหมามแดง	6	15	-	7	28
ต.กระดังงา	2	15	-	3	20
ต.ดอนมะโนรา	2	10	-	-	12
ต.ท่าคา	-	20	-	5	25
ต.ท้ายหาด	-	31	1	11	43
ต.บางพรหม	12	11	1	10	34
รวม	33	189	10	60	293

หมายเหตุ :

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาพิบัติภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ

4.2 แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กร เพื่อพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นอยู่ดีกินดี ได้รับความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย การคมนาคม การประกอบอาชีพ โดยปรับปรุงบูรณะสาธารณูปโภคพื้นฐาน พัฒนาแหล่งน้ำ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ อันจะนำมาซึ่งความอยู่ดีกินดีของประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เพื่อการวางแผนพัฒนาที่ทันสมัยมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแผนพัฒนาสามปี ของทุกพื้นที่ที่นำร่อง คือ ช่วง พ.ศ. 2553 - 2555

ในแผนพัฒนาสามปีของหน่วยงานในพื้นที่นำร่อง (6 หน่วยงาน) ได้วางแผนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำอยู่ในหลายยุทธศาสตร์ เช่น

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เช่น โครงการวางท่อระบายน้ำ คสล. พร้อมบ่อพัก โครงการขยายท่อเมนประปา โครงการปรับปรุงระบบประปาผิวดิน
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างจิตสำนึก การส่งเสริมและสนับสนุนในประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ เช่น พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการท่องเที่ยว การบริหารจัดการป้องกันน้ำเค็มในพื้นที่การเกษตร
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางล้าคลอง และสืบสานการท่องเที่ยวการเกษตรเชิงอนุรักษ์ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่นในการดูแลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว

จากโครงการในแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของพื้นที่นำร่อง จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำในแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งโครงการเหล่านี้มีลักษณะที่เน้นความสำคัญอยู่ที่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมากยิ่งขึ้นจากแผนพัฒนาเดิม

4.3 สถานภาพของแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น และการนำไปสู่การปฏิบัติ

จากการจัดเวทีในระดับท้องถิ่นเมื่อได้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และตัวอย่างโครงการทั้ง 293 โครงการมาแล้ว เมื่อพิจารณาลักษณะโครงการ สามารถจัดกลุ่มตามระดับของการแก้ปัญหาในพื้นที่ได้เป็นกลุ่มใหญ่ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โครงการศึกษาหรือทำข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ (เชิงข้อมูล) เช่น

- โครงการศึกษาปรากฏการณ์น้ำท่วมที่มีลักษณะเฉพาะของจังหวัดสมุทรสงคราม
- โครงการศึกษาปรากฏการณ์แผ่นดินไหวของจังหวัดสมุทรสงคราม
- โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการการใช้น้ำ
- โครงการวิเคราะห์สาเหตุของน้ำเสีย
- โครงการทำนายแนวโน้มความต้องการน้ำระดับตำบล

กลุ่มที่ 2 โครงการที่รู้จุดปัญหาอยู่แล้ว สามารถแก้ไขได้เมื่อมีงบประมาณ (เชิงเทคนิค) เช่น

- โครงการสร้างพังกันน้ำ
- โครงการสร้าง ประตูกั้นน้ำเค็ม
- โครงการก่อสร้างแก้มลิง

กลุ่มที่ 3 โครงการที่ต้องอาศัยกระบวนการทางสังคม และทำอย่างต่อเนื่องตลอดไป (เชิงสังคม) เช่น

- โครงการเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังแหล่งน้ำ
- โครงการรณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัด
- โครงการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะในแม่น้ำลำคลอง
- โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมวิถีชีวิตริมคลองให้มีระบบนิเวศที่ดี

ดังนั้นการนำแผนบริหารทรัพยากรน้ำไปสู่การปฏิบัติ จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะสัมพันธ์ไปถึงผู้เกี่ยวข้องและวิธีการ พอเป็นแนวทางได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : โครงการเชิงข้อมูลเป็นพื้นฐาน

เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านทรัพยากรน้ำ ร่วมกับนักวิชาการ จัดเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อเห็นภาพในการตัดสินใจ

กลุ่มที่ 2 : โครงการเชิงเทคนิค

เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านทรัพยากรน้ำ ร่วมกับนักวิชาการ จัดเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ เพื่อจัดขอบประมาณในการดำเนินการปฏิบัติ

กลุ่มที่ 3 : โครงการเชิงสังคม

เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านทรัพยากรน้ำ นักวิชาการ ร่วมกับสมาชิกในชุมชน เรียนรู้ไปด้วยกันเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่า

แต่อย่างไรก็ตามแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้ง 293 โครงการ จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ ต้องมีการกำหนดช่วงระยะเวลา งบประมาณที่จะใช้ และผู้รับผิดชอบโครงการ ดังนั้นจึงต้องนำแผนนี้เข้าสู่แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเสริมให้โครงการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำในแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น